

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ รายวิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษา
ท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนในเครือข่ายพรดิสนา เพхла คลองท่อมเหนือ
จังหวัดกระบี่

นางสาวบัณฑิตา ราชบัณฑิตย์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2563

Development of an Electronic Learning Package in Dramatic Arts on the
Topic of Language of Theatrical Art for Mathayom Suksa I Students
in Schools of Prudinna Phela Khlong Thom Nuea
Education Network in Krabi Province

Miss Banthita Ratchabandit

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Technology and Communications

School of Educational Studies

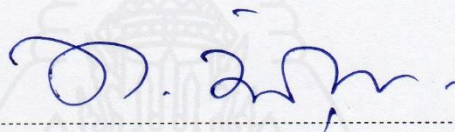
Sukhothai Thammathirat Open University

2020

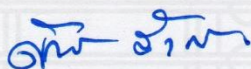
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ รายวิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพทลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่
ชื่อและนามสกุล	นางสาวบัณฑิตา ราชบัณฑิตย์
แขนงวิชา	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2564

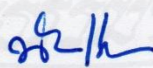
คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ตันสนีย์ สังสรรค์อนันต์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ รายวิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษา
ท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนใน
เครือข่ายพุดินนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่

ผู้ศึกษา นางสาวบัณฑิตา ราชบัณฑิตย์ **รหัสนักศึกษา** 2622700462

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ **ปีการศึกษา** 2563

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา
นาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่าย
พุดินนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (2) ศึกษา
ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่อง
ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และ (3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนจากชุดการเรียนรู้ทาง
อิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในเครือข่าย
พุดินนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564
จำนวน 39 คน ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัย ประกอบด้วย (1) ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์
(2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแบบคู่ขนาน และ (3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน
ที่มีต่อชุดการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ค่าเฉลี่ย ส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษา
ท่าทางนาฏศิลป์ มีประสิทธิภาพ คือ 79.79/80.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (2) นักเรียนที่เรียน
ด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์มีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 และ (3) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ด้านนักเรียนชอบเรียน
ด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และเสียงประกอบช่วยเพิ่มความสนใจในบทเรียนมากขึ้นในระดับ
มากที่สุด

คำสำคัญ ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ มัธยมศึกษา

Independent study title: Development of an Electronic Learning Package in Dramatic Arts on the Topic of Language of Theatrical Art for Mathayom Suksa I Students in Schools of Prudinna Phela Khlong Thom Nuea Education Network in Krabi Province

Author: Miss Banthita Ratchabandit; **ID:** 2622700462;

Degree: Master of Education (Educational Technology and Communications);

Independent study advisor: Dr. Taweewat Watthanakuljaroen, Associate Professor;

Academic year: 2019

Abstract

The purposes of this research were (1) to develop an electronic learning package in Dramatic Arts on the topic of Language of Theatrical Art for Mathayom Suksa I students in schools of Prudinna Phela Khlong Thom Nuea Education Network in Krabi province based on the set efficiency criterion; (2) to study the learning progress of students who learned from the electronic learning package in Dramatic Arts on the topic of Language of Theatrical Art; and (3) to study opinions of the students who learned from the electronic learning package in Dramatic Arts on the topic of Language of Theatrical Art.

The research sample consisted of 39 Mathayom Suksa I students in a school of Prudinna Phela Khlong Thom Nuea Education Network in Krabi province during the first semester of the 2021 academic year, obtained by cluster sampling using the classroom as the sampling unit. The research instruments comprised (1) an electronic learning package in Dramatic Arts on the topic of Language of Theatrical Art; (2) two parallel forms of an achievement test for pre-testing and post-testing; and (3) a questionnaire on student's opinions toward the electronic learning package in Dramatic Arts on the topic of Language of Theatrical Art. Research data were analyzed using the E_1/E_2 efficiency index, mean, standard deviation, and t-test.

Research findings showed that (1) the developed electronic learning package in Dramatic Arts on the topic of Language of Theatrical Art was efficient at 79.79/80.00, thus meeting the set efficiency criterion; (2) the students learning from the electronic learning package achieved significant learning progress at the .05 level; and (3) the students had opinions that they liked to learn from the electronic learning package and that the accompanying sound helped to increase their interest in the learning package to the highest level.

Keywords: Electronic learning package, Language of Theatrical Art, Mathayom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษา คำแนะนำและความช่วยเหลือตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อย่างดียิ่งจากอาจารย์ รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ ตั้งแต่เริ่มแรกจนเรียบร้อยเสร็จสมบูรณ์และขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน ที่ตรวจสอบ แก้ไข และให้คำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.เชมณัฐ มิ่งศิริธรรม รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม และอาจารย์ภิตินันท์ อะภัย

ขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูทุกท่าน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านบางคราม และโรงเรียนบ้านพรุเตยทุกคน ที่อำนวยความสะดวก ให้ความช่วยเหลือ และให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอบพระคุณ ครอบครัว เพื่อนนักศึกษา เพื่อนร่วมงาน ที่คอยให้กำลังใจและสนับสนุนด้วยดีเสมอมา นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความร่วมมือช่วยเหลืออีกหลายท่าน ซึ่งไม่อาจกล่าวนามได้ในที่นี้ทั้งหมด จึงขอขอบคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากการทำวิจัยในครั้งนี้ ขอน้อมระลึกถึงพระคุณของบุพการี ครู อาจารย์ รวมทั้งผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือส่งเสริมและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษาได้

บัณฑิตา ราชบัณฑิตย์

ตุลาคม 2564

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	9
สมมติฐานการวิจัย	9
ขอบเขตการวิจัย	10
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่ได้รับ	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	13
ชุดการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	13
การเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์	25
ภาษาท่าทางนาฏศิลป์	44
โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพทลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล	66
การวิเคราะห์ข้อมูล	70
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
ตอนที่ 1 การทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์	73
ตอนที่ 2 ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียน ทางอิเล็กทรอนิกส์	76
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์	76

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 รายละเอียดต้นแบบชิ้นงาน.....	80
ภาคที่ 1 คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์	82
ภาคที่ 2 รายละเอียดของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์	95
ภาคที่ 3 คู่มือการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์	124
ภาคที่ 4 แบบฝึกปฏิบัติ	138
บทที่ 6 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	158
สรุปการวิจัย	158
อภิปรายผล	160
ข้อเสนอแนะ	165
บรรณานุกรม	167
ภาคผนวก	173
ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	174
ข แบบประเมินคุณภาพชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์	176
ค ตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (สร้างแบบทดสอบ)	193
ง ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน	195
จ ตารางคะแนนทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบภาคสนาม	203
ฉ ตารางแสดงค่าความถี่คะแนนความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ ทางอิเล็กทรอนิกส์	211
ช แบบสัมภาษณ์แบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบสอบถามความคิดเห็น	214
ประวัติผู้ศึกษา	218

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 รายชื่อหน่วยเนื้อหาและประเภทเนื้อหา รายวิชานาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	57
ตารางที่ 3.2 แสดงการวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม.....	63
ตารางที่ 3.3 แสดงค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ.....	64
ตารางที่ 3.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ.....	65
ตารางที่ 3.5 กำหนดวันและเวลาในการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบภาคสนาม.....	68
ตารางที่ 3.6 ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และ การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
ตารางที่ 4.1 การทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ในการทดสอบแบบเดี่ยว (n = 3)	73
ตารางที่ 4.2 สรุปผลการสัมภาษณ์นักเรียนในการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว	74
ตารางที่ 4.3 การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ในการทดสอบแบบกลุ่ม (n = 6)	74
ตารางที่ 4.4 สรุปผลการสัมภาษณ์นักเรียนในการทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม	75
ตารางที่ 4.5 การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ในการทดสอบแบบภาคสนาม (n = 30)	75
ตารางที่ 4.6 ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ (n = 30)	76
ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ทางอิเล็กทรอนิกส์ (n = 30)	77

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 3.1 แผนผังแนวคิด เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์.....	58
ภาพที่ 3.2 แผนผังการจัดห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ โรงเรียนบ้านบางคราม.....	67

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศไทยให้มีความเจริญก้าวหน้าได้นั้น ต้องมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพและมีการศึกษา จะเห็นได้ว่ารัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาให้กับเด็ก เยาวชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป จึงได้กำหนดไว้ในแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ที่มุ่งเน้นพัฒนาคน “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีแนวคิด ทิศทาง และวิธีการจัดการศึกษา เพื่อสร้างการศึกษาให้มีคุณภาพสำหรับทุกคนในสังคมไทย โดยเฉพาะ หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา และ หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องถือว่าผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด และต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมให้ผู้สอนจัดสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนรู้ ให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาประเทศไทยให้มีความสมดุลและยั่งยืน จึงได้มีพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตราที่ 6 โดยระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) อาจกล่าวได้ว่าถ้าหากบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เด็กและเยาวชนได้อย่างครบครัน สังคมบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาประเทศให้มีความเจริญได้อย่างมั่นคง สอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558, น. 7) ซึ่งกล่าวว่า กิจกรรมการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นั้น นับว่ามีความสำคัญมาก หากครูยังใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบเดิมที่ถ่ายทอดผ่านตัวครูไปสู่เด็กเป็นสำคัญแล้ว ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จะไม่มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ รู้จักชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่าซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้

ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 น. 182)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดสาระศิลปะไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาความรู้ในด้านศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ ซึ่งวิชานาฏศิลป์ ได้ถูกกำหนดให้มีการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กและเยาวชนไทยมีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวใน รูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 2)

1.1 สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์ของการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการจัดการเรียนการสอน (2) ด้านครูผู้สอน และ (3) ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1.1 สภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดการเรียนการสอน กล่าวคือ การสอนนาฏศิลป์ ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่ให้ทั้งสาระความรู้ทางทฤษฎี ควบคู่กับการปฏิบัติจริง โดยมีการสอดแทรกวัฒนธรรมอันดีงาม ตามนโยบายการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น. 200) ที่กล่าวว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม สีสุนทรียภาพ และเห็นคุณค่าซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองอันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ และได้ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อผู้เรียนมีความสามารถและพัฒนาตนเองได้ การจัดการเรียนรู้อาจจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และให้สถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

1.1.2 สภาพที่พึงประสงค์ด้านครูผู้สอน กล่าวคือ การสอนนาฏศิลป์ที่มีประสิทธิภาพครูทุกคนต้องมีหลักการที่จะปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสม ซึ่ง สมปอง นกน้อย (2550, น. 29) กล่าวถึงคุณลักษณะของครูผู้สอนนาฏศิลป์ไว้ว่า ครูผู้สอนนาฏศิลป์ต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน สามารถใช้ศิลปะวิทยาการหลาย ๆ ด้าน มีเทคนิควิธีสอนที่ดี ใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ปรับรูปแบบการเรียนการสอนให้เข้ากับปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม เป็นผู้มีความรับผิดชอบ รู้จักยึดหยุ่นผ่อนปรน เชื่อมั่นในตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม รักและศรัทธา

ต่อวิชาชีพ มุ่งพัฒนาทั้งผู้เรียนและตนเองโดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มพูนทักษะวิชาการกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก และเพื่อนำมาให้ความรู้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนอกจากจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในศาสตร์แล้ว ยังต้องมีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดวิชาทั้งทฤษฎีและปฏิบัติให้กับนักเรียนประกอบกับการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถต่อยอดองค์ความรู้ นำไปพัฒนา สืบสานเพื่อสร้างงานศิลปะและนวัตกรรมต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ บุปผาชาติ อุภัมภันทร (2546, น.43) ที่กล่าวว่า หน้าที่และความผิดชอบของครู คือการสอนให้การอบรมให้คำปรึกษา สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีวิชาชีพและเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม รวมถึงหน้าที่ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป อันจะเป็นการสร้างศรัทธาให้แก่ผู้เรียนอีกทางหนึ่ง ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 22 ระบุว่า การศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ มาตรา 24 (5) กำหนดให้ผู้สอนจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญและการประยุกต์ใช้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ เกิดจิตวิทยาศาสตร์และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

1.1.3 สภาพที่พึงประสงค์ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน กล่าวคือ การสอนนาฏศิลป์ที่ดีควรมีการใช้สื่อการสอน ที่มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนจึงควรใช้วิธีการสอนแบบผสมผสาน การจัดสื่อการสอนควรมีความหลากหลายตามไปด้วย โดยการเรียนการสอนในกลุ่มสาระศิลปะ ควรมีการใช้สื่อการสอนประกอบ ซึ่ง ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2542, น. 25) กล่าวถึง บทบาทของสื่อการสอนที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ไว้ดังนี้ (1) สื่อการสอนช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียนต่อเรื่องที่จะเรียน เมื่อนักเรียนเกิดความสนใจก็จะเกิดความพยายามเรียนรู้ในเรื่องนั้นเอง โดยครูไม่ต้องเสียเวลาพูดหรืออธิบายมากนัก (2) สื่อการสอนเป็นเครื่องมือที่จะให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ โดยนักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดจากการลงมือทำ (3) สื่อการสอนช่วยให้ประสบการณ์รูปรูธรรมแก่นักเรียน เพราะสื่อช่วยขยายแนวคิดในเรื่องที่เรียนด้วยการให้นักเรียนได้เห็นภาพ ได้ยินเสียง หรือทั้งสองอย่าง เห็นการเคลื่อนไหว มีโอกาสเห็นของจริงจะทำให้ได้รับประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับสิ่งที่เรียน (4) สื่อการสอนเป็นรูปแบบที่ดีที่สุดสำหรับการเรียนของนักเรียน และทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้เร็วยิ่งขึ้น (5) สื่อการสอนในรูปของกิจกรรมหรือวิธีการต่าง ๆ จะทำให้เกิด

บรรยากาศของความเป็นกันเอง เพราะครูจะสนุกสนานไปกับการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นการสร้างบรรยากาศของความอบอุ่นใจในการเรียน และ (6) สื่อการสอนช่วยสร้างสภาพการณ์ที่เปิดกว้างต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามหรือคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ด้วยตนเอง ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ ผู้สอนควรใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ ทั้งสื่ออุปกรณ์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สื่อเทคโนโลยี บุคลากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้และมีทักษะกระบวนการในการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้ศิลปะได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองได้เต็มศักยภาพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542, น.50)

1.2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทาง นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการจัดการเรียนการสอน (2) ด้านครูผู้สอน และ (3) ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.2.1 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านการจัดการเรียนการสอน กล่าวคือ ครูผู้สอนนาฏศิลป์ของโรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ยังใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนโดยยึดเนื้อหาตามหนังสือเรียนของนักเรียน และใช้การสอนแบบบรรยายเนื้อหาควบคู่กับการสาธิต โดยมีครูเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนยังไม่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกใช้ทักษะความคิดสร้างสรรค์เท่าที่ควร ทำให้เกิดการจำกัดทางด้านความคิดของนักเรียน

1.2.2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านครูผู้สอน กล่าวคือ ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ในเครือข่ายพรุดินนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ส่วนมากเป็นครูนาฏศิลป์เพียงคนเดียวของโรงเรียนซึ่งต้องทำการสอนวิชานาฏศิลป์ในทุกระดับชั้น และมีคาบที่ต้องสอนหลายวิชา หลายชั้นเรียน จึงเป็นการยากที่ครูจะสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง และจากการสอบถามครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ในเครือข่ายนี้ พบว่า มีครูจำนวน 6 โรงเรียนจาก 8 โรงเรียน ที่ไม่ได้จบการศึกษาวิชาเอกนาฏศิลป์โดยตรง แต่จำเป็นต้องทำการสอนแทน เนื่องจากโรงเรียนขาดแคลนอัตรากำลังครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์โดยตรง ครูผู้สอนดังกล่าวจึงขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา ขาดความชำนาญในหน่วยการเรียนรู้ที่ต้องสาธิตหรือปฏิบัติท่าท่า ปัจจุบันทางเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ยังไม่มีโครงการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนกลุ่มสาระศิลปะที่จบไม่ตรงเอกในจังหวัดกระบี่ วิธีการสอนส่วนใหญ่ของครูจึงสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการจำหน่ายหรือแถมมาพร้อมหนังสือเรียน

1.2.3 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน กล่าวคือ การจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพทลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ จะมีเนื้อหาที่เน้นการฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยทั้งระบำ รำ ฟ้อน ละคร ซึ่งมีความยากเพิ่มขึ้นจากในระดับชั้นต้นที่นักเรียนเคยผ่านมา อีกทั้งยังมีเนื้อหาที่นักเรียนต้องศึกษาตามตัวชี้วัดค่อนข้างมาก ครูจึงใช้สื่อการเรียนการสอนโดยใช้วิธีเปิดคลิปวิดีโอหน่วยการเรียนรู้ที่ต้องการให้นักเรียนศึกษาจากสื่อออนไลน์ เช่น ยูทูป มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม แล้วให้นักเรียนจดบันทึกจากสิ่งที่ได้เรียนไป หรือให้เปิดหนังสือเรียนตามไปด้วย ในบางหน่วยการเรียนรู้ ครูสามารถหาภาพ ใบงาน และใบความรู้ประกอบ ได้จากการแบ่งปันในแอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก สื่อการสอนที่นำมาใช้กับนักเรียนส่วนใหญ่เป็นสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ เช่น เอกสารประกอบการสอน หนังสือเรียน แบบฝึกหัด และสื่อโสตทัศนวัสดุ เช่น โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น สื่อการสอนที่ใช้เป็นสื่อชนิดเดิมที่ใช้มาหลายปีแล้ว และยังไม่ได้มีการปรับปรุงพัฒนา หรือบางชิ้นใช้กับนักเรียนทุกระดับชั้น

1.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นของการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพทลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการจัดการเรียนการสอน (2) ด้านครูผู้สอน และ (3) ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.3.1 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการจัดการเรียนการสอน กล่าวคือ การเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพทลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ มีจุดมุ่งหมายใหญ่และเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ สามารถแสดงภาษาทานาฏยศัพท์พื้นฐานได้ สามารถถ่ายทอดลีลาและอารมณ์และสามารถ ออกแบบเครื่องแต่งกายหรืออุปกรณ์ประกอบการแสดงง่าย ๆ เขาใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ และการละครกับสิ่งทีประสบในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นในการชมการแสดงและบรรยาย ความรู้สึกของตนเองที่มีต่อวิชานาฏศิลป์ ซึ่งจะต่องไขทักษะความรู้พื้นฐานที่ดีนักเรียนจึงจะสามารถต่อยอดนาฏศิลป์ไทยออกมาเป็นการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ได้ ในการจัดเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ยังใช้รูปแบบการบรรยายเป็นหลักจากครูผู้สอน ซึ่งเป็นวิธีที่ไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ทำให้นักเรียนที่ปฏิบัติไม่ทัน และไม่กล้าถามครู ไม่สามารถทบทวนได้ด้วยตัวเองเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ไม่เห็นความสำคัญของการเรียนวิชานาฏศิลป์ และเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์

1.3.2 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านครูผู้สอน กล่าวคือ ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพทลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ มีภาระงานที่ได้รับมอบหมาย นอกเหนือจากงานสอนมาก ทำใ้ครูไม่มีเวลาในการเตรียมการสอน และผลิตสื่อการสอนใหม่ ๆ ที่ทัน

กับยุคสมัย อีกทั้งครูผู้สอนนาฏศิลป์ส่วนใหญ่ ไม่ได้จบทางด้านนาฏศิลป์โดยตรง จึงมีผลทำให้การเรียนการสอนมีปัญหาเรื่องคุณภาพ เนื่องด้วยครูผู้สอนยังขาดโอกาสในการพัฒนาความรู้ด้านเทคนิค การสอนและการปฏิบัติพื้นฐานนาฏศิลป์ที่ถูกต้อง ซึ่งในระหว่างการเรียนการสอนครูไม่สามารถอธิบายบทเรียนเพิ่มเติม ให้คำแนะนำ หรือปรับกิจกรรมให้นักเรียนเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้ อีกทั้งครูผู้สอนยังไม่สามารถสอนได้ครบทุกเนื้อหาตามที่หลักสูตรกำหนด เนื่องจากไม่มีความถนัดและความแม่นยำในเนื้อหา ขาดเทคนิคการสอนในหน่วยการเรียนรู้ที่เป็นทักษะ เช่น ครูรำไม่เป็น สาธิตให้นักเรียนดูไม่ได้ หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว นักเรียนไม่สามารถนำความรู้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้กับหน่วยการเรียนรู้ต่อไปหรือไปบูรณาการกับวิชาอื่นใดได้

1.3.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน กล่าวคือ การจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ ยังขาดแคลนอุปกรณ์การสอน รวมถึงสื่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ที่มีอยู่ ยังเป็นสื่อที่ล้าสมัย ไม่สร้างความสนใจในการเรียน หรือสื่อบางประเภทที่ครูหามาใช้ไม่เหมาะสมกับสภาพบริบทของนักเรียนในโรงเรียน ส่งผลให้นักเรียนขาดสื่อที่จะทบทวนความรู้จากที่ได้เรียนมา และสื่อการเรียนที่มีอยู่นั้นไม่ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน โดยเฉพาะด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ส่วนใหญ่เป็นสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ หรือสื่อที่นักเรียนเคยใช้เรียนมาแล้วจากปีการศึกษา ก่อน ทำให้นักเรียนรู้สึกจำเจ เบื่อหน่าย จึงต้องมีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่จะสามารถกระตุ้นความสนใจของนักเรียนได้ และในเรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทยที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จะต้องเรียนนั้นยังไม่สื่อที่ละเอียดและชัดเจนพอที่จะสร้างความรูความเข้าใจแก่นักเรียนได้

1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหา

จากสภาพปัญหาที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยได้มีความพยายามในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนาเพลลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ให้มีคุณภาพตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการจัดการเรียนการสอน (2) ด้านครูผู้สอน และ (3) ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.4.1 ความพยายามในการแก้ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนาเพลลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ได้มีการใช้วิธีการสอนแบบนำกระบวนการกลุ่มเข้ามาใช้กับนักเรียน หน่วยวิชาที่เป็นภาคปฏิบัติจะให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันทบทวน เป็นการลดปัญหาในการสอนไม่ทั่วถึง ผลจากการใช้กระบวนการกลุ่ม ทำให้นักเรียนสามารถแบ่งปันความรู้และทักษะของตนเอง ได้แสดงความคิดเห็นของตนเอง เกิดการยอมรับภายในกลุ่ม ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

1.4.2 ความพยายามในการแก้ปัญหาด้านครูผู้สอน กล่าวคือ โรงเรียนในเครือข่ายพรุติโนนา เพหลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ได้มีการสนับสนุนบุคลากรครูในการพัฒนาตนเองด้านความรู้และทักษะ เปิดโอกาสให้ครูสมัครเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ มีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนจากเน้นครูเป็นศูนย์กลาง เปลี่ยนเป็นเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูเปลี่ยนจากการบอกเนื้อหาสาระมาเป็นทำหน้าที่สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความท้าทายความสนุกในการเรียนให้นักเรียน โดยออกแบบสื่อการเรียนจากโปรแกรม Power Point หรือหาสื่อการสอนจากสื่อออนไลน์ เช่น ยูทูป หรือสื่อสังคม เช่น เฟสบุ๊ก ติ๊กต็อก เป็นต้น รวมทั้งเชื่อมโยงประสบการณ์ตรงทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เชิงทฤษฎีจากการปฏิบัติ

1.4.3 ความพยายามในการแก้ปัญหาด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน กล่าวคือ ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ โรงเรียนในเครือข่ายพรุติโนนา เพหลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ มีการใช้สื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมที่หลากหลายมากขึ้น ปรับปรุงเนื้อหาในสื่อให้ทันต่อยุคสมัย เพื่อกระตุ้นความสนใจแก่นักเรียน เข้ารับการอบรมการเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการทำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์ หรือสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้ที่ได้มาจัดทำสื่อการสอนให้ตรงกับเนื้อหาสาระและบริบทของโรงเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนที่ดีขึ้น

ในส่วนของความพยายามในการแก้ปัญหาจากงานวิจัย พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2550 - 2558 มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ (1) **มัลลิการ์ วงศ์ศิรินวรรตน์ (2550)** ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์วิชานาฏศิลป์เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์ สูงกว่าเกณฑ์โดยมีค่า 79.78 และการปฏิบัติ สูงกว่าเกณฑ์โดยมีค่า 83.78 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อวีดิทัศน์เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ อยู่ในระดับมาก (2) **อารียา บุตรธา (2554)** ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาศิลปะ(นาฏศิลป์) เรื่องการใช้นาฏศัพท์และภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาศิลปะ(นาฏศิลป์)เรื่องการใช้นาฏศัพท์และภาษาท่า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน (1) ด้านผลการจัดการเรียนรู้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/9 โรงเรียนชุมแพศึกษา จำนวน 54 คนที่เรียนในรายวิชาศิลปะ(นาฏศิลป์) มีผลการเรียนรู้ ดังนี้ นักเรียนจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 85.19 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 (2) ด้านทักษะการปฏิบัติทำรายวิชาศิลปะ(นาฏศิลป์) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/9 โรงเรียนชุมแพ จำนวน 54 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับดี (3) **ฐิติมา กุลณาวรรณ (2555)** ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดการสอนวิชานาฏศิลป์

หน่วยการเรียนรู้เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาท่าตามแนวคิดทฤษฎีการปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลการเรียนรู้เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาท่าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์และภาษาท่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนมีผลการเรียนรู้หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ (2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถในการปฏิบัติท่ารำ เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาท่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง และ (3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความคิดเห็นต่อชุดการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากอยู่ในระดับมาก (4) *อมรรัตน์ บัวพัฒน์ (2558)* ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะนาฏยศัพท์ วิชานาฏศิลป์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกทักษะนาฏยศัพท์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.56/81.22 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ (5) *ศุภลักษณ์ พึ่งเพาะปลูก (2558)* ทำการวิจัยเรื่อง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระศิลปะ รายวิชานาฏศิลป์ เรื่องเพลงพ็อนเงี้ยว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลปลายบางวัดสุนทรธรรมิการามจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีประสิทธิภาพ 82.00/80.00 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความคิดเห็นวบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีความเหมาะสมในระดับมาก

โดยสรุป ผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิชานาฏศิลป์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ มีส่วนช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ในระดับที่ .01

1.5 แนวทางการดำเนินการวิจัย

จากความพยายามในการแก้ปัญหา พบว่า การเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ ควรมีนวัตกรรมที่ช่วยให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจ และที่ผ่านมายังไม่มีงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่อที่เป็นชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ ด้วยคุณสมบัติของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์เหมาะสมและสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ที่มุ่งเน้นให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ทั้งยังมุ่งเน้นให้ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยคอมพิวเตอร์ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนดังนี้ (1) ความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (2) ความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน (3) ความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน (4) ความเหมาะสมกับการตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและประเมินความก้าวหน้าผู้เรียนได้ (5) ความประหยัดและคุ้มกับการลงทุน และ (6) ความสะดวกในการใช้และช่วยลดภาระงานหลักของครูผู้สอน

การเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนเลือกกระบวนการเรียนรู้ได้หลายรูปแบบมากขึ้นและช่วยสนองตอบความต้องการของนักเรียนแต่ละคน ดังนั้น เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาเนื้อหาแต่ละเรื่องได้อย่างละเอียดและเข้าใจมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นลักษณะออฟไลน์ เพื่อศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งข้อดีของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์แบบออฟไลน์ มีดังนี้ (1) รูปแบบการสอนที่ยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลาง และ (2) สื่อการเรียนการสอนมีลักษณะเป็นสื่อประสม ประกอบด้วยสื่อมัลติมีเดีย ซึ่งช่วยสร้างความสนใจ ความต้องการของนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

จากคุณลักษณะข้อดีของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ผู้วิจัยพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผ่านกระบวนการทดสอบประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์นี้มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริง

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพทลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.2 เพื่อศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์

2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนจากชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพทลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

3.2 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นต่อชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ ในระดับเห็นด้วยมาก

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา

4.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพทลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 89 คน

4.3 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เนื้อหาสาระที่ใช้ในการวิจัยเพื่อนำมาผลิตชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ วิชานาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ครอบคลุม (1) พื้นฐานภาษาท่า (2) ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด (3) ภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออิริยาบถ และ (4) ภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครอบคลุม (1) ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ (2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแบบคู่ขนาน และ (3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์

4.5 ระยะเวลาในการทำวิจัย ได้แก่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ชุดสื่อประสมที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อหลักในลักษณะสื่อแบบออฟไลน์ นำเนื้อหาจัดทำเป็นสื่อสิ่งพิมพ์และบทเรียนคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วย ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงบรรยาย เสียงประกอบ และวีดิทัศน์สาธิตท่ารำ โดยการจัดระบบเนื้อหาสาระ แบบฝึกปฏิบัติ แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน ที่ช่วยให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ ทำความเข้าใจด้วยตนเอง ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระ 4 บทเรียน ครอบคลุม (1) พื้นฐานภาษาท่า (2) ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด (3) ภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออิริยาบถ และ (4) ภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน

5.2 ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ หมายถึง เนื้อหาสาระที่อยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาสื่อเป็นอวจนภาษาโดย

อาศัยอวัยวะอื่นแสดงออกมาเป็นท่าทาง โดยดัดแปลงมาจากท่าทางธรรมชาติ คือ ท่าที่ใช้แทนคำพูด ท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออิริยาบถ และท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน

5.3 เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 หมายถึง คุณภาพของการเรียนด้วยชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ได้จากกระบวนการและผลลัพธ์ กล่าวคือ ค่า 80 ตัวเลขแรก หมายถึง คะแนนร้อยละประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ได้จากคะแนนระหว่างเรียน และ ค่า 80 ตัวเลขหลัง หมายถึง คะแนนร้อยละประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ที่ได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียน

5.4 ความก้าวหน้าทางการเรียน หมายถึง ร้อยละของผลต่างของคะแนนแบบทดสอบของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

5.5 ความคิดเห็นของนักเรียน หมายถึง นำหนักความคิดเห็นที่ให้ต่อคำถามในแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ใช้ 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยมาก โดยครอบคลุม ด้านองค์ประกอบของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการออกแบบชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ และด้านประโยชน์ของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์

5.6 นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

5.7 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ หมายถึง สถานศึกษาในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ครอบคลุมโรงเรียนในอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ 3 ตำบล คือ ตำบลพรุดินนา ตำบลเพขลา และตำบลคลองท่อมเหนือ มีโรงเรียนในเครือข่ายทั้งหมด 8 โรงเรียน คือ (1) โรงเรียนบ้านบางคราม (2) โรงเรียนบ้านบางเตียว (3) โรงเรียนบ้านคลองท่อมเหนือ (4) โรงเรียนบ้านทุ่งนุ้ย (5) โรงเรียนบ้านนางรอง (6) โรงเรียนบ้านคลองชะมวง (7) โรงเรียนบ้านพรุเตย และ (8) โรงเรียนบ้านพรุดินนา

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

6.1 ทำให้ได้ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ

6.2 ทำให้ได้ต้นแบบในการผลิตชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในหน่วยหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ

6.3 ทำให้ได้สื่อการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ที่ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล ผู้เรียนสามารถทบทวนบทเรียน สามารถควบคุมการเรียนตามความต้องการ และความสามารถของตนเองได้

6.4 ลดภาระให้กับครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ที่ไม่ได้จบตรงตามสาขาวิชา สามารถนำชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ไปใช้เป็นสื่อการสอนของตนเองได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ รายวิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพทลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุม คือ (1) ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ (2) การเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ (3) ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ (4) โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพทลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ และ (5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสืบค้นวรรณกรรมเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ครอบคลุม หัวข้อ (1) ความหมายของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ (2) ความสำคัญของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ (3) องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ (4) ขั้นตอนการผลิตชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ (5) การออกแบบหน้าจอชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ (6) การทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ (7) การประเมินชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และ (8) การยอมรับประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

1.1 ความหมายของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

นักวิชาการกล่าวถึงความหมายของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ ดังนี้
ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และนิคม ทาแดง (อ้างถึงในปองพจน์ ชาญโลหะ, 2547, น. 36) ได้กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ชุดสื่อประสมที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อหลัก ผลิตอย่างเป็นระบบเพื่อให้เป็นสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วยการเรียนรู้ หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพราะได้สร้างและพัฒนาอย่างมีระบบโดยการวางโปรแกรมไว้ล่วงหน้าด้วยการกำหนดเนื้อหาสาระ สื่อการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ สภาพแวดล้อม และการประเมินผล ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างกระฉับกระเฉง ได้รับการเสริมแรงที่เป็นความสำเร็จและความภาคภูมิใจ และได้ใคร่ครวญเรียนรู้ตามลำดับขั้น

ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ (2558, น. 5) กล่าวว่า ชุดการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ชุดการสอนสื่อประสม (Multimedia) ที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อหลัก โดยจัดให้มีการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือไม่ผ่านเครือข่ายก็ได้ ซึ่งชุดการสอนมีการจัดเรียงเนื้อหาสาระกิจกรรมในบทเรียนอย่าง

มีระบบ และมีความสอดคล้องของเนื้อหาวิชา หน่วยหัวเรื่อง และวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนและทำให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

โดยสรุป ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ คือ ชุดการเรียนสื่อประสมที่มีการเรียนรู้จากสื่อมากกว่า 1 ประเภท โดยเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือไม่ผ่านเครือข่ายก็ได้ ซึ่งมีการจัดระบบเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่เรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 ความสำคัญของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์

มีนักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2546, น.11) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

1. ช่วยให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น ช่วยให้เกิดมีการปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ทักทายให้กำลังใจและให้ข้อมูลที่จำเป็น คล้ายกับว่าเป็นการเรียนกับครู การมีปฏิสัมพันธ์จะเป็นประโยชน์อย่างสูงในกรณีที่มีนักศึกษาจำนวนมาก การเรียนในระบบทางไกล การเรียนด้วยตนเองและการเรียนที่นักศึกษา และครูมีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่

2. ช่วยให้นักศึกษาเลือกกระบวนการเรียนรู้ได้หลายรูปแบบมากยิ่งขึ้นชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ ช่วยเพิ่มช่องทางการเรียนรู้ ซึ่งนักศึกษาสามารถเลือกใช้เพื่อสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละคน

3. ช่วยสนองตอบความต้องการของนักศึกษาแต่ละคน ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ มีความยืดหยุ่นเป็นพิเศษในด้านสถานที่และเวลาที่นักศึกษาต้องการจะใช้ความสะดวกในด้านสถานที่อาจศึกษาบทเรียนที่ทำไว้ในระบบเครือข่าย

คันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ (2558, น.5) กล่าวถึง ความสำคัญของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ ดังนี้

1. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เนื่องจากการเรียนการสอนสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาตามลีลาของผู้เรียนแต่ละคน ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้จากชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้สอนได้จัดเตรียมไว้อย่างต่อเนื่อง และตลอดเวลา ซึ่งทำให้การเรียนการสอนมีความยืดหยุ่น ตลอดจนเป็นการขยายโอกาสทางการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รวมทั้งมีทักษะในการตรวจสอบการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ส่งเสริมให้เกิดทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ การเรียนการสอนด้วยชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อหลัก ดังนั้น ทางผู้เรียนและผู้สอนจะต้องฝึกใช้คอมพิวเตอร์อย่างสม่ำเสมอ ทำให้มีความสามารถและทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์เป็นอย่างดี

3. เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ผู้เรียนมีโอกาสที่จะติดต่อสื่อสารกับผู้สอนได้เพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติม ทั้งแบบประสานเวลา คือผู้เรียนและผู้สอนปรึกษาหรือถามปัญหาได้ในเวลาเดียวกัน และแบบต่างเวลา คือผู้เรียนเรียนจากเนื้อหาชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ และติดต่อผู้สอนทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือเว็บไซต์ ซึ่งจะเป็นช่องทางทำให้ผู้เรียนผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการเรียน

4. กระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียน บทเรียนในชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์สามารถออกแบบ ประกอบด้วย ข้อความ ภาพนิ่ง เสียง ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์ และภาพ 3 มิติ ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงได้ ดังนั้น จึงสามารถกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจและติดตามบทเรียนได้อย่างต่อเนื่อง

5. ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมให้มีกิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมช่วยเหลือกันในลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือ เพื่อให้ผู้เรียนปรึกษาหารือ เสนอความคิดเห็น ค้นคว้า และร่วมกันสรุปบทเรียน โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

6. กระตุ้นให้เกิดการสื่อสารในสังคม เพราะชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้กำหนดให้มีช่องทางการสื่อสารผ่านเครือข่ายได้หลายช่องทาง ได้แก่ การสื่อสารโดยใช้ อีเมล กระดานข่าว หรือการพูดคุยสด ทำให้การเรียนรู้มีชีวิตชีวาขึ้นกว่าเดิม

โดยสรุป ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์มีความสำคัญในการช่วยให้นักเรียน นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน สามารถเลือกกระบวนกรเรียนรู้ได้หลายรูปแบบ และยังสามารถเรียนรู้ได้ตลอดโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกิดทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน กระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนแบบร่วมมือ กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการสื่อสารในสังคมช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น และยังช่วยตอบสนองความต้องการของนักเรียนในแต่ละคน

1.3 องค์ประกอบของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์

นักวิชาการกล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2546, น. 7) กล่าวว่า องค์ประกอบชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ สามารถจำแนกตามลักษณะ ครอบคลุม (1) องค์ประกอบตามโครงสร้างการประยุกต์หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ และ (2) องค์ประกอบตามการนำเสนอเนื้อหา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. องค์ประกอบตามโครงสร้างการประยุกต์หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ ในฐานะที่ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นส่วนหนึ่งของชุดการสอนทางไกล ก็จะต้องมีองค์ประกอบตามโครงสร้างการประยุกต์หลักจิตวิทยาการเรียนรู้สำคัญ 6 องค์ประกอบสำคัญ คือ (1) แบบทดสอบก่อน

เรียน (2) สื่อจัดแนวคิดรวบยอด (3) เนื้อหาสาระ (4) กิจกรรมหรืองานที่กำหนดให้ทำ (5) แนวตอบหรือผลย้อนกลับ และ (6) แบบทดสอบหลังเรียน

2. องค์ประกอบตามการนำเสนอบนจอภาพ จำแนกตามการนำเสนอบนจอภาพชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์มีองค์ประกอบสำคัญ 12 ส่วน คือ (1) หน้าบ้าน (2) ศูนย์การเรียน (3) ศูนย์ความรู้ (4) แหล่งความรู้เสริมภายนอก (5) ศูนย์ปฏิบัติการ (6) ศูนย์สื่อโสตทัศน (7) ศูนย์ประเมินการเรียนรู้อ (8) ป้ายประกาศ (9) ห้องสนทนา (10) การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ (11) คำถามพบบ่อย และ (12) ศูนย์ข้อมูลส่วนบุคคล ในที่นี้ผู้วิจัยใช้องค์ประกอบในการนำเสนอบนจอภาพบางองค์ประกอบ ดังนี้

1) หน้าบ้าน (Home Page) เป็นหน้าแรกของบทเรียนที่แสดงชื่อสถาบันการศึกษา คณะวิชา ภาควิชา ชื่อวิชา คำอธิบายรายวิชา วัตถุประสงค์วิชา รายชื่อหน่วย การสอน (ไม่ใช่ “บทที่” เพราะไม่ใช่ตำรา) ข้อมูลของผู้สอนและนักเรียน และข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนอาจมีภาพประกอบหน่วยสาระสรุปหรือสาระสังเขปของวิชา (Synopsis)

2) ศูนย์ความรู้ (Knowledge Center/Knowledge Base-KB) เป็นแหล่งความรู้หลักของวิชา ศูนย์ความรู้จะบรรจุเนื้อหาสาระของวิชาทั้งหมดในหลักสูตร หรือบรรจุเฉพาะเนื้อหาสาระของวิชานั้นก็ได้ โดยจะจำแนกเนื้อหาสาระไว้ 3 ระดับ คือ ระดับที่เป็นแก่นเนื้อหาสาระที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง (Hardcore) ระดับที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามามีปฏิสัมพันธ์ (Interactive) และระดับที่นักเรียนและผู้สอนส่งเข้ามาเพิ่มเติม (Add-On) คือ สามารถส่งข้อมูลเข้า (Upload) เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันซึ่งจะเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

3) ศูนย์สื่อโสตทัศน (Audio-Visual Center) เป็นการเชื่อมโยงนักเรียนไปสู่แหล่งข้อมูลที่เป็นภาพและเสียง หรือทั้งภาพและเสียง ได้แก่ การชมเทปภาพ การฟังเทปเสียงโดยผ่านระบบการส่งสัญญาณ “ไหล” ผ่านอินเทอร์เน็ต (Streaming Technology)

คันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ (2558, น.7-9) กล่าวถึง องค์ประกอบของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการ ได้แก่

1) คู่มือการใช้ชุดการสอน เป็นการชี้แนะทางให้ผู้สอนทราบแนวทางการใช้ชุดการเรียนการสอน ประกอบด้วย คำนำ สารบัญ คำชี้แจงสำหรับผู้ใช้ชุดการสอน บทบาทของผู้สอนและนักเรียน แผนการสอน เนื้อหาสาระของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ แบบฝึกปฏิบัติพร้อมเฉลยและแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนพร้อมเฉลย

2) แบบฝึกปฏิบัติ เป็นแบบฝึกปฏิบัติที่ผู้สอนเตรียมไว้สำหรับนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนใช้ประกอบการสอน โดยในแบบฝึกปฏิบัติ ประกอบด้วย คำชี้แจง แผนการสอน แบบทดสอบก่อนเรียน ที่ว่างบันทึกสาระสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน กิจกรรมหรือการงานที่มอบหมายแบบทดสอบหลังเรียนพร้อมเฉลย

3) แผนการสอน เป็นส่วนที่ระบุรายละเอียดในชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย หัวเรื่องหรือประเด็นเนื้อหา แนวคิด วัตถุประสงค์ วิธีการสอน และขั้นตอนการสอน สื่อการสอน และขั้นตอนการประเมิน

4) บทเรียน เป็นส่วนที่บรรจุเนื้อหาสาระที่ผู้สอนต้องการสอน บทเรียนอาจบรรจุในสื่อประเภทต่าง ๆ ที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์

5) สื่อการสอน เป็นช่องทางที่ผู้สอนใช้ถ่ายทอดความรู้และเนื้อหาสาระไปสู่ผู้เรียน ซึ่งสื่อที่ใช้ในชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์มีได้หลายประเภทที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการส่งผ่านความรู้ เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ บทเรียนมัลติมีเดีย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น

6) แบบประเมิน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เพราะแบบประเมินจะเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย แบบประเมินก่อนเรียน ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อให้ผู้สอนทราบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน แบบประเมินระหว่างเรียน เป็นการประเมินจากงานหรือกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนทำระหว่างเรียน และแบบประเมินหลังเรียน เป็นการประเมินขั้นสุดท้ายคือประเมินว่าหลังจากผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาจบครบแล้วผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นเพียงใด

โดยสรุป ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์มีองค์ประกอบ คือ คู่มือการใช้ แผนการสอน แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน บทเรียนหรือเนื้อหาสาระ กิจกรรมหรือแบบฝึกปฏิบัติ แนวคำตอบ สื่อการเรียน และแบบประเมิน สามารถจำแนกได้ตามโครงสร้างการประยุกต์หลักจิตวิทยาการเรียนรู้และตามการนำเสนอบนจอภาพ

1.4 ขั้นตอนการผลิตชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2546, น. 17) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการผลิตชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์มีขั้นตอน 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์และออกแบบเนื้อหา (Analyze and Design Content) มีขั้นตอนย่อย 4 ขั้น คือ (1) ศึกษาคำอธิบายรายวิชา (Study Course Description) เป็นการศึกษาข้อกำหนดด้านเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยศึกษาจากคำอธิบายรายวิชาและวัตถุประสงค์ของวิชา (2) วิเคราะห์เนื้อหาสาระ (Conduct Content Analysis) เป็นการนำคำอธิบายรายวิชามาจำแนกเป็นเนื้อหาย่อย เพื่อให้นักศึกษาเรียนตามเวลาที่กำหนด (3) เขียนแผนแนวคิด (Write Concept Mapping) เป็นการนำเนื้อหาที่วิเคราะห์ไว้แล้วมาทำแผนผังความสัมพันธ์ของแนวคิด (Concept) และ (4) ออกแบบลำดับเนื้อหา (Design Content Story Board) เป็นการนำเนื้อหาจากแผนผังแนวคิดมากำหนดเป็นลำดับตามระดับจากกว้างไปแคบ เพื่อให้นักเรียนเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้เนื้อหาแต่ละระดับมีความสมบูรณ์ในตัวเองทั้งอักษร ภาพ และเสียง

ขั้นที่ 2 เขียนเสนอเนื้อหา (Present / Write the Content) เป็นขั้นเสนอรายละเอียดของเนื้อหาของแต่ละ “หน้า” ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ (1) คำอธิบาย (2) เสียงประกอบ และ (3) มัลติมีเดีย คือ เสนอทั้งภาพและเสียงในรูปแบบเคลื่อนไหว

ขั้นที่ 3 กำหนดกิจกรรมแนวตอบ และสร้างแบบประเมิน (Prepare Assignment Feedback and Self Tests) เป็นขั้นกำหนดกิจกรรมหรืองานที่มอบหมายให้นักเรียนทำระหว่างการศึกษากับบทเรียนผ่านอิเล็กทรอนิกส์ผลงานของขั้นนี้จะไปปรากฏหรือนำไปใช้ 3 แห่ง คือ กิจกรรม แบบประเมินก่อนเรียนและแบบประเมินหลังเรียน ส่วนแนวตอบให้แยกหน้านำเสนอ แต่ระบุการเข้าถึงไว้ในเดียวกับแบบประเมินก่อนหรือหลังเรียน

ขั้นที่ 4 ผลิตงานและเสียงและภาพ (Produce Multi – Media) เป็นส่วนที่ขยายความเข้าใจในเนื้อหาสาระด้วยการใส่เสียงและภาพ ได้แก่ (1) การใส่เสียง ใช้เพื่ออธิบายหรือคำอธิบายนำเรื่อง หรือบรรยายภาพนิ่ง และ (2) การใส่ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว ใช้เพื่อแสดงกระบวนการที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยอักษรหรือการอธิบาย ด้วยเสียง โดยใช้ภาพจากเทปภาพ หรือภาพเคลื่อนไหวที่ผลิตจากโปรแกรมสำเร็จรูป ได้แก่ ภาพครู ภาพกระบวนการทำงาน ภาพประวัติศาสตร์ สารคดี เป็นต้น นักวิชาการด้านเนื้อหาต้องเป็นคนกำหนดภาพ เสียง บันทึกเสียงและตรวจสอบความถูกต้อง และความน่าสนใจ ส่วนนักออกแบบสื่อจะเป็นผู้กำหนดรูปแบบตำแหน่งและลักษณะของภาพและเสียง

ขั้นที่ 5 จัดทำคู่มือการเรียน (Write Study Guide and/or Course Bulletin) เป็นการจัดทำเอกสารคู่มือการเรียน (Study Guide) สำหรับใช้เป็นเอกสารแนะนำขั้นตอนการเรียนทั้งจากเครือข่าย และสื่ออื่นคู่มือการเรียน หรือบางสถาบันเรียกคู่มือการศึกษาชุดวิชา เป็นเอกสารแนะนำแนวทางให้นักศึกษาและนักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองด้วยการประเมินตนเองก่อนเรียน อ่านเส้นทางการเรียนทำกิจกรรมภาคปฏิบัติเสริมประสบการณ์ (เก็บคะแนน) และประเมินตนเองหลังเรียน พร้อมทั้งตรวจสอบกิจกรรมและการประเมินตนเองจากแนวตอบที่กำหนดให้กิจกรรมเหล่านี้ส่วนหนึ่งจัดไว้ในบทเรียนผ่านเครือข่าย และบางส่วนอาจจัดไว้นอกเครือข่าย เช่น การสอนในห้องเรียนการศึกษาจากการอ่านตำราหรือประมวลสาระ ฯลฯ ดังนั้น เอกสารคู่มือการเรียนจึงเป็นตัวเชื่อมประสานการเรียนจากสื่อทั้งสองระบบ

ขั้นที่ 6 ทดสอบประสิทธิภาพและปรับปรุงบทเรียน (Conduct Developmental Testing and Revise e-Learning Package) เป็นขั้นการนำชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ไปตรวจสอบว่าจะทำให้นักศึกษา ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น เกิดการเรียนตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ และเป็นที่ยังพอใจของครูและนักเรียนหรือไม่

ขั้นที่ 7 นำเสนอและถ่ายทอดการสอน (Delivery Course Content) เป็นการเปิดสอนวิชาทั้งหมด หรือบางส่วน ที่จัดทำในรูปชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นอยู่กับกรออกแบบว่า

จะใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ในแบบใดจาก 3 แบบ คือ (1) ใช้เป็นสื่อหลัก คือ เรียนจากชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด (2) ใช้เป็นสื่อเสริมคือ เสริมการสอนในห้องเรียน และ (3) ใช้เป็นสื่อแบบคู่ขนาน คือ ให้นักเรียนเป็นผู้เลือกว่าจะเรียนช่องทางใด

ขั้นที่ 8 ติดตามและประเมินการสอน (Monitor and Evaluate e-Learning Packages) เป็นการติดตามผลการสอน และประเมินการสอน ทั้งระหว่างสอน และหลังจากสอนเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ดีขึ้นก่อนที่ใช้ในการสอนภาคการศึกษาต่อไป

โดยสรุป การผลิตชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์มีขั้นตอน 8 ขั้น คือ (1) การวิเคราะห์และออกแบบเนื้อหา (2) เขียนเนื้อหา (3) กำหนดกิจกรรมแนวตอบ และสร้างแบบประเมิน (4) ผลิตงานเสียงและภาพ (5) จัดทำคู่มือการเรียนรู้ (6) ทดสอบประสิทธิภาพและปรับปรุงบทเรียน (7) นำเสนอและถ่ายทอดการสอน และ (8) ติดตามและประเมินการสอน

1.5 การออกแบบหน้าจอชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

นักวิชาการหลายท่านที่ให้แนวทางในการออกแบบหน้าจอชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ดังต่อไปนี้

ถนอมพร เลาหจรัสแสง (2545, น. 160) กล่าวว่า หลักการออกแบบหน้าจอและการออกแบบส่วนต่อประสานกับผู้ใช้ไว้ ดังนี้

1. หลักการออกแบบหน้าจอ การออกแบบหน้าจอเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ประสบผลสำเร็จ ถ้าหากมีการออกแบบที่สวยงาม มีผลทำให้นักเรียนมีความสนใจมีการปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา กิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุดการเรียนรู้ที่ปรากฏบนจอคอมพิวเตอร์ ในการออกแบบหน้าจอต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการใช้ภาพกราฟิกและข้อความ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถเปิดหน้าจอได้รวดเร็ว นอกจากนี้ พื้นที่บนหน้าจอคอมพิวเตอร์นั้นเล็กกว่าหน้าที่พิมพ์ออกมา ผู้ออกแบบควรคำนึงถึงว่านักเรียนสามารถเปิดดูหน้าจอได้พอดีใน 1 หน้าการออกแบบ เพื่อการอ่านที่ชัดเจน (Readability) มีข้อควรพิจารณาที่สำคัญที่สุดในการออกแบบ การพัฒนาส่วนต่อประสาน และการออกแบบทางทัศนยะ ได้แก่ ความสามารถในการอ่านเนื้อหาของนักเรียน ที่ต้องออกแบบให้อยู่ในรูปที่อ่านได้ง่ายชัดเจนที่สุด

2. หลักการออกแบบส่วนต่อประสาน กับผู้ใช้การออกแบบในส่วนของการประสานงานกับผู้ใช้ เป็นการออกแบบวิธีการเข้าสู่เนื้อหาในบทเรียนให้นักเรียนมีความสะดวก การออกแบบการเชื่อมโยงทั้งในลักษณะภายในและภายนอก การออกแบบเครื่องช่วยนำทางต่าง ๆ รวมถึงการออกแบบสื่อที่นำเสนอเนื้อหาในชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะเป็นข้อความ ภาพ และเสียง หลักการออกแบบในส่วนต่อประสานงานกับผู้ใช้ ดังต่อไปนี้

2.1 ออกแบบให้เรียบง่าย หน้าจอที่มีประสิทธิภาพมักจะถูกออกแบบให้มีความเรียบง่ายและหลีกเลี่ยงการออกแบบที่รกหรือเต็มไปด้วยเนื้อหาที่มากเกินไป

2.2 ออกแบบให้ยืดหยุ่น การออกแบบให้นักเรียนมีอิสระในการเข้าถึงเนื้อหาที่หลากหลาย จะช่วยให้นักเรียนรู้สึกว่าได้ควบคุมการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้บทเรียนไม่น่าเบื่อ

2.3 ควรออกแบบให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องผ่านการคลิกมากเกินไป

2.4 ควรมีการสร้างเครื่องช่วยนำทาง (Navigation Aids) ที่ชัดเจน มีการใช้ไอคอน กราฟิก หรือข้อความสำหรับเชื่อมโยงที่คงที่ (Consistent) และชัดเจน เพื่อให้นักเรียนเกิดความมั่นใจว่าจะสามารถนำทางไปในที่ ๆ ต้องการโดยไม่เสียเวลามากเกินไป

2.5 ควรออกแบบโดยคำนึงถึงความคงที่ (Consistency) ความเรียบง่าย (Simplicity) ดังนั้น ส่วนต่อประสานควรใช้ภาพหรือข้อความที่สื่อความหมายชัดเจน และเป็นเหตุเป็นผลสำหรับผู้ใช้งาน

2.6 ควรออกแบบให้ดูน่าเชื่อถือ การออกแบบอย่างประณีต จะทำให้ผู้ใช้เชื่อถือในสารสนเทศที่น่าเสนอบนหน้าจอ ในขณะที่เดียวกันหน้าจอที่ออกแบบอย่างไม่พิถีพิถัน เช่น หน้าจอที่เต็มไปด้วยการพิมพ์ที่ผิดพลาด เป็นต้น จะทำให้ผู้ใช้หมดความเชื่อถือได้เช่นกัน

สุรเชษฐ์ เวชพิทักษ์ และบุญเลิศ อรุณพิบูลย์ (2546, น. 133) กล่าวว่า การออกแบบหน้าจอ (Screen Design) มีดังนี้

1. ลักษณะของตัวอักษร (Font) กล่าวคือ ตัวอักษรภาษาไทยแบบหัวกลมจำเป็นที่สุด เพราะได้รับการยอมรับว่าอ่านง่าย ตัวอักษรที่ผู้อ่านคุ้นเคยได้พบเห็นบ่อย ๆ จะส่งผลให้อ่านง่ายกว่าตัวอักษรที่ไม่ค่อยพบบ่อยนัก และรูปแบบอักษรที่เป็นมาตรฐานจะทำให้เกิดความสะดวกในการใช้

2. การจัดวางองค์ประกอบที่ได้สัดส่วนสวยงาม ง่ายต่อการใช้ โดยสุกรี รอดโพธิ์ทอง (2531, น. 58) เสนอแนะว่า หลักการออกแบบงานกราฟิก ต้องคำนึงถึงความสมดุลของหน้าจอโดยรวม การเคลื่อนย้ายหน้าขององค์ประกอบบนหน้าจอ จากซ้ายมาขวา บนลงล่าง อย่างเหมาะสม ผู้ออกแบบจะจัดให้มีความสมดุลกัน องค์ประกอบที่จะช่วยในการจัดสมดุลของจอภาพนี้คือ รายละเอียดทุกอย่างที่เรามองเห็นในกรอบภาพ

3. ปุ่มหรือสัญลักษณ์ (Button Icon) ช่วยให้นักเรียนเข้าไปยังบทเรียนได้ตามความประสงค์ การใช้กราฟิกเป็นปุ่มกำหนดทิศทางจะทำให้ดูน่าสนใจ แต่มีข้อเสียคือหากใช้ขนาดไม่เหมาะสม อาจใช้เวลาในการถ่ายโอนข้อมูลนาน ดูเกะกะสายตา นอกจากนี้ ควรใช้ปุ่มที่แสดงสัญลักษณ์สื่อความหมายได้เข้าใจชัดเจน ปุ่มทุกปุ่มควรเป็นอักขระรูปแบบเดียวกัน และใช้แสดงผลพิเศษแบบเดียวกัน ไม่ควรใช้เอฟเฟคในการแสดงปุ่มมากจนผู้ใช้ไม่เข้าใจ ควรมีความสม่ำเสมอในการ

ใช้ปุ่มและการเลือกใช้ปุ่ม และสัญรูปรวมถึงสัญลักษณ์ต่าง ๆ เป็นสากล เช่น การกำหนดทิศทางใช้ลูกศร จะทำให้ผู้ใช้เข้าใจง่ายสะดวกขึ้น

ทักษิณา วิไลลักษณ์ (2551, น. 46) ได้กล่าว ว่าการออกแบบหน้าจอ (Interface Design) หมายถึง การต่อ เชื่อม การเชื่อมโยง หรือการติดต่อสื่อสาร Interface ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ใช้งานกับผู้สื่อ หรือผู้เรียนกับบทเรียน และผู้ใช้งานหรือผู้เรียนกับบทเรียนและอุปกรณ์ต่าง ๆ หลักการทั่วไปในการออกแบบ User Interface มีดังนี้

1. Metaphor คือการใช้สัญลักษณ์หรือรูปภาพแทนข้อความเพราะการใช้สัญลักษณ์หรือภาพเป็นสื่อช่วยสังเกต และยังเพิ่มความเข้าใจให้กับผู้เรียนให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

2. Clarity ใส่เฉพาะเนื้อหาเท่าที่จำเป็น ควรจัดวางเนื้อหาให้เป็นระเบียบ ง่ายต่อการอ่านของผู้ใช้ การทำงานแต่ละส่วนควรจัดวางให้ผู้สังเกตเห็นได้เด่นชัด และควรใช้สัญลักษณ์ที่สื่อความหมายให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าใจง่าย เช่น การใช้สิ่งที่ต้องการให้ค้นหาใช้เป็นสัญลักษณ์มือเพื่อให้คลิกได้

3. Consistency การจัดวางส่วนต่าง ๆ ของเนื้อหา รวมถึงสัญลักษณ์ รูปภาพ สี แบบอักษร ควรวางให้อยู่ในรูปแบบลักษณะเดียวกัน เพื่อป้องกันการสับสน

4. Orientation ผู้ใช้ควรทราบเสมอว่าขณะนี้กำลังทำงานอยู่ที่ส่วนใดหรือเรียนอยู่ที่ส่วนใดของบทเรียน

5. Navigation มีหลายประเภทเป็นข้อความเช่นหน้าถัดไปกลับหน้าเดิมออกจากโปรแกรม

โดยสรุป การออกแบบหน้าจอชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ ควรจัดองค์ประกอบของภาพให้มีความสมดุลระหว่างการใช้ภาพกราฟิก ข้อความสีพื้น สีอักษร หรือการแสดงตัวอักษรบนจอลักษณะตัวอักษรอ่านง่าย ขนาดเหมาะกับสายตาผู้เรียน หน้าจอออกแบบให้เรียบง่ายสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วไม่สับสนหรือติดขัด

1.6 การทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์

จากการศึกษา มีนักวิชาการกล่าวถึงการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ ดังนี้

วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2554, น. 15-68) กล่าวถึง การทดสอบประสิทธิภาพสื่อเบื้องต้น ว่ามี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว (1:1) คือ การทดลองกับจำนวนนักเรียน 3 คน เป็นนักเรียนที่เก่งหรือเรียนดี 1 คน นักเรียนที่เรียนปานกลาง 1 คน และนักเรียนที่เรียนอ่อน 1 คน ในการทดลองสื่อการสอนทำทีละ 1 คน เมื่อทดลองใช้สื่อการสอนแล้ว ควรสัมภาษณ์นักเรียน 3 คนเกี่ยวกับสื่อการสอน และคำนวณหาประสิทธิภาพเพื่อนำมาปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยปกติคะแนนที่จะ

ได้จากแบบเดี่ยวนี้ จะได้ต่ำกว่าเกณฑ์มาก เมื่อปรับปรุงแล้วจะสูงขึ้นมาก ก่อนนำไปทดลองแบบกลุ่ม E_1/E_2 ที่จะได้มีค่าต่ำกว่าประมาณ 20 - 30 % หรือร้อยละ 20 ในกรณีที่ค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ อาจเป็นเพราะ (1) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนมีพื้นฐานในเรื่องนั้นแล้ว และ (2) กิจกรรมระหว่างเรียนหรือแบบทดสอบนั้นง่ายไม่เหมาะสมกับนักเรียนในระดับชั้นที่สอน ดังนั้น ในกรณีที่จำเป็นในการปรับปรุงสื่อการสอนให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน และต้องปรับงานที่กำหนดให้นักเรียนทำ และปรับแบบทดสอบหลังเรียนให้มีความยากขึ้น

2. การทดลองแบบกลุ่ม (1:10) คือ การทดลองกับนักเรียนจำนวน 6 - 10 คน และนักเรียนที่ เก่ง ปานกลาง และอ่อน หลังจากที่นักเรียนได้เรียนจากสื่อการสอนแล้ว ต้องสัมภาษณ์และคำนวณหาค่าประสิทธิภาพมาปรับปรุงในการทดลองแบบกลุ่มค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ที่จะได้เพิ่มขึ้น เกือบเท่าเกณฑ์โดยเฉลี่ยห่างจากเกณฑ์ประมาณ 10 - 20 % นั่นคือ E_1/E_2 ที่ได้จะมีค่า 60-70 ในกรณีที่ค่า E_1/E_2 เท่ากับ 80/80 ในกรณีที่ E_1/E_2 สูงกว่า 70 % อาจมีสาเหตุเช่นเดียวกันกับการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว

3. การทดลองภาคสนาม (1:100) คือเป็นการทดลองกับนักเรียนทั้งชั้น 40 - 100 คน ในการทดลองแบบภาคสนาม ควรมีแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนด้วยสื่อการสอนหรือสัมภาษณ์ประสิทธิภาพ 80/80 หากสูงกว่าเกณฑ์ไม่เกินกว่า 2.5 % ต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.5 % ให้ยอมรับผลที่ได้ หากผลที่ได้สูงกว่าเกณฑ์ต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพสื่อการสอนใหม่หากผลที่ได้ต่ำกว่าเกณฑ์ต้องปรับปรุงและทดสอบแบบ 1:100 ซ้ำอีกกับนักเรียนต่างกลุ่มจนกว่าจะถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ศันสนีย์ สัจจรงค์อนันต์ (2558, น. 7-41) กล่าวถึง การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ 3 ขั้นตอน คือ

1. การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว คือ การทดลองกับนักเรียนจำนวน 3 คนโดยใช้นักเรียนที่มีผลการเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงคุณภาพของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ดีขึ้นเป็นการทดสอบครั้งที่ 1

2. การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม คือ การทดลองกับนักเรียนจำนวน 6 - 10 คน โดยให้นักเรียนที่มีผลการเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ และนำผลที่ได้มาปรับปรุงคุณภาพชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ดีขึ้นเป็นการทดสอบครั้งที่ 2

3. การทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม คือ การทดลองกับผู้เรียนจำนวน 1 ห้องเรียน หรือประมาณ 30 - 50 คนคำนวณหาประสิทธิภาพ แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงคุณภาพชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ดีขึ้นเป็นการทดสอบครั้งที่ 3 หลังจากปรับปรุงเรียบร้อยแล้วให้ถือว่าชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพ ผู้สอนสามารถนำเอาชุดการเรียนนี้ไปใช้ได้จริง โดยการทำการทดลองใช้กับนักเรียนเป็นระยะเวลาประมาณ 1 ภาคเรียน

โดยสรุป การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์มี 3 ขั้นตอน คือ การทดสอบแบบเดี่ยว การทดสอบแบบกลุ่ม และการทดสอบภาคสนาม

1.7 การประเมินชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

จากการศึกษา มีนักวิชาการกล่าวถึงการประเมินชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ ดังนี้

วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2554, น. 15-54) กล่าวถึง การประเมินคุณภาพชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการเรียนการสอนครอบคลุมประเด็น ดังนี้

1. การประเมินส่วนนำของบทเรียนหรือหน้าแรกของบทเรียน การแนะนำ การเรียน การใช้งาน ความเข้าใจให้อยากเรียน

2. การประเมินเนื้อหาหรือคำอธิบายของบทเรียน ความถูกต้องหรือความทันสมัยของเนื้อหา ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของเนื้อหาเกี่ยวกับวัยของนักเรียน การจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก ภาษาที่ใช้ในบทเรียน การยกตัวอย่างในเนื้อหา ปริมาณเนื้อหาสาระ และการได้รับความรู้

3. การประเมินภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และ เสียง ในด้านความชัดเจน ความสอดคล้องกับเนื้อหา มีความเหมือนจริง ขนาดของภาพ และเร้าความสนใจผู้ชม

4. การประเมินด้านกิจกรรม และแนวตอบ กิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ กิจกรรมมีความหลากหลาย กิจกรรมให้ประโยชน์กับผู้เรียน กิจกรรมน่าสนใจ แนวคำตอบให้คำตอบทันที แสดงผลคะแนนได้ และแนวคำตอบอธิบายข้อที่ไม่ถูกต้องที่นักเรียนเลือก

5. การประเมินการออกแบบทางเทคนิคครอบคลุมเมนูหลัก ปุ่มต่าง ๆ การเชื่อมโยง หน้าต่าง ๆ ความสะดวกในการใช้พื้นที่หน้าจอ ขนาดของตัวอักษร และรูปแบบตัวอักษร

6. การประเมินด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครอบคลุม การมีโอกาส การเรียนรู้ด้วยตนเอง ความรับผิดชอบ และความมีระเบียบวินัยในตนเอง

ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ (2558, น. 7-42) กล่าวถึง การประเมินองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา เนื้อหาเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากเนื้อหาเป็นส่วนที่จะให้ความรู้แก่นักเรียน ดังนั้น จะมีการพิจารณาเกี่ยวกับ (1) ความเหมาะสมของเนื้อหาเกี่ยวกับผู้เรียน (2) ความยากง่ายของเนื้อหา (3) ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด และ (4) คุณค่าของเนื้อหาว่ามีประโยชน์ต่อนักเรียนเพียงใด

2. ด้านการออกแบบ เป็นการพิจารณาความเหมาะสมของโครงสร้างการใช้พื้นที่หน้ากระดาษเพราะว่าจะเป็นส่วนที่นักเรียนเข้ามาปฏิสัมพันธ์มากที่สุด ดังนั้นการออกแบบโดยยึดถึงความง่ายและความสะดวกในการอ่าน จะมีการพิจารณาเกี่ยวกับ (1) การออกแบบตัวอักษร การใช้สี

พื้นหลัง ให้มีความเหมาะสมอ่านง่าย และสบายตา (2) การใช้สื่อประสม ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว ควรมีการให้คำอธิบายและควรพิจารณาให้เหมาะสมกับวัย (3) การให้เสียง เลือกใช้เสียงที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหา

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมของนักเรียนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหา กิจกรรมมีความหลากหลาย และกิจกรรมเหมาะสมกับเวลาสรุปได้ว่า การประเมินชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ประเมินองค์ประกอบ ด้านเนื้อหา การออกแบบ กิจกรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

โดยสรุป การประเมินชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ ครอบคลุม องค์ประกอบด้านเนื้อหา การออกแบบ กิจกรรมการเรียนการสอน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.8 การยอมรับประสิทธิภาพของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์

จากการศึกษา มีนักวิชาการกล่าวถึงการยอมรับประสิทธิภาพชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ ดังนี้

วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2554, น. 15-67) กล่าวว่า เมื่อทดลองภาคสนามแล้วเทียบค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เพื่อดูว่ายอมรับได้หรือไม่ ให้มีความคลาดเคลื่อนได้ ร้อยละ 2.5 ไม่ควรต่ำหรือสูงกว่า ± 2.5 % เนื่องจากในระหว่างทดลองมีตัวแปรที่เกิดขึ้นได้ เช่น สภาพห้องเรียนที่ร้อนอบอ้าว ความพร้อมของผู้เรียน ความชำนาญในการใช้สื่อการสอน เป็นต้น อาจอนุโลมให้มีระดับความผิดพลาดได้ 3 ระดับ คือ

1. สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อเทียบประสิทธิภาพของสื่อการสอนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ไม่เกิน 2.5 % ต้องปรับกิจกรรมและแบบทดสอบ และทดลองใหม่ หากค่ายังสูงกว่า 2.5 ต้องปรับเกณฑ์ให้สูงขึ้น
2. เท่าเกณฑ์ เมื่อมีประสิทธิภาพการสอนเท่ากับ เช่น ตั้งไว้ 80/80 หาก E_1/E_2 สูงกว่า 2.5 ต้องปรับเกณฑ์เป็น 85/85 อยู่ในช่วง -2.5 ถึง + 2.5 %
3. ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพชุดการสอนต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน -2.5 %

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556, น. 18) ได้กล่าวถึงการยอมรับประสิทธิภาพชุดการเรียนไว้ ดังนี้ เมื่อทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุด การสอนภาคสนามแล้ว เทียบค่า E_1/E_2 ที่หาได้จาก สื่อหรือชุดการสอนกับ E_1/E_2 ที่ตั้งเกณฑ์ไว้ เพื่อดูว่า เราจะยอมรับประสิทธิภาพหรือไม่ การยอมรับประสิทธิภาพให้ถือค่าความแปรปรวน 25-5% อาทิ นั่นคือประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอนไม่ควร ต่ำกว่าเกณฑ์เกิน 5% แต่โดยปกติเราจะกำหนดไว้ 2.5% อาทิ เราตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ 90/90 เมื่อ ทดสอบประสิทธิภาพแบบ 1:100 แล้วสื่อหรือชุดการสอนนั้นมีประสิทธิผล 87.5/87.5 เราก็สามารถ ยอมรับได้ว่าสื่อหรือชุดการสอน นั้นมีประสิทธิภาพ การยอมรับประสิทธิภาพของสื่อ

หรือ ชุดการสอนมี 3 ระดับ คือ (1) สูงกว่าเกณฑ์ (2) เท่าเกณฑ์ และ (3) ต่ำกว่าเกณฑ์ แต่ยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ

โดยสรุป เกณฑ์การยอมรับประสิทธิภาพชุดการเรียนมี 3 ระดับ คือ ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เท่ากับเกณฑ์ที่กำหนด และต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด โดยคลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน $\pm 2.5 \%$

2. การเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสืบค้นวรรณกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน ครอบคลุม (1) ความหมายของนาฏศิลป์ (2) การสอนนาฏศิลป์ (3) วิธีสอน และเทคนิคการสอนนาฏศิลป์ (4) ประโยชน์การเรียนวิชานาฏศิลป์ (5) สารการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระศิลปะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (6) มาตรฐานและตัวชี้วัดสาระนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ (7) จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนนาฏศิลป์

2.1 ความหมายของนาฏศิลป์

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความหมายของนาฏศิลป์ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ รัตนา มณีสิน (2540, น. 4) ได้กล่าวว่า นาฏศิลป์ หมายถึงศิลปะการละคร ที่รวมระบำ รำ เต้น การแสดงเบ็ดเตล็ด การละเล่นของหลวง ที่อาจนำมาสอดแทรกอยู่ในละคร หรืออาจจะตัดตอนออกไปจากละคร นำไปเป็นการแสดงเบ็ดเตล็ดเป็นชุด ๆ ก็ได้

กรมวิชาการ (2546, น. 9) ได้กล่าวว่า นาฏศิลป์ หมายถึง การฟ้อนรำซึ่งมีวิวัฒนาการมาจากเสียง ถ้อยคำที่ปรุงแต่งขึ้นมาจนเกิดความไพเราะน่าฟัง นำไปสู่การแสดงท่าทางที่แสดงออกมาให้เกิดความสวยงามกลมกลืนตามแนวทางที่เหมาะสม โดยยึดถือสืบเนื่องกันต่อ ๆ มาจนถึงเป็นศิลปวัฒนธรรมส่วนหนึ่งของกลุ่มคนในแต่ละชาติแต่ละท้องถิ่น

เรณู โกศินานนท์ (2546, น. 35) ได้กล่าวถึงความหมายของนาฏศิลป์ ว่า นาฏศิลป์ หมายถึงชาติญาณชนิดหนึ่งของมนุษย์ โดยแสดงออกเมื่อเกิดอารมณ์ขึ้น นาฏศิลป์ มีวิวัฒนาการมาพร้อมกับความเจริญของมนุษย์ ซึ่งอาศัยเจตนาและพลังเป็นเครื่องผลักดันให้จิตกระตุ้นร่างกาย ให้แสดงการเคลื่อนไหว มีจังหวะ และแบบแผน เพื่อให้เกิดความสุข ความงดงาม และความเข้าใจแก่ตนเองและผู้อื่น โดยเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ และเมื่อสังคม เจริญเติบโตขึ้นก็สามารถจำแนกผู้ที่เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านนาฏศิลป์ และมีการพัฒนารูปแบบของนาฏศิลป์ให้มีความงดงามมากยิ่งขึ้น

รจนา สุนทรานนท์ (2548, น. 1) กล่าวว่า นาฏศิลป์หมายถึง การแสดงต่าง ๆ ที่ใช้ สรีระทำท่าทางกรีดกรายรำยรำ เดินไปตามจังหวะและทำนองเพลง ทำรำนั้นสามารถสื่อความหมาย เลียนแบบอากัปภิกิริยาสอดคล้องลงตัวกับเพลง โดยจะมีการแสดงเดี่ยว แสดงหมู่ หรือแสดงเป็นเรื่อง

จิตติมา กุลณาวรรณ (2555) กล่าวว่า นาฏศิลป์ คือศิลปะในการฟ้อนรำที่มนุษย์ ประดิษฐ์คิดค้นกระบวนการทำรำ ทำเต้น ทำฟ้อน โดยมีพื้นฐานมาจากการเลียนแบบธรรมชาติ คน สัตว์ มาประยุกต์และสร้างสรรค์ให้มีลีลาที่อ่อนช้อย งดงาม ประกอบกับการบรรเลงดนตรีและการขับ ร้องที่ละเอียดอ่อนตามท่วงทำนองจังหวะและเสียงเพลง ซึ่งก่อให้เกิดความเพลิดเพลินและเกิดการ แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกคล้อยตาม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมความ รุ่งเรืองของชาติได้เป็นอย่างดี

สุนนมาลย์ นิเมเนติพันธ์ (2555) กล่าวว่า นาฏศิลป์ เป็นศิลปะที่ว่าด้วยการฟ้อนรำ และการละคร เน้นการเคลื่อนไหวของร่างกาย การใช้ภาษาท่ารำ การตีบท โดยใช้สรีระต่าง ๆ ของ ร่างกายเคลื่อนไหว สื่อความหมายแทนคำพูดในรูปแบบของการแสดงเป็นชุดระบำรำฟ้อน หรือการ แสดงละคร โขน

ราชบัณฑิตยสถาน (2556, น. 431) ให้ความหมายว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะแห่ง การละครหรือการฟ้อนรำ

โดยสรุป นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะการฟ้อนรำหรือการนำความรู้ แบบแผนของการ ฟ้อนรำซึ่งมนุษย์ได้ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความประณีตงดงาม เพื่อให้เกิดความบันเทิง โนมน้ำอารมณ์และ ความรู้สึกให้คล้อยตาม โดยต้องอาศัยการบรรเลงดนตรี และการขับร้องเข้า ด้วยกัน เป็นการสะท้อน ถึงวัฒนธรรมของไทยที่มีมาแต่โบราณ

2.2 การสอนนาฏศิลป์

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสอนนาฏศิลป์ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542, น. 45-46) ได้กล่าวถึง วิธีการสอนนาฏศิลป์ไว้ดังนี้

1. สอนให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออกตามความเข้าใจและจินตนาการ โดยครูเป็นผู้ชี้แนะและให้คำปรึกษา ฝึกให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์
2. ครูผู้สอนต้องมีอารมณ์แจ่มใส หน้าตายิ้มแย้ม ไม่แสดงอาการเบื่อหน่ายวิชานาฏศิลป์ ให้นักเรียนเห็น ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้ภาพพจน์ที่ไม่ถูกต้อง ทำให้นักเรียนไม่ชอบวิชานาฏศิลป์ เพราะฉะนั้นครูจึงเป็นบุคคลที่ทำให้เด็กเห็นคุณค่า และประโยชน์ของการเรียนวิชานาฏศิลป์
3. ครูต้องระมัดระวังอย่าให้มีช่องว่างระหว่างครูกับนักเรียน โดยส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก ควรมีการให้รางวัล ชมเชยในความสามารถ หรือหากทำผิดควรมีการให้กำลังใจโดย สนับสนุนให้ทำบ่อย ๆ หลีกเลี่ยงให้เด็กกล้าแสดงออก เด็กจะกล้าแสดงออกและไม่อาย

4. ครูต้องไม่ยึดการสอนรูปแบบเก่า ที่ครูเป็นผู้คิดฝ่ายเดียว เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และกล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ตั้งถาม เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม

5. มีการบูรณาการวิชานาฏศิลป์ กับวิชาอื่น ๆ เช่น วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา ฯลฯ รวมทั้งนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น นำความรู้ที่ได้เรียนมาไปแสดงในโอกาสต่าง ๆ โดยครูเป็นผู้คอยให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

6. ชี้แนะให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะ จากแหล่งต่าง ๆ ที่นักเรียนพบได้ในชีวิตประจำวัน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ ข่าวสารต่าง ๆ ภาพยนตร์ และนาฏศิลป์ มาก่อน เพื่อเป็นข้อมูลในการกระตุ้นให้นักเรียนคิดทบทวนประสบการณ์ที่นักเรียนเคยพบเห็นมา ในขณะชมการแสดงต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับใช้ในการเรียนด้วยตนเอง

7. ครูปลูกฝังชี้แนะให้นักเรียนเห็นคุณค่า ความงาม ความไพเราะ จนนักเรียนค่อย ๆ ซึมซับจนเกิดความซาบซึ้งด้วยตนเองโดยไม่บังคับ

เสาวพร บุญช่วย (2546, น. 51) กล่าวว่า การสอนวิชานาฏศิลป์ ควรมีลักษณะ คือ

1. จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

2. จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการความรู้โดยให้ผู้เรียนได้รู้จักใช้ความรู้ทางวิชานาฏศิลป์ร่วมกับวิชาอื่น

3. จัดการเรียนการสอนให้มีความคิดสร้างสรรค์โดยให้ผู้เรียนได้รู้จักสร้างสรรค์ผลงานของตนเองได้

4. จัดการเรียนการสอนให้รู้จักการคิดเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการค้นคว้าแสวงหาความรู้ ฝึกทักษะกระบวนการคิดได้อย่างมีระบบมากขึ้น

ทิตินา แคมมณี (2550, น. 113-115) ได้อธิบายแนวทางการสอนนาฏศิลป์ ไว้ดังนี้

1. ครูควรเน้นหนักในแง่ความรู้ ความเข้าใจศิลปะทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมประจำชาติที่สืบต่อไป มิได้มุ่งให้เป็นไปถึงขั้นศิลปิน

2. ขณะสอน ครูควรเน้นให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน ความเพลิดเพลิน และนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันให้ได้มากที่สุด

3. หากเป็นไปได้ ครูควรจัดชุมนุมนาฏศิลป์ขึ้น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านนาฏศิลป์

4. ครูควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติต่าง ๆ ด้วย เช่น การยอมรับความสามารถของผู้อื่น ความสามารถในการกล้าแสดงออก การปรับปรุงอารมณ์และบุคลิกภาพของตน เป็นต้น

พิมพ์วิทย์ จันทร์โกศล และคณะ (2557, น. 55) ได้กล่าวถึงกระบวนการถ่ายทอดนาฏศิลป์ ไว้ดังนี้

1. สร้างความสนใจ
 2. สร้างความศรัทธา
 3. ปลุกฝังค่านิยม
 4. ส่งเสริมประสบการณ์ ที่ประกอบด้วย ชั้นรับรู้ ชั้นเตรียมพร้อม ชั้นสร้างความเข้าใจ
- ชั้นการเลียนแบบ ชั้นการฝึกฝนทักษะ ชั้นการสร้างสรรค์ โดยจะมีการขัดเกลาปลุกฝังความดี สอดแทรกในทุกขั้นตอนการถ่ายทอด ตามความเหมาะสมและโอกาส

โดยสรุป การสอนวิชานาฏศิลป์นั้น ครูมีส่วนสำคัญมากที่สุด โดยครูต้องเป็นผู้ ถ่ายทอดความรู้ ทำให้นักเรียน ให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออก ซึ่งต้องมีการกำหนดบทเรียนให้ ชัดเจน และในการสอนวิชานาฏศิลป์ ควรจัดบรรยากาศให้เหมาะแก่การเรียนรู้ สนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ มีการเสริมแรง เพื่อให้นักเรียนมีความสุข และเกิดความซาบซึ้ง เห็นคุณค่า ในการเรียนวิชานาฏศิลป์

2.3 วิธีสอน และเทคนิคการสอนนาฏศิลป์

เทคนิควิธีการสอนนาฏศิลป์เป็นการใช้วิธีการสอนโดยการถ่ายทอดความรู้ หรือการ ฝึกทักษะกระบวนการคิด หรือการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถทำได้หลาย รูปแบบ จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับวิธีสอน และเทคนิคการสอนนาฏศิลป์ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, น. 84) ได้เสนอขั้นตอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ฝึกเคลื่อนไหวร่างกายเข้าจังหวะที่เกี่ยวข้องกับการฝึกนาฏศิลป์ให้คล่อง
2. ฝึกลักษณะการรำเบื้องต้นทีละท่า พร้อมทั้งนำไปประกอบเพลงง่าย ๆ เช่น ในน้ำ มีปลาในนามีข้าว รำโคมบัว และเชยพระขวัญ เป็นต้น
3. ฝึกการใช้ภาษาท่า แสดงความหมาย ความรู้สึก และบุคลิกภาพ
4. ฝึกการรำประกอบเพลงง่าย ๆ สั้น ๆ ให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก
5. ฝึกการรำหรือการแสดงที่เป็นชุดการแสดงง่าย ๆ สั้น ๆ เช่น รำวง รำเพลงปลุกใจ หรือการแสดงละครแบบต่าง ๆ

อมรา กล้าเจริญ (2542, น. 49) กล่าวว่า การวางรากฐานของการสอนวิชานาฏศิลป์ ครูผู้สอนจะต้องรู้จักเลือกวิธีสอน และใช้วิธีการเฉพาะของตนในการถ่ายทอดความรู้ เพื่อสร้าง ความนิยม ความรัก และเกิดสุนทรียกับตัวของผู้เรียน ฉะนั้น การเตรียมการสอนของครูควรมีขั้นตอน เป็นลำดับ ซึ่งเอกลักษณ์ของการสอนวิชานาฏศิลป์ ซึ่งเป็นวิชาทักษะที่ต้องมีการฝึกฝนที่ถูกต้อง ต้อง ฝึกฝนผู้เรียนให้มีความมั่นใจการฝึกตนเองและรู้จักแก้ไขเมื่อมีการฝึกผิดวิธี ครูผู้สอนต้องคอยดูแลและใช้วิธี สอน ดังนี้

1. สอนจากง่ายไปยาก

- 1.1 การฝึกอวัยวะทุกส่วนให้ครบกระบวนการลีลาท่ารำที่ละอย่าง เช่น ใช้มือจับตั้งวง ทรงตัว กดไหล่ ยกเท้า ก้าวเท้า ให้ถูกสัดส่วนซึ่งเป็นลีลาเบื้องต้น
- 1.2 เลือกบทเรียนที่สอนจากง่ายเสียบก่อน เช่น รำวง รำศรีนวล รำแม่บท
2. สอนตามความสามารถของแต่ละบุคคล คือ สอนตามวัยและสอนตามความสามารถของสมอง
3. การสอนโดยวิธีปรับท่ารำ หรือเปลี่ยนแปลงท่าที่ยากให้ง่ายขึ้น แต่ต้องพยายามรักษาแบบแผนเดิมไว้
4. การสอนแต่ละท่าต้องอธิบายให้ละเอียด และถือหลักที่ละน้อยให้แม่นยำแล้วจึงต่อท่าให้
5. ระหว่างการรำ ครูต้องคอยสังเกตและเตือนอยู่เสมอให้นักเรียนรักษาลีลาท่าวงที่ให้อยู่ในแบบแผน
6. ครูต้องจับทำให้นักเรียนอยู่เสมอเมื่อนักเรียนรำไม่ถูกต้อง
7. การใช้ศัพท์นาฏศิลป์ บางโอกาสอาจเปลี่ยนใช้คำที่เข้าใจง่าย โดยเน้นการใช้นาฏศัพท์ในการรำทุกครั้ง เพื่อย้ำให้นักเรียนจำได้
8. หัดให้มีการร้องเพลงประกอบท่ารำด้วย เพื่อปลูกฝังนิสัยการร้องเพลงซึ่งจะเกิดประโยชน์ในการฝึกซ้อมด้วยตนเอง และรำตามบทร้องได้ถูกต้อง
9. เปรียบเทียบท่ารำที่คล้ายคลึงกันเพื่อไม่ให้จำสับสน เช่น ม้วนมือ คลายมือ สลัดมือ เป็นต้น
10. การรำนำให้นักเรียน
 - 10.1 รำนำหน้า กระทำเมื่อแรกต่อท่า โดยครูหันทิศเดียวกับนักเรียน
 - 10.2 รำนำอัด คือ ครูหันหน้าเข้าหานักเรียน ครูต้องมีความชำนาญสามารถรำกลับข้าง คือ ซ้ายเป็นขวา ขวาเป็นซ้าย เช่น ท่าตั้งวงซ้ายให้แลดูไปทางเดียวกัน การรำประจันหน้านี้ ครูต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าอย่าไปคำนึงถึงซ้ายขวา เพียงแต่รำเลียนแบบครู เห็นครูเอียงทางทิศไหนก็เอียงทางทิศนั้น และให้จับหรือตั้งวงอยู่ทางทิศเดียวกัน ซึ่งการรำประจันหน้านี้เป็นประโยชน์แก่ครู เพราะจะได้แลเห็นข้อบกพร่องของนักเรียน ถ้าครูรำหันหลังให้นักเรียนรำตามอยู่ตลอดเวลา ครูจะไม่มีโอกาสเห็นข้อบกพร่องนั้นได้
11. ต้องเข้มงวดเรื่องแถวและท่ารำของนักเรียนให้ระวังอยู่เสมอ
12. สอนโดยแยกท่ารำให้ทำทีละท่า เช่น หัดท่ามือได้แล้วจึงทำเท้า แล้วค่อยทำพร้อมกัน
13. การจัดการเรียนการสอนให้เป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูและนักเรียนร้องเพลงเอง เพราะเป็นตอนเริ่มต้นครูต่อทำทีละน้อย ตามความหมายของวรรคเพลง

ขั้นที่ 2 เริ่มใช้เครื่องบันทึกเสียงเมื่อต่อถ้าได้มากพอประมาณ เช่น รำแม่บทได้ ถึง 2 คำกลอน เริ่มให้มีผู้เรียนรำและร้องไปพร้อมกับเทป แต่ถ้ามีการทบทวนซ้ำ ๆ ระยะเวลาทำรำสั้น ๆ ก็ควรร้องเอง

ขั้นที่ 3 ใช้เครื่องบันทึกเสียงเปิดโดยตลอดเมื่อต่อทำรำจนจบเพลง แต่ถ้ามีทำรำใดไม่ถูกต้องให้หยุดย้อนเพลง ให้รำซ้ำเมื่อเห็นการรำผิดต้องไม่ให้ผ่านเลยไปต้องทบทวนจนกว่าจะรำถูกต้อง

14. การบอกทำรำล่วงหน้า ขณะรำครูควรบอกทำรำที่จะถึงเพื่อช่วยเตือนให้นักเรียนได้รำทำต่อไปได้ถูกต้อง

15. การให้สัญญาณก่อนเปลี่ยนทำรำซึ่งเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการรำหมู่ เพื่อช่วยให้ผู้รำเปลี่ยนทำรำได้อย่างพร้อมเพรียงกัน บางครั้งอาจให้วิธีการนับจังหวะทำรำ หรือครูอาจรับทำหน้าที่ให้สัญญาณ เช่น การตบมือ วิธีการให้สัญญาณยืดอก ดังนี้

15.1 ตบมือให้ต่างไปจากการให้จังหวะการตบมือในจังหวะธรรมดา เช่น ถ้าเปลี่ยนทำรำ ครูให้จังหวะโดยการตบมือซ้อนกัน 2-3 ครั้ง จังหวะให้ผิดไปกว่าจังหวะเดิมที่ตกอยู่

15.2 การให้สัญญาณเปลี่ยนทำรำต้องทำล่วงหน้า 1 จังหวะหรือ 1 ช่วงทำรำ เป็นการเตือนล่วงหน้าว่าเมื่อจบทำรำนี้แล้วเปลี่ยนทำรำ หรือขึ้นทำรำอื่นต่อไป

กรมวิชาการ (2544) ได้เสนอเทคนิควิธีสอนนาฏศิลป์สำหรับครูผู้สอนที่ควรมีหลักในการสอน ดังนี้

1. สอนให้นักเรียนกล้าแสดงออกตามความเข้าใจและจินตนาการ โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะให้คำปรึกษา เป็นการฝึกนักเรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์

2. การสอนนาฏศิลป์นั้น ครูผู้สอนต้องมียุทธวิธีที่แจ่มใส หน้าตายิ้มแย้มและมีอารมณ์ร่วมกับเด็กตลอดเวลา ไม่แสดงอาการเบื่อหน่ายวิชานาฏศิลป์ให้นักเรียนเห็น จะทำให้นักเรียนได้ภาพพจน์ที่ไม่ถูกต้อง ทำให้ไม่ชอบวิชานาฏศิลป์ไปด้วย เพราะฉะนั้นครูจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของนาฏศิลป์

3. การสอนนาฏศิลป์ครูต้องคอยระมัดระวัง อย่าให้มีช่องว่างระหว่างครูกับนักเรียน โดยส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่ควรพูดหรือใช้คำที่ทำให้หมดกำลังใจ แต่ให้กำลังใจโดยสนับสนุนให้ทำบ่อย ๆ มีวิธีการนำให้เด็กกล้าแสดงออก

4. ครูต้องไม่ยึดรูปแบบการสอนแบบเก่าที่ครูเป็นผู้คิดให้ฝ่ายเดียว แต่ในการสอนแบบใหม่นี้ ครูเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในบางโอกาส เพื่อฝึกให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ตั้งถาม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

5. บูรณาการวิชานาฏศิลป์กับวิชาอื่น ๆ ครูควรนำวิชานาฏศิลป์ไปสัมพันธ์กับการเรียนต่าง ๆ เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ สังคม พลศึกษา รวมทั้งนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

6. ชี้แนะให้นักเรียนไปค้นคว้าความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะจากแหล่งต่าง ๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ข่าวสารต่าง ๆ ชมการแสดงตามโรงละครต่าง ๆ โดยครูต้องมีประสบการณ์ในการชมการแสดงดนตรีภาพยนตร์และนาฏศิลป์มาก่อน เพื่อเป็นข้อมูลในการกระตุ้นให้นักเรียนคิดทบทวนถึงประสบการณ์ที่นักเรียนเคยพบเห็นมาในขณะชมการแสดง เพื่อนำไปปรับในการเรียนด้วยตนเอง

7. ปลุกฝังชี้แนะให้นักเรียนเห็นถึงความดี ความงาม ความไพเราะ ความมีคุณค่า จนนักเรียนค่อย ๆ ซึมซับ จนเกิดความซาบซึ้งด้วยตนเองโดยไม่บังคับ การสอนในลักษณะนี้ เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนที่เป็นแบบแผนกระบวนการให้อิสระกับนักเรียน โดยครูเป็นผู้คอยควบคุมชี้แนะและให้กำลังใจ นักเรียนก็จะเรียนได้ด้วยความมั่นใจ เชื่อมมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าทำ เน้นให้คิดเป็นและทำเป็นด้วย

กรมวิชาการ (2547, น. 45-46) เสนอรูปแบบการสอนนาฏศิลป์ออกเป็น 2 ประเภท คือ

แบบที่ 1 สอนเป็นกลุ่มโดยใช้จำนวนผู้เรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เป็นเกณฑ์ ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การสอนแบบกลุ่มใหญ่ มีผู้เรียนจำนวนมาก ปฏิสัมพันธ์ผู้สอนกับผู้เรียนแบบทางเดียว ใช้วิธีการบรรยาย คือ การสอนในชั้นเรียน

2. การสอนแบบกลุ่มย่อย เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียน การสอนให้มากที่สุด ผู้สอนจะใกล้ชิดกับผู้เรียนมากขึ้น เช่น การสอนแบบอภิปราย แบบบทบาทสมมติ และการสอนแบบตัวต่อตัว

3. การสอนเป็นรายบุคคล เป็นการสอนที่ผู้เรียนสามารถเลือกวิธีเรียนที่เหมาะสมกับความสนใจของตนเอง เรียนไปตามความสามารถของตนและได้ทราบความก้าวหน้าของตนเองโดยทำสัญญาการเรียน ผู้เรียนจะกำหนดหลักสูตร และวิธีเขียนของตนเอง ประเมินความก้าวหน้าของตนเอง มีส่วนสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน และรับผิดชอบในการเรียนของตนเอง

แบบที่ 2 จำแนกโดยบทบาทของผู้สอนและผู้เรียนเป็นเกณฑ์ ซึ่งจำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. ผู้สอนเป็นศูนย์กลาง จะเน้นบทบาทของผู้สอนใช้วิธีการอธิบาย และสาธิตบรรยาย ขณะที่ผู้สอนบรรยายผู้เรียนจะมีบทบาทในการฟังติดตามตีความจดจำเนื้อหาสาระจดบันทึก การสอนแบบนี้ถือว่ากิจกรรมของผู้สอนจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ถ้าผู้สอนไม่บรรยายไม่สาธิตให้ดูก็จะไม่เกิดการเรียนรู้นั้น

2. ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเน้นการทำกิจกรรมของผู้เรียนเช่นวิธีสอนแบบปฏิบัติการสอนโดยแสดงบทบาทสมมุติวิธีการเรียนเป็นคู่วิธีการสอนแบบนี้ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้จากการกระทำกิจกรรมของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. ผู้สอนและผู้เรียนมีกิจกรรมร่วมกัน การสอนแบบผู้เรียนและผู้สอนมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น การสอนแบบสัมมนา วิธีสอนแบบอภิปราย

การสอนนาฏศิลป์ไทยทุกชั้นตอนควรใช้โสตทัศนอุปกรณ์ประกอบ เพื่อเสริมความเข้าใจ และลดระยะเวลาในการสอนด้านทฤษฎี เพื่อจะได้มีเวลาฝึกทักษะมากขึ้นตามชั้นตอน ดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่ผู้สอนจะโน้มน้าวจิตใจบอกความสำคัญในรายวิชานี้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักมองเห็นคุณค่า และร่วมกันอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทยให้คงอยู่ต่อไป ในขั้นนี้อาจใช้โสตทัศนอุปกรณ์ เช่น ภาพยนตร์ ซีดี หรือ ดีวีดี ภาพท่ารำต่าง ๆ เพื่อเปิดให้นักเรียนชม แล้วพูดโน้มน้าวสร้างความตระหนัก ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมต่อไป

2. ชั้นสอน ผู้สอนสามารถใช้โสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ หลักการสอนนาฏศิลป์ไทยให้แก่ผู้เรียน และผู้สอนจำเป็นจะต้องคำนึงถึงศักยภาพ วุฒิภาวะของเด็กแต่ละวัย เนื่องจากเด็กแต่ละวัยมีวุฒิภาวะที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ผู้สอนควรสำรวจศักยภาพของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนสวมบทบาทท่ารำที่เคยเรียนมาแล้ว ผู้สอนจะสามารถแยกแยะผู้เรียนออกได้เป็นกลุ่มที่เก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีแล้วไม่แบ่งแยกกลุ่มอีกด้วย

เมื่อผู้สอนได้ทราบศักยภาพของผู้เรียนแล้ว ผู้สอนจำเป็นต้องวางแผนการสอน โดยคำนึงถึงท่ารำที่ไม่ยากจนเกินไป เหมาะที่จะพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายคือผู้เรียนในระดับช่วงชั้นต่าง ๆ คือช่วงชั้นที่ 1 ถึงช่วงชั้นที่ 2 แต่มีเวลาเพียง 1 คาบต่อสัปดาห์ ดังนั้น การเลือกเพลงที่จะสอน จำเป็นที่จะต้องเลือกเพลงที่ไม่ยากจนเกินไป เนื่องจากผู้เรียนมีทั้งชายและหญิง จุดมุ่งหมายในการเรียนเพื่อพัฒนาความกล้าแสดงออก ความคิดสร้างสรรค์ และการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ที่บ่งบอกความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ แต่ไม่ใช่สอนเพื่อให้ไปประกอบอาชีพเป็นนาฏยศิลป์ ดังนั้น เพลงจึงควรเริ่มจากเพลงง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย บ่งบอกความหมายได้ชัดเจน เช่น การฝึกหัดนาฏศิลป์ไทยเบื้องต้น เพื่อปูพื้นฐานการปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยให้ผู้เรียนเข้าใจในหลักทฤษฎี ซึ่งผู้สอนจะต้องบรรยายให้ผู้เรียน พร้อมกับสาธิตท่ารำไปด้วย เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจ แต่เบื้องต้น วิธีการฝึกหัดนาฏศิลป์ไทยเบื้องต้น เป็นการเตรียมกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ให้มีความพร้อมในการฝึกหัดท่ารำในกระบวนการที่ยากขึ้น อย่างน้อยผู้เรียนจำเป็นต้องตั้งวงจิบ ประทับเท้า ก้าวเท้า ได้ถูกต้อง การถ่ายน้ำหนักลำตัว และมีสระที่ตรงตามเหมาะสม หลังไม่โก่ง ไม่ยกไหล่ รู้จักการย่อเข้า การทรงตัว เป็นต้น

หลังจากนั้นควรสอนกระบวนท่ารำ และการฝึกหัดฟังจังหวะหน้าทับ โดยฝึกเพลงช้า เพลงเร็ว อย่างเต็มหรืออย่างย่อ เพื่อฝึกทักษะการรำที่มีลีลาอ่อนช้อย งดงาม การใช้ตัว การยกเอื้อง การยุบยัด ย่อเข้า และเท้า การขยับเท้า การกลมมตัว กล่อมไหล่ ได้สวยงาม ผู้สอนควรสอนเพลงช้า เพลงเร็ว ให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดรำให้ดังตามแบบแผนนาฏศิลป์ไทย

เมื่อรำเพลงช้าเพลงเร็วได้แล้ว ควรสอนการรำแม่บท เป็นแม่บทใหญ่หรือแม่บทเล็ก ก็ได้ เพื่อฝึกทักษะการจำชื่อท่ารำ การรำและความหมายของท่ารำในแต่ละท่าที่มีชื่อเรียก เพื่อจะได้ ฝึกความคิดสร้างสรรค์ ให้นำท่าแม่บทดังกล่าวไปใช้ในการประดิษฐ์ท่ารำต่อไป อันจะเป็นประโยชน์ ต่อการใช้นาฏศิลป์ไทยในชีวิตประจำวัน และเป็นการฝึกหัดความแม่นยำ และกระบวนท่าที่งดงาม ถูกต้องตามแบบแผน ผู้เรียนจะได้ฝึกการรำมาตรฐานที่งดงาม ครูจะจับท่ารำให้สวยงาม หากผู้เรียน รำเพลงช้าเพลงเร็วได้สวยงามแล้ว ก็ถือว่าได้มีทักษะของการเป็นนาฏศิลป์ปินได้ ดังนั้น ก็จะเข้าพิธี การไหว้ครูและครอบครูโขนละครร่วมกัน เพื่อเป็นการยอมรับว่าเป็นศิษย์ด้านนาฏศิลป์หรือละคร และสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน จะรับการฝึกหัดด้านนาฏศิลป์ไทยต่อไปโดยไม่ต้องกลัวว่าจะเป็น การผิดครู และปลูกฝังความรู้สึกความเป็นครูเป็นศิษย์ ให้รู้จักความกตัญญูกตเวทิตาต่อครู และยังเป็น การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างครูกับศิษย์

หลังจากที่ผู้เรียนได้ฝึกหัดเพลงช้าและเพลงเร็วแล้ว จะหัดชุดระบำรำฟ้อนต่าง ๆ โดยเริ่มที่ระบำเบ็ดเตล็ด เช่น รำงูกินหาง ฟ้อนเงี้ยว และฝึกกระบำมาตรฐาน เช่น ระบำกฤดาภินิหาร ฉุยฉายพราหมณ์ ฉุยฉายเบญจกาย ระบำเทพบันเทิง เป็นต้น หลังจากนั้น จึงจะฝึกหัดฟ้อนลาวดวง เตือน ฟ้อนลาวแพน และการแสดงเป็นชุดเป็นตอน เช่น ชุดเมขลารามสูร ชุดหนุมานจับนางสุพรรณ มัจฉา หรือหนุมานจับนางเบญจกาย เป็นต้น

ในขั้นตอนนี้ผู้สอนจะใช้วิธีการสอนนาฏศิลป์ไทย ให้สัมพันธ์กับวิชาสามัญอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ความรู้ในวิชาสามัญ มาใช้กับวิชานาฏศิลป์ และใช้ความรู้วิชานาฏศิลป์ ไปใช้ประโยชน์ในการเรียนวิชาสามัญด้วย ยกตัวอย่างเช่น หากผู้เรียนเรียนวิชาภาษาไทยในเรื่องการ ประพันธ์กลอนบทละคร ผู้สอนก็จะให้ผู้เรียนแต่งกลอนบทละคร เป็นบทถวายพรในงานวันเกิดของ โรงเรียน งานวันสำคัญของสถาบันการศึกษา หรืองานเกษียณอายุของคณาจารย์ แล้วให้นำบทกลอน ไปขอความอนุเคราะห์ครูดนตรีบรรจู่ทำนองเพลง แล้วนำเพลงมาสร้างสรรค์กระบวนท่ารำให้ สอดคล้องกัน ผู้เรียนก็จะได้ใช้ความรู้ในวิชาสามัญคือวิชาภาษาไทย วิชาดนตรี สัมพันธ์กับวิชา นาฏศิลป์ไทย หากผู้เรียนนำวิชานาฏศิลป์ไปใช้ประโยชน์กับการเรียนวิชาสามัญ เช่น การนำนาฏศิลป์ ไทย ไปสาธิตการแสดงประกอบการนำเสนอรายงานวิชาสังคม เช่น การแต่งกาย และวิถีชีวิตของคน ในแต่ละยุคสมัย เช่น การทำนา การทอผ้า เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีวิธีการสอนนาฏศิลป์ไทยที่หลากหลาย เพื่อสร้างทักษะกระบวน การคิดให้กับผู้เรียน เช่น วิธีการสอนแบบระดมสมอง ทักษะกระบวนกรกลุ่ม การสอนแบบแผนผัง

ความคิด เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียน จากวิธีการสอนดังกล่าว เป็นเพียงวิธีการง่าย ๆ ที่เป็นตัวอย่างที่จะนำมาใช้ในการสอนนาฏศิลป์ไทยให้แก่ผู้เรียน

3. ขั้นสรุปและทบทวน ในขั้นนี้ผู้สอนควรสรุป และทบทวนเรื่องที่สอนมาแล้วทั้งหมด โดยให้ผู้เรียนร่วมกันสรุป แล้วทบทวนการร้องและการรำร่วมกันในเนื้อหาที่เรียนมาแล้วทั้งหมด สอดคล้องตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่กำหนดในแผนการสอนแต่ละคาบ หรืออาจใช้วิธีการจัดกิจกรรมการสอนโดยแบ่งกลุ่ม ให้ส่งตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาสรุปแต่ละเรื่องที่เรียนมาแล้วทั้งหมด แล้วร้องและรำร่วมกัน ผู้สอนจะช่วยเสริมจับทำทำให้สวยงาม แก้ไขข้อบกพร่องได้

4. การวัดผล เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ เพราะผู้สอนจะทราบผลการสอนได้ทันที หากผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสอดคล้องตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมแล้วเกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ผู้สอนก็จะประสบความสำเร็จในการสอน ในขั้นวัดผลนี้ ผู้สอนจะต้องวัดผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่มีทั้งพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ดังนั้น การวัดผลก็ต้องใช้วิธีการวัดผลและเครื่องมือวัดผลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนจะต้องออกแบบเครื่องมือให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และศักยภาพของผู้เรียน ส่วนด้านจิตพิสัย อาจวัดผลจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในการทำกิจกรรมการเรียน ความสนใจในการเรียน เป็นต้น

วิมลศรี อุปรมัย (2553, น. 205-207) เสนอแนะวิธีการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. ศึกษานโยบายการศึกษาของกระทรวง ซึ่งประกอบด้วยกำหนดยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษา และแนวทางจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์

2. ศึกษาวิธีการที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ทั้ง 3 ด้าน ตรงตามหลักการทางการให้การศึกษา คือ ความรู้ เจตคติ และกิจกรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี และศิลปะ ดังนี้

2.1 พุทธิพิสัย (The Cognitive Domain) คือ นิสัยที่เกี่ยวกับความรู้ทางความคิด และสติปัญญา ซึ่งมีจุดมุ่งหมายแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

2.2.1 พุทธิพิสัยด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถที่จะจดจำ (Memorization) และระลึกได้ (Recall) ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลต่างๆ เช่น ข้อมูลจำเพาะเจาะจง และข้อมูลหลักโดยทั่วไป ตลอดจนวิธีการกระบวนการโครงสร้าง และสภาพการต่างๆ พุทธิพิสัยด้านความรู้แบ่งแยกออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) ความรู้ริเริ่มเฉพาะอย่าง (Knowledge of Specifics) คือ ความรู้ข้อมูลเป็นความรู้พื้นฐานเป็นรูปธรรม และช่วยให้เกิดความเข้าใจในแบบนามธรรม แบ่งออกเป็นประเภทย่อย ๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับศัพท์ และคำ (Knowledge of terminology) และความรู้เฉพาะเนื้อหาความเป็นจริง (Knowledge of Specifics Facts) 2) ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสิ่งเฉพาะเจาะจง (Knowledge of Way and Means of Educative with Specialist) ซึ่งได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องระเบียบแบบแผนดั้งเดิม แนวโน้มใหม่การจัดแบ่งประเภท และมาตรการต่าง ๆ ตลอดจน

วิธีการ และ 3) ความรู้เกี่ยวกับหลักการแสดงความซับซ้อนของแต่ละวิชา (Knowledge of The Universals and Abstraction in a Field) ได้แก่ โครงการวิธีการ และความคิดต่าง ๆ ถูกรวบรวมขึ้นมาเป็นทฤษฎีโครงสร้าง และหลักการที่ใช้ในแต่ละสายวิชารวมถึงการแก้ปัญหา

2.1.2 พุทธิพิสัยด้านสติปัญญา (Intellectual Skill and Abilities) เป็นความรู้ชนิดที่ใช้ความสามารถทางข้อที่ 1 (Knowledge) นำมาแก้ปัญหา ความรู้ชนิดนี้มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ความเข้าใจ (Comprehension) ซึ่งแบ่งออกเป็นพฤติกรรม 3 แบบ คือ

- (1) เข้าใจแปลความหมายได้ (Translation)
- (2) เข้าใจตีความหมายได้ (Interpretation)
- (3) สามารถประเมินค่าใจความสำคัญได้ (Extrapolation)

2) การนำไปประยุกต์ใช้ (Application)

3) การวิเคราะห์แบ่งออกเป็น (Analysis)

- (1) การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Element)
- (2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Relationship)
- (3) การวิเคราะห์หลักการดำเนินงาน (Organizational Principles)

Principles)

4) การสังเคราะห์ (Synthesis) คือความสามารถจะนำองค์ประกอบต่าง ๆ มารวมเข้าเป็นภาพพจน์โดยสมบูรณ์ เพื่อใช้เกิดความกระจ่างในสิ่งนั้น

5) การประเมิน (Evaluation) คือความสามารถในการพิจารณา และตัดสินในทุกกรณี โดยแบ่งออกเป็น

(1) การตัดสินโดยใช้คุณค่าของสิ่งนั้น ๆ (Judgement in Terms of Internal Evidences)

(2) การตัดสินโดยใช้มาตรการภายนอก (External Evidences)

2.2 จิตพิสัย (The Affective Domain) คือ นิสัยเกี่ยวกับคุณค่า และทัศนคติรวมไปถึงความซาบซึ้ง เป็นเรื่องสลับซับซ้อนมาก เพราะคุณค่าก็ดี ความซาบซึ้งก็ดี เป็นเรื่องนามธรรมที่เกิดขึ้นภายในของจิตใจแต่ละคนไม่สามารถมองเห็นได้ หรือวัดได้เหมือนพุทธิพิสัย และทักษะพิสัย แต่เป็นคุณค่าที่สำคัญที่สุด ซึ่งความมุ่งหมายทางการศึกษาของไทยควรให้ความสนับสนุน โดยจัดหาสิ่งแวดล้อม และบรรยากาศให้เกิดขึ้นในการเรียนการสอนแต่ละระดับชั้น เพื่อนำไปสู่เป้าหมายใหม่ทางการศึกษา ทั้งนี้เพราะค่านิยม และทัศนคติจะมีผลต่อพฤติกรรม และวิถีทางในการดำเนินชีวิตของคนเรา กระบวนการในการสร้างจิตพิสัยซึ่งหมายถึงสร้างค่านิยม มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.2.1 ความตั้งใจที่จะรับ (Receiving or Attending) คือการรับรู้ว่าจะอะไรเป็นอะไร และเข้าใจลักษณะเด่นและสิ่งสำคัญของสิ่งนั้น ๆ ซึ่งเหล่านี้มีองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น การรู้ความต้องการที่จะรู้ การรับรู้เฉพาะเจาะจง

2.2.2 การมีปฏิกริยาโต้ตอบ (Responding) คือการมีปฏิกริยาโต้ตอบในทางบวก และมีความพอใจที่จะโต้ตอบ หรือพอใจหลังจากที่โต้ตอบแล้ว

2.2.3 การสร้างค่านิยม (Valuing) ขั้นที่ 3 นี้ เป็นกระบวนการที่แสดงออกถึงค่านิยมซึ่งอาจพิจารณาได้จากการแสดงพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

- 1) การยอมรับค่านิยมใดค่านิยมหนึ่ง (Acceptance of a Value)
- 2) การชอบค่านิยมอื่น ๆ (Preference for Value)
- 3) การเอาตัวเองไปผูกพันด้วย (Commitment)

2.2.4 การจัดรวบรวม (Organization) คือการพิจารณาจัดรวบรวมค่านิยมเข้าเป็นเรื่อง ๆ หรือเป็นระบบระเบียบ โดยมองเห็นความสัมพันธ์ของค่านิยม สามารถวินิจฉัยค่านิยมอะไรสำคัญกว่าอะไร และค่านิยมอะไรมีบทบาทมากที่สุด ซึ่งในการจัดรวบรวมนี้อาจแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

- 1) การสร้างมโนทัศน์ของค่านิยม (Organization of a Value)
- 2) จัดรวบรวมระบบค่านิยม (Organization of Value System)

2.2.5 การพัฒนาคุณลักษณะจากค่านิยม (Characterization by Value or Value Concept)

- 1) มีหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจพิจารณาเรื่องต่าง ๆ (Generalized Set)
- 2) การแสดงคุณค่าของแต่ละบุคคล (Characterization)

2.3 ทักษะพิสัย (The Psychomotor Domain) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ซึ่งรวมไปถึงอวัยวะ และประสาทที่จำเป็น และมีความสำคัญต่อการสอนวิชาทักษะ หรือวิชาประเภทเน้นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โดยเฉพาะวิชาดนตรี นาฏศิลป์ และพลศึกษา

ลำดับความเคลื่อนไหวทางทักษะพิสัย เริ่มลำดับจากสิ่งที่เป็นส่วนใหญ่ไปหาส่วนย่อยที่สลับซับซ้อนนั้น ดังนี้

1. ทักษะในการเคลื่อนไหวอวัยวะส่วนบนแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1.1 การเคลื่อนไหวอวัยวะส่วนบน ได้แก่ ศีรษะ ไหล่ ฯลฯ

1.2 การเคลื่อนไหวอวัยวะส่วนล่าง ได้แก่ เท้า เข่า น่อง ขา นิ้วเท้า ฯลฯ

1.3 การเคลื่อนไหวอวัยวะทั้งสองส่วนหรือมากกว่านั้น เช่น ศีรษะ มือ เท้า ลำตัว ฯลฯ

2. การเคลื่อนไหวที่ต้องใช้ประสาทรวมกัน ได้แก่ การเคลื่อนไหวที่มีประสาทสัมพันธ์กัน เช่น การได้ยินด้วยหู และขณะเดียวกันมีการเคลื่อนไหวที่มีประสาทสัมพันธ์กัน เช่น การได้ยินด้วยหู และขณะเดียวกันมีการเคลื่อนไหวแขน ขา เช่น เมื่อได้ยินเสียงบรรเลงทำนองจังหวะกระบี่กระบอง หรือมวยไทย แขนขาที่ขยับร่ายรำตามประสาทหูที่ได้ยิน หรือการร่ายรำในทางนาฏศิลป์ก็เช่นเดียวกัน

โดยสรุป อาจกล่าวได้ว่า วิธีการสอนนาฏศิลป์ไทยมีวิธีการที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับผู้สอนว่าจะออกแบบวางแผนการสอนตามแนวคิดของตน เพื่อนำพาผู้เรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตรของสถาบันการศึกษานั้น ๆ และสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติปีพุทธศักราช 2551

2.4 ประโยชน์ของการเรียนวิชานาฏศิลป์

จากการศึกษาเอกสาร เรื่องประโยชน์ของการเรียนวิชานาฏศิลป์ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สุมิตร เทพวงษ์ (2541, น. 3) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนวิชานาฏศิลป์ไว้ดังนี้

1. ทำให้เป็นคนร่าเริงแจ่มใส
2. มีความสามัคคีในหมู่คณะ
3. สามารถยึดเป็นอาชีพได้
4. ทำให้รู้จักดนตรี และเพลงต่าง ๆ
5. ทำให้เกิดความจำและปฏิภาณที่ดี
6. ช่วยให้เป็นคนที่มีท่าทางเคลื่อนไหวสง่างาม
7. ช่วยในการออกกำลังกายได้เป็นอย่างดี
8. ได้รับความรู้ทางนาฏศิลป์ จนเกิดความชำนาญ สามารถปฏิบัติได้ดีมีชื่อเสียง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, น. 84) ได้กล่าวถึง

- ประโยชน์ของการเรียนวิชานาฏศิลป์ ไว้ดังนี้
1. เด็กจะได้แสดงออกตามธรรมชาติโดยเสรี
 2. เด็กเกิดความสุขสนานเพลิดเพลิน
 3. ทำให้เด็กเกิดมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
 4. ทำให้เด็กเกิดความสุขสนาน
 5. ทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

6. ทำให้เด็กได้ความรู้ศัพท์ทางนาฏศิลป์ไทย (นาฏยศัพท์)
7. พัฒนาทางด้านร่างกายจิตใจอารมณ์สังคม
8. ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
9. ทำให้เด็กมีความรู้ในวิชาดนตรีนาฏศิลป์เพิ่มขึ้น
10. ความรู้ในการประดิษฐ์เครื่องใช้เกี่ยวกับการแสดง
11. ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดและส่งเสริมความสามัคคีและความร่วมมือในหมู่คณะ
12. มีความเชื่อมั่นในตนเองและปรับตัวเข้ากับสังคมได้
13. มีความเข้าใจในการดูศิลปะการแสดงของไทย
14. ปลุกฝังให้เกิดความรู้สึกรักชื่นชมหวงแหนในศิลปวัฒนธรรมไทยซึ่งเป็นมรดกของ

ชาติ

15. ดำรงไว้ซึ่งศิลปะของชาติอันเป็นเอกลักษณ์ของไทย

วิมลศรี อุปรมัย (2553, น. 3) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการศึกษานาฏศิลป์ไว้

3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านประโยชน์สำหรับตนเอง การฝึกนาฏศิลป์ เป็นการพัฒนาคอน ทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ และเจตคติ ทำให้มีความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ มีจิตใจที่แจ่มใส ทรวดทรงสง่างาม บุคลิกดี มีความกล้าแสดงออก และเกิดสุนทรียศาสตร์และจริยศาสตร์แก่ตนเอง
2. ด้านประโยชน์ทั่วไป เป็นการสร้างความสามัคคี รักใคร่ กลมเกลียว เป็นการส่งเสริมการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีม รู้จักการคิดสร้างสรรค์ และถ่ายทอดศิลปะที่ดีในบุคคล สามารถวางแผนได้อย่างเป็นระบบ ทำให้เป็นพลเมืองดีโดยอัตโนมัติ
3. ด้านประโยชน์ต่อชาติ เนื่องจากนาฏศิลป์ เป็นศิลปะประจำชาติ การฝึกนั้นจะเป็นการเชื่อมโยงพฤติกรรมที่ผ่านการหล่อหลอมคุณลักษณะความเป็นไทย ที่เป็นเอกลักษณ์ที่ดีของชาติไว้ เหมือนคำกล่าวที่ว่า “สำเนียงส่อภาษา กิริยาส่อสกุล”

โดยสรุป นาฏศิลป์ มีประโยชน์ประโยชน์โดยตรง คือ นักเรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ และเป็นการทำให้มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์ เพราะเป็นการได้บริหารร่างกายทั่วทุกส่วน ส่วนประโยชน์ทางอ้อม ทำให้รู้จักวัฒนธรรมของชาติ ทำให้เป็นคน ที่มีจิตใจอ่อนโยน มีสมาธิที่ดี นอกจากนั้นช่วยผ่อนคลายความเครียด ช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพให้ดียิ่งขึ้น และกล้าที่จะ

2.5 สารการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระศิลปะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระสำคัญ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 1-46)

ทัศนศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทัศนธาตุ สร้างและนำเสนอ ผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้ เทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์คุณค่างาน ทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะ ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ดนตรี มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรีแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ร้องเพลง และ เล่นดนตรีในรูปแบบต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีในเชิง สุทธิยะ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรม และเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

นาฏศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่าง สร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์วิพากษ์ วิวิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอด ความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ใน ชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของ นาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

โดยสรุป กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มี ทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่าง อิสระในศิลปะแขนงต่าง ๆ ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ ทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์

2.6 มาตรฐานและตัวชี้วัดสาระนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดมาตรฐานและ ตัวชี้วัด สาระนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไว้ดังนี้

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ม.1/1 อธิบายอิทธิพลของนักแสดงชื่อดัง ที่มีผลต่อการโน้มน้าวอารมณ์หรือความคิดของผู้ชม

ม.1/2 ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดง

ม.1/3 แสดงนาฏศิลป์และละคร ในรูปแบบง่าย ๆ

ม.1/4 ใช้ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ในกระบวนการผลิตการแสดง

ม.1/5 ใช้เกณฑ์ง่าย ๆ ที่กำหนดให้ ในการพิจารณาคุณภาพการแสดงที่ชม โดยเน้นเรื่องการใช้เสียง การแสดงท่า และการเคลื่อนไหว

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ม.1/1 ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง ของนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย และละครพื้นบ้าน

ม.1/2 บรรยายประเภทของละครไทย ในแต่ละยุคสมัย

โดยสรุป การศึกษาเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดสาระนาฏศิลป์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดให้นักเรียนได้ศึกษาทั้งรูปแบบทฤษฎีและการปฏิบัติ

2.7 จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนนาฏศิลป์

การจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ โดยการสอนของผู้สอน อาจอยู่ในรูปของการบรรยาย อธิบาย และสาธิตปฏิบัติให้ดู หรือโดยศึกษาจากสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสังเกตและเป็นแบบอย่างก่อนฝึก การจัดการเรียนการสอนจึงต้องอาศัยหลักจิตวิทยาเป็นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนให้มากที่สุด จากการศึกษาเอกสารจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

เพราพรรณ เปลี่ยนผู้ (2542, น. 99-101) ได้เสนอวิธีการนำแรงจูงใจเข้าสู่การเรียนการสอน ดังนี้

1. ใช้ระบบและกระบวนการกลุ่มในการปฏิบัติงานร่วมคิดร่วมทำ ใช้วัตถุประสงค์ของกลุ่มการแบ่งบทบาทหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม การมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกลุ่ม และประสบความสำเร็จในผลงานร่วมกันของกลุ่ม

2. สร้างบรรยากาศที่สนองความสนใจของนักเรียน จัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้ลิ้มรสของความสำเร็จในสิ่งที่เรียนเบื้องต้นทุกคน ซึ่งจะนำไปสู่การกระตุ้นให้ต้องการประสบความสำเร็จในระดับสูงต่อไป ภายใต้บรรยากาศที่ยอมรับนับถือเด็กทุกคนเท่าเทียมกันทั้งหมด นี่คือนิยามของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

สุรางค์ โคว์ตระกูล (2548, น. 210-211) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนการสอนที่สำคัญในการเรียนรู้ โดยการสังเกตจากตัวแบบว่าประกอบด้วย

1. กระบวนการใส่ใจ (Attention) คือ ถ้าผู้เรียนไม่ใส่ใจในการเรียนโดยการสังเกต การเลียนแบบก็ไม่เกิดขึ้น

2. กระบวนการจดจำ (retention) คือ ผู้เรียนสังเกตและสามารถเลียนแบบ แสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบได้ ก็เป็นเพราะผู้เรียนบันทึกสิ่งที่ต้นสังเกตจากตัวแบบ และเมื่อเห็นตัวแบบ ทำซ้ำ ๆ ก็จะช่วยจำได้ดียิ่งขึ้น

3. กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวอย่าง (Reproduction Process) คือ การเรียนรู้โดยการสังเกตหรือเลียนแบบ ไม่ใช่พฤติกรรมที่ลอกเลียนแบบโดยตรงไปตรงมา การเรียนรู้โดยการสังเกต ประกอบด้วยพุทธิปัญญา ความพร้อมทางร่างกายของผู้เรียน แสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบได้ของแต่ละคนจึงแตกต่างกันออกไป

4. กระบวนการจูงใจ (motivation process) เป็นการเลียนแบบที่ต้องการได้ประโยชน์ เช่นการได้รางวัล และการคิดว่าแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบจะช่วยหลีกเลี่ยงปัญหาได้

สุวิทย์ คำมูล และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550, น. 54-55) กล่าวถึง กระบวนการเรียนการสอนที่สำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้อย่างสำคัญ ดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Different) การจัดการเรียนการสอน นานาศิลป์ ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถ และความสนใจในการเรียนรู้แตกต่างกัน นอกจากนี้แล้ว สภาพแวดล้อมของเด็กก็มีส่วนสำคัญยิ่งต่อการเรียน ควรจะได้มีการทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนสอนด้วย เด็กคนใดมีความสามารถสูง ก็สนับสนุนให้เด็กมีทักษะสูงยิ่งขึ้นไปอีก เด็กคนไหนมีความสามารถต่ำ ก็พยายามซ่อมเสริมให้เป็นพิเศษ การสอนโดยแบ่งกลุ่มคณะเด็กเก่งกับเด็กอ่อนไว้ด้วยกัน จะทำให้เด็กเก่งช่วยเหลือเด็กอ่อน และเด็กอ่อนได้ดูแบบอย่างเด็กเก่ง และครูไม่ควรคาดหวังที่จะให้เด็กทุกคนทำได้เหมือนกัน แต่พยายามที่จะจัดระบบการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ เกิดความเจริญงอกงามมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และสร้างสถานการณ์ให้เด็กทุกคนมีความรู้สึกที่ตนเองประสบความสำเร็จในการเรียน

2. ความพร้อม (Readiness) คือ สภาพการเจริญเติบโตของร่างกาย ความรู้สึกพื้นฐาน และความสนใจที่จะรับรู้สิ่งที่ครูสอนให้ ซึ่งองค์ประกอบของความพร้อมของเด็กมีหลายประการ ได้แก่

2.1 วุฒิภาวะ หมายถึง ความพร้อมที่จะรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ตามอายุของเขา เด็กยิ่งมีอายุมากขึ้น ความพร้อมที่จะรับรู้ก็มากขึ้น

2.2 ประสบการณ์เดิม หมายถึง ประสบการณ์ที่เด็กมีอยู่ก่อนที่จะรับรู้สิ่งที่ครูสอนใหม่ ถ้าประสบการณ์เดิมเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ใหม่ที่ครูสอนให้ เด็กจะรับรู้ประสบการณ์ใหม่ได้รวดเร็ว

2.3 ความสัมพันธ์ของบทเรียนกับตัวเด็ก หมายถึง การจัดบทเรียนที่มีธรรมชาติสัมพันธ์กับความสนใจของเด็ก เด็กจะรับรู้ได้รวดเร็วขึ้น

3. กระบวนการเรียนรู้ (Learning process) คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งมีผลมาจากการที่บุคคลได้รับประสบการณ์ ที่มีผลต่อความเจริญงอกงามของบุคคล ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา บุคคลจะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เมื่อผู้เรียนรู้แล้ว ความรู้จะคงทนถาวรไม่มีการลืม และในบางกรณีก็สามารถถ่ายทอดความรู้ไปใช้ในสถานการณ์อื่นได้ ครูจึงควรจัดสภาพการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง ความรู้จะได้คงทนถาวรไม่เสียเวลาเรียนเปล่า

4. การเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย (Purposeful Learning) การตั้งเป้าหมายของครูก่อนสอนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อจะได้ดำเนินการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เป็นการกระตุ้นความสนใจในบทเรียนให้มากขึ้น เมื่อนักเรียนรู้ว่าจุดหมายของการเรียนคืออะไร นักเรียนจะได้ประโยชน์อย่างไร ดังนั้น ครูผู้สอนต้องตั้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมไว้ในบทเรียน ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการตั้งจุดหมายของบทเรียน และวางแผนการเรียนรู้ร่วมกับครู สิ่งเหล่านี้จะให้นักเรียนเกิดความร่วมมือร่วมใจในการเรียน ทั้งนี้เพราะเป็นความต้องการและเป็นการวางแผนของเขาเอง

5. การเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by doing) นาฏศิลป์เป็นวิชาที่ทักษะนักเรียนจะมีความคล่องแคล่ว ชำนิชำนาญในทักษะการแสดง ก็เพราะได้ลงมือทำเอง การได้ทำกิจกรรมเองจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ เพราะมีประสบการณ์ตรง

6. การเรียนรู้โดยการฝึกฝน (Law of Exercise) การฝึกหัดบ่อย ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งนักจิตวิทยาธอร์นไดค์ ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีต่อเมื่อ ได้มีการฝึกฝนหรือการทำซ้ำโดยลักษณะวิชานาฏศิลป์ ผู้เรียนจะมีทักษะมีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทัศนคติที่ดีก็ต่อเมื่อได้ฝึกฝน ได้ทำแบบฝึกหัด การได้ใช้ฝึกปฏิบัติมากเท่าไร ก็จะช่วยให้มีทักษะดีมากขึ้นเท่านั้น

7. กฎแห่งผล (Law of effect) ธอร์นไดค์ ได้กล่าวไว้ว่า “ผลแห่งปฏิบัติการตอบสนองใดเป็นที่พอใจ บุคคลย่อมทำกิจกรรมนั้นซ้ำอีก แต่ผลจากปฏิบัติการใดที่ไม่เป็นที่พอใจ บุคคลนั้นจะหลีกเลี่ยงไม่ทำปฏิกริยานั้นซ้ำอีก” หากเชื่อตามกฎข้อนี้ การเป้าหมายในการเรียนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนส่วนใหญ่ ย่อมเกิดจากวิธีสอนและการจัดกิจกรรมไม่สบอารมณ์ของผู้เรียน นั่นคือเด็กไม่พอใจเรียน ทำให้เกิดข้อบกพร่องขึ้น ทางแก้หนึ่งคือ การให้นักเรียนได้รู้ผลการกระทำ หรือผลการเรียนของตัวเองอย่างสม่ำเสมอ เพราะนักเรียนย่อมต้องการทราบผลการทำงาน หรือผลการเรียนของตัวเองว่าเป็นอย่างไรเป็นที่พอใจของตนหรือของครูหรือไม่

8. กฎของการใช้และไม่ได้ใช้ (Law of Use and disuse) การเรียนรู้จะก่อผลดีก็ต่อเมื่อนำความรู้นั้นไปใช้ วิชาภาษาศาสตร์เป็นวิชาทักษะต้องมีการใช้และฝึกฝนอยู่เสมอ จึงมีความคล่องแคล่วชำนาญ ครูควรให้ออกาสนักเรียนได้ฝึกฝนบ่อย ๆ เพราะเมื่อนักเรียนฝึกฝนได้บ่อย ก็เกิดความคล่องแคล่วหรือเกิดทักษะ

9. กฎแห่งการจูงใจ (Law of motivation) เป็นหน้าที่ของครูที่ต้องสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งเร้า เพื่อจูงใจให้นักเรียนสนใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย โดยอาศัยแรงจูงใจซึ่งแรงจูงใจมี 2 ประเภท คือ

9.1 แรงจูงใจภายนอก คือ แรงจูงใจที่เกิดจากสิ่งเร้าภายนอกที่ครูจัดขึ้น เช่น การสร้างบรรยากาศ การนำเข้าสู่บทเรียน สื่อการสอน การจัดกิจกรรม และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่น่าสนใจ สนุกสนาน เป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียน นอกจากนี้บุคลิกภาพของครู นับเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างบรรยากาศที่สำคัญ ครูภาษาศาสตร์ควรมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ท่าทางกระตือรือร้น กระฉับกระเฉง เป็นกันเอง ใจกว้าง พร้อมทั้งจะตอบคำถามและยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน บรรยากาศอันเกิดจากบุคลิกภาพของครูนี้ เป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผล

9.2 แรงจูงใจภายใน คือ แรงจูงใจที่เกิดขึ้นภายในตัวของนักเรียนเอง เป็นความกระตือรือร้นใคร่รู้ ใคร่เรียน เป็นความอยากร่วมทำกิจกรรม อยากแสวงหาความรู้ ซึ่งเกิดขึ้นเอง ส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นเนื่องจากผลของแรงจูงใจภายนอก คือ หลังจากที่นักเรียนรู้สึกสนุกสนานในการเรียนแล้ว ก็ใฝ่ที่จะทำกิจกรรมเองอยากศึกษาหาความรู้

10. การเสริมกำลังใจ การเสริมกำลังใจเป็นการทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ ที่ตนเองทำอะไรได้ถูกต้องเหมาะสม แล้วได้รับคำชมเชย การเสริมแรงจึงเป็นสิ่งสำคัญ ขณะที่การเรียนการสอนดำเนินไปนั้น ครูควรเสริมแรงให้เด็กเป็นระยะ ๆ นักจิตวิทยาเสนอแนะว่า การเสริมกำลังใจทางบวก จะช่วยให้นักเรียนทราบว่าสิ่งที่ตนเองแสดงออกไปนั้นถูกต้อง เมื่อเด็กทราบว่าตนทำถูกต้อง ก็เกิดความภาคภูมิใจ และพยายามทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดีขึ้น โดยหวังว่าจะได้รับการยกย่องชมเชยอีก ในกรณีที่เด็กทำผิดพลาด ครูก็ไม่ควรแสดงปฏิกิริยาอาการหรือใช้คำพูดที่กระทบกระเทือนใจ อาจใช้คำพูดทำนองว่า “นักเรียนลองทำใหม่ซิ” เป็นต้น การเสริมกำลังใจในทางบวก จะช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ยังส่งเสริมให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้นอีกด้วย การเสริมกำลังใจ นั้นอาจทำได้โดยการพูดยกย่องชมเชย การให้รางวัล การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการสนับสนุนให้ทำ เมื่อทราบว่านักเรียนมีความสามารถ

โดยสรุป จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาศาสตร์ ผู้ที่เป็นตัวแบบมีอิทธิพลต่อตัวผู้สังเกตมาก อาจกล่าวได้ว่าในการเรียนการสอนภาษาศาสตร์ครูมีส่วนช่วยในการเป็นตัวอย่างที่ดี การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาศาสตร์ จำเป็นที่ครูจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลาย

ประการ เช่น ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความพร้อมการเรียนรู้ด้วยการกระทำ การเรียนรู้โดยการฝึกฝน และการตั้งใจ เป็นต้น

3. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสืบค้นวรรณกรรมเกี่ยวกับภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทย ครอบคลุมหัวข้อ (1) ความหมายของภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และ (2) ลักษณะของภาษาท่าทางนาฏศิลป์

3.1 ความหมายของภาษาท่าทางนาฏศิลป์

จากการศึกษาเอกสารเรื่องความหมายของภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สมิทร เทพวงษ์ (2541, น. 206) ได้กล่าวว่า การรำตีบทหรือภาษาท่าทางนาฏศิลป์คือการแสดงท่าทางแทนคำพูดให้มีความหมายรวมทั้งแสดงอารมณ์ด้วย

เรณู โกศินานนท์ (2544 น. 51) ได้กล่าวว่า ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ หมายถึง ภาษาพูดโดยไม่เปล่งเสียงออกมา แต่อาศัยอวัยวะส่วนอื่นแสดงออกมาเป็นท่าทาง ซึ่งถ้าจะให้สามารถเข้าใจและชื่นชมในศิลปะทางนาฏศิลป์ได้ดี ต้องมีความเข้าใจในเรื่องท่าทางต่าง ๆ ที่ตัวแสดงแสดงออกมา จึงจะทำให้เกิดความสุขสนทนและความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ มีกำเนิดมาจากท่าธรรมชาติเป็นพื้นฐาน ต่อมาจึงได้พัฒนารูปแบบหรือประดิษฐ์ทำขึ้นมาเพื่อเป็นการสื่อความหมายโดยเฉพาะ

รานี ชัยสงคราม (2544, น. 108) ได้กล่าวว่า ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ หมายถึง การสื่อความหมายในท่าของการรำ โดยเลียนแบบจากอาการกิริยาที่เกิดขึ้นตามปกติ เพื่อให้เกิดรูปแบบอันงดงามทางศิลปะ เพื่อใช้ในการแสดงเกี่ยวกับนาฏศิลป์ สามารถจะกำหนดรูปแบบที่เป็นธรรมชาติสามารถอธิบายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับความรู้สึก อารมณ์ รวมทั้งไม่อาจมองเห็นออกมาเป็นท่าทาง

ธรรมจักร พรหมพ่าย (2549, น. 28) ได้กล่าวว่า ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ หมายถึง กระบวนการสื่อความหมาย หรือถ่ายทอดความนึกคิด หรือภาษาของคนในสังคมที่ปรากฏอยู่ในนาฏศิลป์ โดยที่สื่อความหมายโดยอาศัยภาษาร่างกายตามจังหวะ ทำนอง และอาศัยภาษาถ้อยคำที่ผ่านทางเนื้อร้องบทพากย์ เจริจา กิริยาท่าทางกรีดกรายร้ายรำนั้นมีความหมายเฉพาะ ผู้ชมที่เคยชินจะเข้าใจ

อภิสิทธิ์พร แม่นวิเศษพงศ์ (2549, น. 46) ได้กล่าวว่า ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ หมายถึง ภาษาที่สื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจด้วยการแสดงสีหน้าท่าทางแทนคำพูดซึ่งเลียนแบบมาจากท่าธรรมชาติ

โดยสรุป ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ หมายถึง การทำท่าทางประกอบอริยาบถต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบในการแสดง โดยมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับเรื่องของนาฏยศัพท์ ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ เสมือนเป็นภาษาพูดโดยไม่ต้องเปล่งเสียงออกมา แต่อาศัยส่วนประกอบอวัยวะของร่างกายแสดง ออกมาเป็นท่าทางเพื่อสื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ โดยเลียนแบบจากอาการกิริยาที่เกิดขึ้นตามปกติ เพื่อให้เกิดรูปแบบอันงดงามทางศิลปะ

3.2 ลักษณะของภาษาท่าทางนาฏศิลป์

ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ หรือท่าเต้นรำในศิลปะการแสดงโขน ละคร ฟ้อน รำ นั้น เท่ากับเป็นภาษาพูดโดยไม่ต้องเปล่งเสียงออกมา แต่อาศัยอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายเพื่อแสดงออกมา เป็นท่าทาง ซึ่งถ้าจะให้สามารถเข้าใจสนุกสนานเพลิดเพลิน และชื่นชมในศิลปะแขนงนี้ได้ดี ก็ควรต้อง มีความรู้ ความเข้าใจ ในท่าทางต่าง ๆ ที่ตัวแสดงนั้นแสดงออกมาเป็นสื่อ ซึ่งสุมิติ เทพวงษ์ (2541, น. 206 – 221) เรณู โกศินานนท์ (2544, น. 1 – 70) รุจี ศรีสมบัติ (2545, น. 8 – 9) ได้แบ่งลักษณะของ ภาษาตามประเภทต่าง ๆ คือ ภาษาท่าใช้แทนคำพูด ภาษาท่าแสดงอารมณ์ภายใน ภาษาท่าแสดง กิริยาอาการหรืออริยาบถ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ตัวเรา ลักษณะท่าคือ ใช้มือซ้ายจับที่หว่างอก
2. ดีใจ ลักษณะท่าคือ ใช้มือซ้ายจับคว่า แล้ววาดมือมาใกล้ปาก
3. หอม,ดม ลักษณะท่าคือ ใช้มือซ้ายจับคว่าแล้ววาดมือมาใกล้จมูก
4. มา,เรียก ลักษณะท่าคือ ปาดมือ กรีดนิ้วจับเข้ามาหาตัวระดับข้างหน้า
5. ไป ลักษณะท่าคือ มือใดมือหนึ่งจับหงายแล้วม้วนมือลงให้เป็นจุดคว่ำตายจับ ออกไปเป็นตั้งวง
6. อยู่ ลักษณะท่าคือ ใช้สองมือซ้อนกันอยู่ระดับอก
7. โกรธ ลักษณะท่าคือ มือใดมือหนึ่งสีไปมาที่ก้านคอตอนใต้หู
8. รัก ลักษณะท่าคือ ประสานมือทาบฐานไหล่
9. ปฏิเสธ ลักษณะท่าคือ ตั้งวงหน้าส้นปลายนิ้ว
10. เสียใจ,ร้องไห้ ลักษณะท่าคือ ฝ่ามือซ้ายแตะหน้าผาก ท่าสะท้อนลำตัวขึ้นลงไป มา ก็แสดงว่าสะอื้น
11. ทุกข์ ลักษณะท่าคือ ประสานลำแขนส่วนล่าง แตะฝ่ามือระดับสะโพก
12. เชิญ ลักษณะท่าคือ หงายฝ่ามือตั้งระดับอก
13. ช่วย ลักษณะท่าคือ หงายฝ่ามือแล้วซ้อนขึ้น
14. ตาย ลักษณะท่าคือ คว่ามือทั้งสองแล้วพลิกข้อมือหงายฝ่ามือ
15. ดูร้าย ลักษณะท่าคือ คว่ามือ กำนิ้วทั้งสอง หิ้วนิ้วชี้ไว้ แล้วใช้นิ้วชี้ฟาด ลงล่าง

16. เป็นใหญ่,มีเกียรติ ลักษณะทำคือ แบนมือหงายตั้งสูงระดับแ่งศีรษะทั้งสองมือ
17. สว่างไสว ลักษณะทำคือ จีบคว่ำแล้วยกขึ้นไปคลายจีบเป็นมือแบหงาย
18. ยิ้ม ลักษณะทำคือ จีบคว่ำระดับปาก อมยิ้มพอสสมควร เอียงข้างมือจีบ
19. อาย ลักษณะทำคือ ใช้มือข้างใดข้างหนึ่งวางตะแค้น มืออีกข้างจีบส่งหลัง เอียงใบหน้าตามมือที่ตะ
20. งาม ลักษณะทำคือ ตั้งวงมือซ้ายระดับปาก มือขวาตั้งวงบัวบาน
21. กล้าหาญ ลักษณะทำคือ ก้าวขาไปด้านข้าง มือหนึ่งตั้งวงบน ปลายมืออยู่ระดับแ่งศีรษะ อีกมือหนึ่งให้ฝ่ามือแนบต้นขา
22. ยิ่งใหญ่ ลักษณะทำคือ ตัวพระ ทำท่ายกเท้าซ้าย ตั้งวงบัวบาน ตัวนางทำท่ากระกอดเท้าซ้าย ตั้งวงบัวบาน
23. เทิดทูน,ยกย่อง ลักษณะทำคือ จีบคว่ำทั้งสองมือ แล้วยกขึ้นหงายมือให้แขนตั้งฉาก ปลายมืออยู่ระดับแ่งศีรษะ กดปลายนิ้วลง
24. สนุกสนาน ลักษณะทำคือ จีบหงายระดับสะเอวทั้งสองข้าง แล้วเปลี่ยนมือเป็นตั้งวงระดับอก
25. นก ลักษณะทำคือ ตั้งวงแขนระดับไหล่ กดแขนลงแล้วกลับโบกขึ้น พร้อมซอยเท้ายืดยุบ
26. ปลา ลักษณะทำคือ ท่าที่หนึ่ง ฝ่ามือซ้อนกัน หักปลายนิ้วและยืดยุบขึ้นลงตามจังหวะ ท่าที่สอง ตั้งมือข้างหนึ่งระดับอก มืออีกข้างส่งไปด้านหลัง ฝ่ามือเหยียดตรง โบกนิ้วตามจังหวะ
27. ควบม้า ลักษณะทำคือ กำมือหลวม ๆ ทั้งสองข้าง หักข้อมือลงล่าง ยกแขนทั้งสองให้เหลื่อมกันระดับอกกับท้อง ยกเท้าข้างหนึ่ง เอียงตามมือต่ำ
28. ท่าเดิน ลักษณะทำคือ ตัวพระ ก้าวเดิน โดยไม่ต้องคำนึงถึงเท้าหลัง แต่เท้าหน้าต้องกันเข้าออก ตัวนาง ก้าวเดิน ให้คำนึงถึงเท้าหลังต้องเปิดสันเท้าเสมอ
29. ท่าเศร้า โศก ลักษณะทำคือ ประสานมือไว้ระดับหน้าท้องก้มหน้าหรือแสดงอาการตามบทร้อง
30. ท่าท่าน ลักษณะทำคือ แบนมือตั้งตะแคงไปข้างหน้า มักใช้มือเดียว
31. ท่าที่โนน ลักษณะทำคือ มือใดมือหนึ่งชี้สูงระดับไหล่ อีกมือหนึ่งตัวนางจีบหลังตัวพระเท้าสะเอว
32. ท่าที่นี้ ลักษณะทำคือ มือใดมือหนึ่งชี้ลงต่ำ อีกมือหนึ่งตัวนางจีบหลัง ตัวพระเท้าสะเอว

33. ทำได้ยืน, ฟัง ลักษณะทำคือ มือใดมือหนึ่งชี้ที่หู อีกมือหนึ่งตัวนางจับหลัง ตัวพระทำสะเอว หมายถึง ได้ยืน รู้ ฟัง ไพเราะ

34. ทำพุด, กิน ลักษณะคือ มือใดมือหนึ่งชี้ที่ปาก หู อีกมือหนึ่งตัวนางจับหลัง ตัวพระทำสะเอว

35. ทำเห็น, ประจักษ์ ลักษณะคือ มือใดมือหนึ่งชี้ที่ตา อีกมือหนึ่งตัวนางจับหลัง ตัวพระทำสะเอว ศีรษะเอียงตรงข้ามกับมือชี้

36. อวยพร ลักษณะคือ หายฝ่ามือ ซ้อนมือจากล่างขึ้นสูง

37. ประชุม พร้อมเพรียง ลักษณะคือ ปาดมือทั้งสองจากด้านข้าง ทอดแขนลงแล้วงอแขนซ้อนมือระดับหน้าท้อง

38. เปรมปรืด ยินดี ลักษณะคือ สองมือจับหางระหว่างอก กรายมือจับออกไปเป็นตั้งวงกลาง มืออยู่ระดับอก

โดยสรุป ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สามารถแบ่งได้ตามลักษณะของภาษาตามประเภทต่าง ๆ คือ ภาษาท่าใช้แทนคำพูด ภาษาท่าแสดงอารมณ์ภายใน ภาษาท่าแสดงกิริยาอาการหรืออิริยาบถ

4. โรงเรียนในเครือข่ายพุดินนา เพхла คลองท่อมเหนือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนในเครือข่ายพุดินนา เพхла คลองท่อมเหนือ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ครอบคลุม 3 ตำบล คือ ตำบลพุดินนา ตำบลเพхла และตำบลคลองท่อมเหนือ มีโรงเรียนในเครือข่ายทั้งหมด 8 โรงเรียน คือ (1) โรงเรียนบ้านบางคราม (2) โรงเรียนบ้านบางเตียว (3) โรงเรียนบ้านคลองท่อมเหนือ (4) โรงเรียนบ้านทุ่งนุ้ย (5) โรงเรียนบ้านนางรอง (6) โรงเรียนบ้านคลองชะม่วง (7) โรงเรียนบ้านพรุเตย และ (8) โรงเรียนบ้านพุดินนา

สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเครือข่ายพุดินนา เพхла คลองท่อมเหนือ ซึ่งมีจำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ (1) โรงเรียนบ้านบางคราม (2) โรงเรียนบ้านพุดินนา และ (3) โรงเรียนบ้านพรุเตย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 โรงเรียนบ้านบางคราม

4.1.1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อโรงเรียนบ้านบางครามที่ตั้ง หมู่ที่ 4 ตำบล คลองท่อมเหนือ อำเภอ คลองท่อม จังหวัด กระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เปิดสอนระดับชั้นอนุบาล

ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เนื้อที่ 75 ไร่ 2 งาน เขตพื้นที่บริการ 6 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 4 บ้านบางคราม หมู่ที่ 5 บ้านไสรุ่ง หมู่ที่ 6 บ้านนิคมหน้าเขา หมู่ที่ 7 บ้านหน้าถ้ำ หมู่ที่ 8 บ้านบางครามใต้

4.1.2 ประวัติโรงเรียนโดยย่อ

โรงเรียนบ้านบางครามสร้างเมื่อ พ.ศ.2475 โดยขุนสวัสดิ์ วารินทร์ (เกื้อ ขวัญคง) กำนันตำบลคลองท่อมเหนือ เป็นผู้จัดสร้างโดยขอความร่วมมือจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ สารวัตร ประชาชนในตำบลนี้สร้างในที่ดินวัดบางคราม สร้างแบบชั่วคราว ขนาด 6x6 ตารางเมตร ฝาไม้ไผ่ขัดแตะหลังคามุงด้วยใบแฝด พื้นดิน ตั้งชื่อว่าโรงเรียนประชาบาล ตำบลคลองท่อมเหนือ (วัดบางคราม)

4.1.3 สภาพทั่วไปของสถานศึกษา

ชื่อสถานศึกษา โรงเรียนบ้านบางคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่ กระทรวงศึกษาธิการ

สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 4 ตำบลคลองท่อมเหนือ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ รหัสไปรษณีย์ 81120 โทรศัพท์ 089-590-6827 โทรสาร -

วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เป็นองค์กรที่มีระบบการบริหารการศึกษาที่มี ศักยภาพ ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีอาชีพ มีความเป็นไทยและภาคีการมีส่วนร่วม บนพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปัจจัยสำเร็จ

พันธกิจ

จัดระบบการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันสมัยโดยใช้หลักธรรมาภิบาล และภาคีการมีส่วนร่วม

1. พัฒนาศักยภาพผู้เรียนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันโดยพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มี ทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพ คุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
2. พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะ มีนิสัยรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างเนื่อง
3. ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ
4. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์ (GOALS)

1. พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

2. ประชากรวัยเรียนในเขตบริการทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา มีทักษะความรู้ มีทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพ คุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

3. นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม มีจิตสาธารณะ มีคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความสามารถและมีทักษะตามสมรรถนะปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพและทำงานมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

เอกลักษณ์ของสถานศึกษา ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง

อัตลักษณ์ของสถานศึกษา วินัยดี พอเพียงเด่น เน้นจิตอาสา นำพาความ

รับผิดชอบ

4.2 โรงเรียนบ้านพรุดินนา

4.2.1 ประวัติโรงเรียนโดยย่อ

โรงเรียนบ้านพรุดินนา ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2452 มีนายแดง เรืองวิชา เป็นครูใหญ่คนแรก เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ต่อมาโรงเรียนได้พัฒนาก้าวหน้าขึ้น มีจำนวนครูและนักเรียนเพิ่มขึ้นตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2535 โรงเรียนได้รับการอนุมัติให้เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดทำการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในปี พ.ศ.2539 โรงเรียนได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการพัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (โครงการเงินกู้ธนาคารโลก) และในปี พ.ศ. 2556 โรงเรียนได้รับการประเมินเป็นโรงเรียนต้นแบบ โรงเรียนดีศรีตำบล และโรงเรียนได้รับการประเมินให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง รวมทั้งได้รับรางวัลเป็นโรงเรียนที่สะอาดที่สุดในอำเภอคลองท่อมและรองอันดับ 1 ของจังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ.2560 ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการโรงเรียนพระราชัฐ ปี พ.ศ.2561 เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพปัจจุบันโรงเรียนบ้านพรุดินนาได้จัดการเรียนการสอนมาเป็นเวลา 112 ปี เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นก่อนประถมศึกษาถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีเนื้อที่ทั้งหมด 35 ไร่

4.2.2 สภาพทั่วไปของสถานศึกษา

ชื่อสถานศึกษา โรงเรียนบ้านพรุดินนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ กระทรวงศึกษาธิการ

สถานที่ตั้ง 80 หมู่ที่ 2 ตำบลพรุดินนา อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ รหัสไปรษณีย์ 81120 โทรศัพท์ 075-666648 โทรสาร 075-666648

วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ภายในปี 2564 โรงเรียนบ้านพรุดินนา มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมนำความรู้ เป็นเลิศวิชาการ ก้าวทัน

เทคโนโลยี มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นครูมืออาชีพ โดยการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาชาติ มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมสะอาดร่มรื่น เอื้อต่อการเรียนรู้

3. บริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

4. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาสู่ครูมืออาชีพ

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีคุณธรรม ความรู้ความสามารถตามหลักสูตรและมีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. พื้นที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของโรงเรียนบ้านพรุดินนา สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการเรียนรู้

3. ผู้บริหารยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการและพัฒนาสู่ผู้บริหารมืออาชีพ

4. ครูไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 พัฒนาตนเองสู่ครูมืออาชีพ

4.3 โรงเรียนบ้านพรุเตย

4.3.1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อโรงเรียนบ้านพรุเตย ที่ตั้ง หมู่ที่ 3 ตำบล เพทลา อำเภอ คลองท่อม จังหวัด กระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เปิดสอนระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4.3.2 สภาพทั่วไปของสถานศึกษา

ชื่อสถานศึกษา โรงเรียนบ้านพรุเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ กระทรวงศึกษาธิการ

สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 3 ตำบลเพทลา อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ รหัสไปรษณีย์ 81120 โทรศัพท์ 075-702605 โทรสาร 075-702605

วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ภายในปี 2564 โรงเรียนบ้านพรุดินนา จัดการศึกษาโดยให้นักเรียนเป็นคนดี เก่ง มีความสุข ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยให้มีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาชาติ

พันธกิจ

- ประเพณีท้องถิ่น
1. จัดการเรียนการสอนเน้นความรู้คู่คุณธรรม ร่วมอนุรักษ์ วัฒนธรรม
 2. จัดให้ชุมชนมีส่วนร่วม สนับสนุนส่งเสริมในการศึกษา ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
 3. ส่งเสริมบุคลากรให้มีการพัฒนาตนเองทุกด้านอย่างสม่ำเสมอ
 4. ครู นักเรียน ผู้ปกครอง มีคุณภาพ และร่วมมือกันทำงานอย่างมีความสุข
 5. จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
 6. จัดหาสื่อ เทคโนโลยี เพื่อบริการครูนักเรียน และชุมชน
 7. พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน

เป้าประสงค์

1. นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณธรรม เห็นคุณค่า ร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
2. นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. ครูและบุคลากรมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพครู
4. ครู นักเรียน มีผลงานที่น่าภาคภูมิใจ นำชื่นชม แก่ชุมชนและบุคคลทั่วไป
5. มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้
6. มีสื่อเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ตเพื่อบริการครูและนักเรียน และชุมชน
7. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ รายวิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครอบคลุม (1) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และ (2) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิชานาฏศิลป์

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับชุดการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ มีจำนวน 3 เรื่อง ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2558 – 2559

จรรยา ชะอู่ม่วงค์ (2558) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเรื่องทัศนศิลป์สะท้อนชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า (1) ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่ม

สาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ทศนศิลป์สะท้อนชีวิต ทั้ง 3 หน่วย มีประสิทธิภาพ 80.11/81.33, 80.92/81.67 และ 81.33/82.00 ตามลำดับ เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 (2) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์มีความคิดเห็นว่าการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ปิยาอร ใจเที่ยง (2558) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ เรื่องความหลากหลายของพืชและสัตว์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในสำนักงานเขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า (1) ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ เรื่องความหลากหลายของพืชและสัตว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 80.01/80.65 เป็นไปตามเกณฑ์ (2) นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนจากชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) นักเรียนมีความคิดเห็น ว่าชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์มีความเหมาะสมในระดับมาก

ณัฐสา แฉมิง (2559) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง อักษรควบ อักษรนำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาวาวิทย์ จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า (1) ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง อักษรควบ อักษรนำ มีประสิทธิภาพ คือ 80.67/80.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (2) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์มีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ว่ามีคุณภาพในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

โดยสรุป งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพ และความก้าวหน้าทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย เป็นนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ดังนั้น ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำขึ้นมานี้ เป็นชุดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรายบุคคล แยกเนื้อหาออกเป็นเรื่องๆ เพื่อให้ นักเรียนได้ศึกษาและทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ยังสามารถนำเอาประสบการณ์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิชานาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายวิชานาฏศิลป์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพทลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ มีจำนวน 7 เรื่อง ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2550-2558 ดังนี้

มัลลิการ์ วงศ์ศรีนวรรณ์ (2550) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาทำนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า (1) ประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์ วิชานาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องภาษาทำนาฏศิลป์ทั้งด้านความรู้ สูงกว่าเกณฑ์โดยมีค่า 79.78 และการปฏิบัติ สูงกว่าเกณฑ์ โดยมีค่า 83.78 (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ภาษาทำนาฏศิลป์ ของนักเรียนที่เรียนด้วยสื่อวีดิทัศน์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อวีดิทัศน์เรื่อง ภาษาทำนาฏศิลป์ อยู่ในระดับมาก

บงกช นาคะไพฑูรย์ (2551) ทำการวิจัยเรื่อง พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า (1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความเหมาะสมระดับมากที่สุดและมีประสิทธิภาพ 82.68/81.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 (2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องนาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติทำนาฏยศัพท์คิดเป็นร้อยละ 92.97 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติภาษาทำนาฏศิลป์คิดเป็นร้อยละ 85.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (4) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมาก

อาริยา บุตรธา (2554) ทำการวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาศิลปะ (นาฏศิลป์) เรื่องการใช้นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาศิลปะ(นาฏศิลป์) เรื่องการใช้นาฏยศัพท์และภาษาทำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน (1) ด้านผลการจัดการเรียนรู้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/9 โรงเรียนชุมแพศึกษา จำนวน 54 คนที่เรียนในรายวิชาศิลปะ(นาฏศิลป์) มีผลการเรียนรู้ ดังนี้ นักเรียนจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 85.19 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 (2) ด้านทักษะการปฏิบัติทำรายวิชาศิลปะ(นาฏศิลป์) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/9 โรงเรียนชุมแพ จำนวน 54 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับดี

ฐิติมา กุลณาวรรณ (2555) ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดการสอนวิชานาฏศิลป์ หน่วยการเรียนรู้เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาทำตามแนวคิดทฤษฎีการปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลการเรียนรู้เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาทำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนด้วยชุดสอนนาฏศิลป์และภาษาทำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนมีผลการเรียนรู้หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ (2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถในการปฏิบัติทำรำ เรื่องนาฏยศัพท์

และภาษาท่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง และ (3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความคิดเห็นต่อชุดการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ศุภลักษณ์ พึ่งเพาะปลูก (2558) ทำการวิจัยเรื่อง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระศิลปะ รายวิชานาฏศิลป์ เรื่องเพลงพ็อนเงี้ยว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลปลายบางวัดสุนทรธรรมิการาม จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า (1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีประสิทธิภาพ 82.00/ 80.00 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 (2) นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) นักเรียนมีความ คิดเห็นว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีความเหมาะสมในระดับมาก

โดยสรุป จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิชานาฏศิลป์ พบว่ามีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในเรื่องนาฏยศัพท์และภาษาท่าโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม ยังไม่พบงานวิจัยเกี่ยวกับชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการพัฒนาชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพхла คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ขึ้น เพื่อใช้ในการพัฒนา นักเรียนให้มีทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติภาษาท่าทางนาฏศิลป์และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดียิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ รายวิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (2) ศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และ (3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนจากชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์

การวิจัยในครั้งนี้ ครอบคลุม (1) การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (2) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสในเครือข่ายพรุดินนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 89 คน จาก 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านบางคราม โรงเรียนบ้านพรุดินนา และโรงเรียนบ้านพรุเตย

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 39 คน ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

1.2.1 สุ่มโรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ จาก 3 โรงเรียน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย ได้โรงเรียนบ้านบางคราม และโรงเรียนบ้านพรุเตย รวมนักเรียนทั้งหมด 39 คน

1.2.2 จำแนกนักเรียน 39 คน เพื่อใช้ทดสอบประสิทธิภาพ โดยจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชานาฏศิลป์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 มีเกณฑ์ในการจำแนกผลการเรียน คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับดี ได้คะแนน 70 คะแนนขึ้นไป จำนวน 14 คน

นักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับปานกลางได้คะแนนตั้งแต่ 60-69 คะแนน จำนวน 14 คน และนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำได้คะแนนต่ำกว่า 60 คะแนน จำนวน 11 คน

1.2.3 สุ่มเพื่อทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลากนักเรียนแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 1 คน จากโรงเรียนบ้านพรุเตย ดังนี้ คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับดี จำนวน 1 คน ระดับปานกลาง จำนวน 1 คน และระดับต่ำ จำนวน 1 คน รวมจำนวน 3 คน

1.2.4 สุ่มเพื่อทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลากนักเรียนแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 2 คน จากโรงเรียนบ้านพรุเตย ดังนี้ คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับดี จำนวน 2 คน ระดับปานกลาง จำนวน 2 คน และระดับต่ำ จำนวน 2 คน รวมจำนวน 6 คน

1.2.5 ทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม ได้นักเรียนจำนวน 30 คน ที่มีผลการเรียนคละกัน จากโรงเรียนบ้านบางคราม ดังนี้ คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนระดับดี จำนวน 11 คน ระดับปานกลาง จำนวน 11 คน และระดับต่ำ จำนวน 8 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนาเพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ (2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแบบคู่ขนาน และ (3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

2.1 ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนาเพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ โดยยึดหลักการผลิตชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ของ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2546) มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์และออกแบบเนื้อหา (Analyze and Design Content) ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ศึกษาคำอธิบายรายวิชา (2) วิเคราะห์เนื้อหาสาระ (3) เขียนแผนผังแนวคิด และ (4) ออกแบบลำดับเนื้อหา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ศึกษาคำอธิบายรายวิชา (Study Course Description) เป็นการศึกษาข้อกำหนดด้านเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยศึกษาจากคำอธิบายรายวิชาและวัตถุประสงค์ของรายวิชานาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

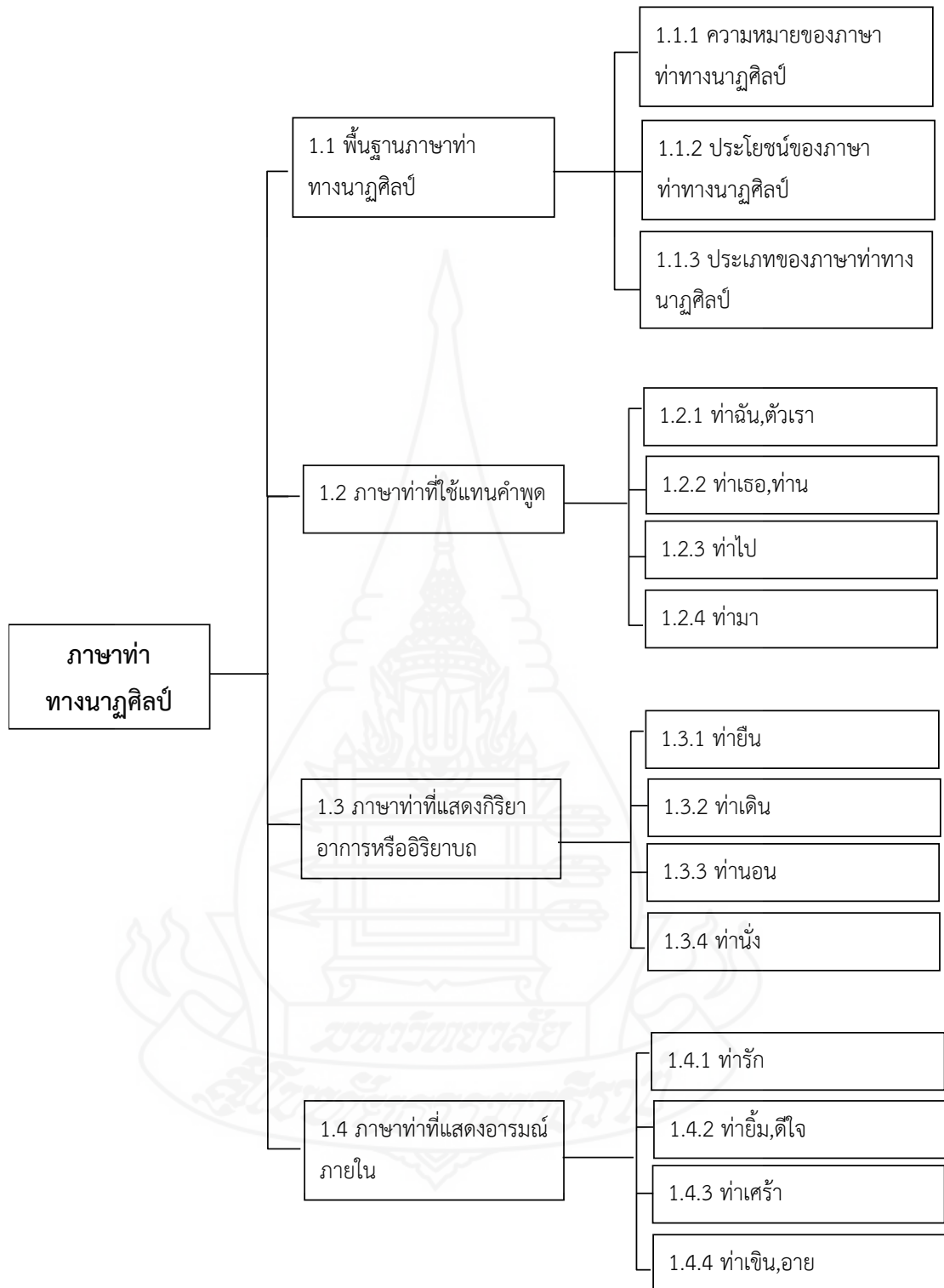
1.2 วิเคราะห์เนื้อหาสาระ (Conduct Content Analysis) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่จะนำมาพัฒนาชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยแบ่งเนื้อหาวิชาวิชานาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ออกเป็น 7 หน่วย โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 รายชื่อหน่วยเนื้อหาและประเภทเนื้อหา รายวิชานาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่	ชื่อหน่วย	ประเภท
1.	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏศิลป์	พุทธิพิสัย
2.	สนุกกับนาฏยศัพท์	พุทธิพิสัย
3.	ภาษาท่าทางนาฏศิลป์	พุทธิพิสัย
4.	การแสดงนาฏศิลป์	พุทธิพิสัย
5.	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับละคร	พุทธิพิสัย
6.	ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงละคร	พุทธิพิสัย
7.	แนวทางการจัดการด้านการแสดง	พุทธิพิสัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกเนื้อหา 1 หน่วยการเรียนรู้ เพื่อนำมาจัดทำเป็นชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ หน่วยที่ 3 ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ โดยเนื้อหาที่เลือกเป็นพื้นฐานสำคัญที่สามารถเชื่อมโยง และเป็นพื้นฐานที่ควรรู้ก่อนไปเรียนเนื้อหาในหน่วยถัดไปโดยเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาด้านพุทธิพิสัย เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเนื้อหาล่วงหน้าก่อนการฝึกปฏิบัติด้านทักษะพิสัยในการเรียนในชั้นเรียน

1.3 เขียนแผนแนวคิด (Write Concept Mapping) ผู้วิจัยได้นำเนื้อหาที่ได้ผ่านการวิเคราะห์และออกแบบเนื้อหาจัดทำเป็นแผนผังแนวคิด จากหน่วยที่ 3 เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 แผนผังแนวคิด เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์

1.4 ออกแบบลำดับเนื้อหา (Design Content Story Board) เป็นการนำเนื้อหาจากแผนผังแนวคิดมากำหนดเป็นลำดับตามระดับจากกว้างไปแคบ เพื่อให้นักเรียนเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้เนื้อหาแต่ละระดับมีความสมบูรณ์ในตัวเองทั้งอักษร ภาพ และเสียง โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปเนื้อหาเพื่อจัดแบ่งเป็นหัวเรื่องได้ ดังนี้

หน่วยที่ 3 เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

3.1 พื้นฐานภาษาท่าทางนาฏศิลป์

3.1.1 ความหมายของภาษาท่าทางนาฏศิลป์

3.1.2 ประโยชน์ของภาษาท่าทางนาฏศิลป์

3.1.3 ประเภทของภาษาท่าทางนาฏศิลป์

3.2 ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด

3.2.1 ท่าฉัน,เรา

3.2.2 ท่าเธอ,ท่าน

3.2.3 ท่าไป

3.2.4 ท่ามา

3.3 ภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออิริยาบถ

3.3.1 ท่ายืน

3.3.2 ท่าเดิน

3.3.3 ท่านอน

3.3.4 ท่านั่ง

3.4 ภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน

3.4.1 ท่ารัก

3.4.2 ท่ายิ้ม,ดีใจ

3.4.3 ท่าเศร้า

3.4.4 ท่าเขิน,อาย

ขั้นที่ 2 เขียนเนื้อหา (Write the Content) ในการเขียนเนื้อหา ครอบคลุม

(1) องค์ประกอบการนำเสนอเนื้อหาสาระ (2) การเขียนวัตถุประสงค์ (3) การเขียนแนวคิด และ (4) การเขียนเนื้อหา โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 องค์ประกอบการนำเสนอเนื้อหาสาระ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบของเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอในแต่ละหน้าจอ โดยในแต่ละกรอบ ประกอบด้วย (1) คำอธิบาย (2) ภาพนิ่ง (3) วิดิทัศน์ และ (4) เสียง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1. คำอธิบาย เป็นการอธิบายรายละเอียดของเนื้อหาเกี่ยวกับพื้นฐานภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด ภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออิริยาบถ และภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน

2.1.2. ภาพนิ่ง เป็นภาพที่มีประจำทุกหัวเรื่อง เพื่ออธิบายเนื้อหาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.1.3. วีดิทัศน์ มีลักษณะเป็นวิดีโอสาธิตการปฏิบัติท่ารำ แสดงการอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติท่ารำในเนื้อหาแต่ละหัวเรื่อง

2.1.4. เสียง เป็นการบรรยายเนื้อหาในทุกหัวเรื่อง และเสียงดนตรีประกอบ

2.2 การเขียนวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ จำนวน 4 ข้อ

2.3 การเขียนแนวคิด ผู้วิจัยได้เขียนแนวคิดหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ จำนวน 4 แนวคิด

2.4 การเขียนเนื้อหา ผู้วิจัยได้กำหนดการนำเสนอเนื้อหาสาระ ประกอบด้วยความนำ ส่วนอธิบายเนื้อหา ส่วนขยายเนื้อหา และส่วนสรุปเนื้อหา

ขั้นที่ 3 กำหนดกิจกรรมแนวตอบ และสร้างแบบประเมิน (Prepare Assignment Feedback and Self Tests) เป็นขั้นกำหนดกิจกรรมหรืองานที่มอบหมายให้นักเรียนทำระหว่างการศึกษากับบทเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ ผลงานของขั้นนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกิจกรรมที่มอบหมายให้นักเรียนทำระหว่างการศึกษากับบทเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ประกอบด้วย (1) แบบทดสอบก่อนเรียน (2) แบบฝึกปฏิบัติท้ายหน่วยการเรียนรู้ (3) แนวตอบแบบฝึกปฏิบัติท้ายหน่วยการเรียนรู้ (4) แบบทดสอบหลังเรียน และ (5) เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 แบบทดสอบก่อนเรียน สำหรับใช้ในการประเมินผลก่อนเรียนเพื่อวัดความรู้เดิมของนักเรียน โดยแบบทดสอบก่อนเรียนเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

3.2 แบบฝึกปฏิบัติท้ายหน่วยการเรียนรู้ สำหรับใช้ประกอบการทำกิจกรรมการเรียน โดยให้นักเรียนทำแบบฝึกปฏิบัติหลังศึกษาจบในแต่ละตอน

3.3 แนวตอบแบบฝึกปฏิบัติท้ายหน่วยการเรียนรู้ สำหรับใช้ตรวจคำตอบหลังนักเรียนทำแบบฝึกปฏิบัติท้ายหน่วยการเรียนรู้ โดยอยู่ท้ายหน่วยการเรียนรู้ของแต่ละตอน การตรวจให้คะแนน มีทั้งแบบตอบได้ตรงประเด็น ให้คะแนนตามความถูกต้อง และแนวการให้คะแนนที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

3.4 แบบทดสอบหลังเรียน สำหรับใช้ในการประเมินผลการเรียนหลังจากการเรียนด้วยชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อวัดความก้าวหน้าของนักเรียน โดยแบบทดสอบหลังเรียนเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

3.5 เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน สำหรับใช้ตรวจสอบคำตอบหลังจากนักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียนเรียบร้อยแล้ว

ขั้นที่ 4 ผลิตงานเสียงและภาพ (Produce Multi – Media) เป็นส่วนที่ขยายความเข้าใจในเนื้อหาสาระ ด้วยการใส่เสียงเพื่อใช้อธิบายหรือคำบรรยายนำเรื่องหรือบรรยายภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว เพื่อใช้แสดงกระบวนการที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยตัวอักษรหรือการอธิบายด้วยเสียง ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอน คือ (1) การใส่เสียง และ (2) การใส่ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 การใส่เสียง ผู้วิจัยได้ใส่เสียงบรรยาย เพื่ออธิบายเนื้อหาสาระในบทเรียน

4.2 การใส่ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว ผู้วิจัยได้แสดงกระบวนการที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยตัวอักษรหรือการอธิบายด้วยเสียงโดยใช้ภาพนิ่งสามมิติทำรำ และวีดิทัศน์สามมิติการปฏิบัติทำรำ ที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระในแต่ละบทเรียน

ขั้นที่ 5 จัดทำคู่มือการเรียน (Write Study Guide and/or Course Bulletin) เป็นการจัดทำเอกสารคู่มือการเรียน (study Guide) สำหรับใช้เป็นเอกสารแนะนำขั้นตอนการเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้ผลิตเอกสารสำหรับแนะนำขั้นตอนการเรียนด้วยชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครอบคลุม (1) คู่มือการใช้ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับครูผู้สอน (2) คู่มือการใช้ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับนักเรียน และ (3) แบบฝึกปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 คู่มือการใช้ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับครูผู้สอน เป็นเอกสารสำหรับครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการสอน ประกอบด้วย (1) รายละเอียดรายวิชานาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (2) คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ (3) บทบาทของครูผู้สอนและนักเรียน (4) สิ่งที่ครูผู้สอนและนักเรียนต้องเตรียม (5) การจัดห้องเรียน และ (6) ส่วนประกอบของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์

5.2 คู่มือการใช้ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับนักเรียน เป็นเอกสารสำหรับนักเรียน เพื่อแนะนำการเรียนด้วยชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย (1) การเตรียมตัวของนักเรียน (2) บทบาทของนักเรียน (3) ขั้นตอนการเรียนด้วยชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ และ (4) การใช้งานชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์

5.3 แบบฝึกปฏิบัติ เป็นเอกสารสำหรับนักเรียนใช้ควบคู่กับชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย (1) แบบทดสอบก่อนเรียน (2) แบบฝึกปฏิบัติ (3) แนวตอบแบบฝึกปฏิบัติ (4) แบบทดสอบหลังเรียน และ (5) เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ขั้นที่ 6 ตรวจสอบคุณภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นขั้นการนำชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ไปตรวจสอบว่าจะทำให้นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติม ที่เกิดจากการเรียนตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ และเป็นสิ่งที่พึงพอใจของผู้สอนหรือไม่ ผู้วิจัยได้นำชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลจำนวน 1 ท่าน (รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย แสดงในภาคผนวก ก หน้า 162)

ผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญ ครอบคลุม (1) ด้านเนื้อหา ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก (2) ด้านเทคโนโลยีการศึกษา ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก และ (3) ด้านการวัดและประเมินผล ผลการประเมินอยู่ในระดับ ดี (รายละเอียดแบบประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์แสดงในภาคผนวก ข หน้า 186) โดยผู้เชี่ยวชาญได้ขอให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

1. ควรปรับคำอธิบายท่ารำให้เรียงจากส่วนบนของร่างกายลงสู่ส่วนล่างของร่างกาย
2. ให้นำเมนูเนื้อหาบทเรียนแยกออกจากหน้าเมนูหลักของบทเรียนคอมพิวเตอร์
3. ควรนำแบบทดสอบหลังเรียนไปไว้หน้าแบบฝึกหัดสุดท้ายของของบทเรียนคอมพิวเตอร์

4. ควรปรับปรุงภาษาที่ใช้ให้เข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

จากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ดังนี้ (1) ปรับคำอธิบายท่ารำโดยอธิบายเรียงจากส่วนบนของร่างกายไล่ลงสู่ส่วนล่างของร่างกายตามลำดับ (2) แยกเมนูเนื้อหาบทเรียนแยกออกจากหน้าเมนูหลักของบทเรียนคอมพิวเตอร์ โดยเพิ่มปุ่มเนื้อหาบทเรียนต่อจากปุ่มแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อเชื่อมโยงจากหน้าเมนูหลัก ไปยังหน้าเมนูบทเรียน (3) นำเมนูแบบทดสอบหลังเรียนย้ายไปไว้หน้าแบบฝึกหัดสุดท้ายของบทเรียนคอมพิวเตอร์ (4) ปรับปรุงภาษาในเนื้อหาบทเรียนให้กระชับ เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

ขั้นที่ 7 ทดสอบประสิทธิภาพและปรับปรุงบทเรียน (Construct Developmental Testing and Revise E-Package) โดยนำชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว นำมาทำการทดลองแบบเดี่ยว ทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม และทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม (รายละเอียดในภาคผนวก จ หน้า 202)

2.2 การสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแบบคู่ขนาน

ในการสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน สำหรับชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก เป็นแบบทดสอบแบบคู่ขนาน ใช้ในการทดสอบก่อนเรียนจำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 10 ข้อ โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 8 ขั้นตอน ครอบคลุม (1) สร้างตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (2) ศึกษาตำราและเอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบและเนื้อหาที่ใช้ในการสร้างแบบทดสอบ (3) กำหนดรูปแบบของแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน (4) สร้างแบบทดสอบ (5) ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ (6) ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบ (7) ทดสอบหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบ และ (8) จัดทำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการออกข้อสอบให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ โดยยึดรูปแบบของเบญจามิน บลูม (Bloom) ที่ได้รับการปรับปรุงโดยแอนเดอร์สัน และคราโวล (Anderson and Krathwohl) มี 6 ชั้น ได้แก่ (1) ความจำ (2) ความเข้าใจ (3) การประยุกต์ใช้ (4) การวิเคราะห์ (5) การประเมินค่า และ (6) ความคิดสร้างสรรค์ โดยการวิจัยครั้งนี้มีข้อสอบจำแนกเป็น 3 ชั้น ได้แก่ (1) ความจำ (2) ความเข้าใจ และ (3) การประยุกต์ใช้ โดยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงการวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

หน่วย การเรียนรู้	พุทธิพิสัย						รวม
	ความจำ	ความเข้าใจ	การประยุกต์ใช้	การวิเคราะห์	การประเมินค่า	ความคิดสร้างสรรค์	
ภาษาท่าทางนาฏศิลป์	4	3	3	-	-	-	10

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสารและตำราเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ เพื่อนำมากำหนดรูปแบบของแบบทดสอบและวิธีการสร้างแบบทดสอบแบบคู่ขนาน ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

ขั้นที่ 3 กำหนดรูปแบบของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบทดสอบเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก เพื่อวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย โดยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นแบบคู่ขนาน

ขั้นที่ 4 การสร้างแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน วัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยแบบคู่ขนานชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก แบ่งเป็นแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 10 ข้อ

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้ว นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาตรวจสอบด้านความตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้ และความถูกต้องของแบบทดสอบต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินคุณภาพอยู่ในระดับ ดีมาก (รายละเอียดของแบบประเมินคุณภาพอยู่ในภาคผนวก ข หน้า 164)

ขั้นที่ 6 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบ นำแบบทดสอบไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ (1) จัดรูปแบบการเรียงตัวเลือกตอบจากสั้นไปยาวเพื่อความสะดวกในการอ่านและความเป็นระเบียบของตัวเลือกตอบ (2) ปรับปรุงข้อคำถามบางข้อให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ด้านพุทธิพิสัยตามตารางวิเคราะห์ข้อสอบ และ (3) ปรับปรุงภาษาที่ใช้ให้เข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

ขั้นที่ 7 ทดสอบประสิทธิภาพของแบบทดสอบ ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านบางครามจำนวน 30 คน ที่เคยเรียนรายวิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์มาแล้ว เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของแบบทดสอบ แล้วนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เพื่อแบ่งกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ โดยใช้เทคนิค 27% ของ จุง เตห์ฟาน (Chung Teh Fan) คือ ให้ข้อที่ถูกต้องเป็น “1” ข้อที่ผิดเป็น “0” เมื่อค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 - 1.00 จากผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์แบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 10 ข้อ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ ดังนี้ (รายละเอียดของแบบทดสอบประสิทธิภาพอยู่ในภาคผนวก ง หน้า 196)

ตารางที่ 3.3 แสดงค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

	แบบทดสอบ	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
ภาษาท่าทางนาฏศิลป์	ก่อนเรียน	0.43 - 0.50	0.20 - 0.47
	หลังเรียน	0.80 - 0.80	0.27 - 0.40

จากนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ โดยใช้หลักสูตรการคำนวณ KR20 ด้วยวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) ผลการหาความเที่ยงของแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ มีดังนี้

ตารางที่ 3.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

ภาษาท่าทางนาฏศิลป์	ค่าความเชื่อมั่น	
	แบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน
	0.24	0.65

ขั้นที่ 8 จัดทำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนฉบับสมบูรณ์ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์วิชานาฏศิลป์เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนในการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 22 ข้อ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดสิ่งที่จะสอบถาม สิ่งที่จะสอบถามมี 3 ด้าน คือ (1) ด้านองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ (2) ด้านการออกแบบชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และ (3) ด้านประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

1.1 ด้านองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน แผนการสอน บทเรียน สรุบบทเรียน กิจกรรมท้ายบทเรียน แบบฝึกปฏิบัติ แบบทดสอบหลังเรียน และแนวคำตอบ

1.2 ด้านการออกแบบชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้ สัดส่วนองค์ประกอบหน้าจอ สีพื้นหน้าจอ ภาพประกอบภาพเคลื่อนไหว ขนาดและสีของตัวอักษร เสียงประกอบ และเสียงบรรยาย

1.3 ด้านประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ มีความชอบในการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยี และการเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม ครอบคลุม ประเภท วิธีการ และเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 3 กำหนดรูปแบบสอบถาม มี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบ มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ของริคเคอร์ (Likert Rating Scale) และตอนที่ 2 เสนอความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

ขั้นที่ 4 สร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามแบบมาตรฐานค่า จำนวน 22 ข้อคำถาม และแบบสอบถามแบบปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถาม แบบปลายปิดแบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ของริคเคอร์ (Likert Rating Scale) ในแต่ละคำถามมี น้ำหนักคะแนนของความคิดเห็น ดังนี้

ระดับความคิดเห็น 5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับความคิดเห็น 4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับความคิดเห็น 3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับความคิดเห็น 2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับความคิดเห็น 1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความคิดเห็นของ นักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลตรวจสอบข้อ คำถาม และครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินคุณภาพของ แบบสอบถามอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดสามารถนำไปใช้ได้

ขั้นที่ 6 ทดลองการใช้แบบสอบถามและปรับปรุง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปใช้กับนักเรียนในการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว และแบบกลุ่ม จำนวน 9 คน โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับความเข้าใจข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าเข้าใจใน คำถามที่ถามและภาษาที่ใช้เป็นอย่างดี

ขั้นที่ 7 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ดำเนินการจัดพิมพ์แบบสอบถามความ คิดเห็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ (รายละเอียดของแบบสอบถาม แสดงในภาคผนวก ข หน้า 215)

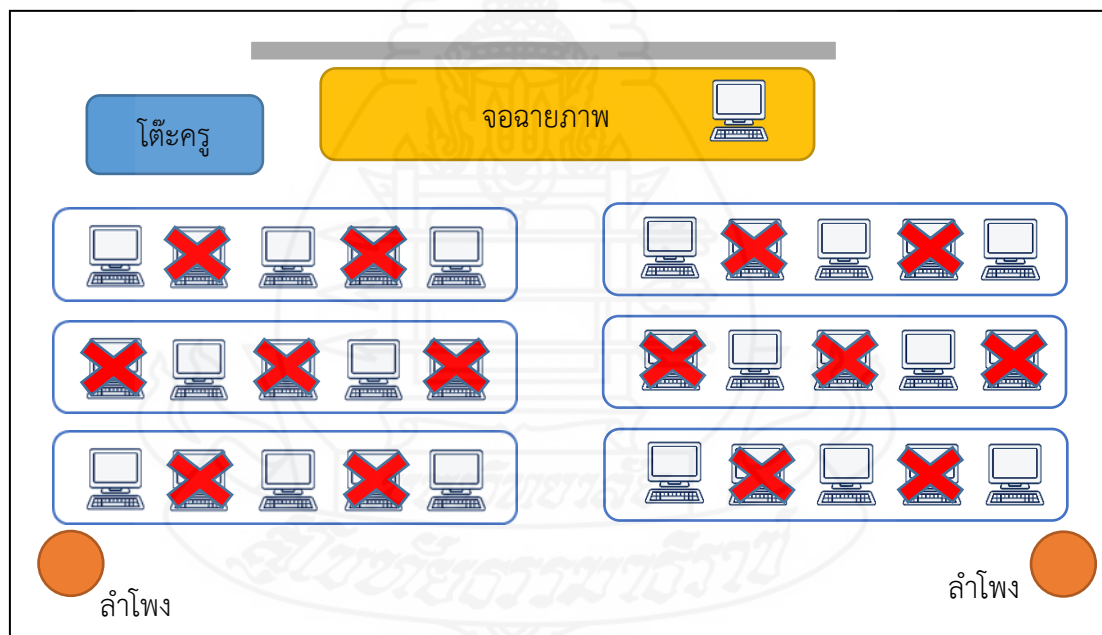
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการนำชุดการเรียนรู้ทาง อิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านบางคราม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 เพื่อหาประสิทธิภาพ ซึ่งได้ทำการเก็บ

รวบรวมข้อมูล ครอบคลุม (1) การเตรียมสถานที่ใช้ในการวิจัย (2) วันและเวลาในการทดสอบ ประสิทธิภาพ และ (3) ขั้นตอนการใช้ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์

3.1 การเตรียมสถานที่ใช้ในการวิจัย

การทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยได้ใช้สถานที่ คือ ห้องปฏิบัติการศูนย์ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ของโรงเรียนบ้านบางคราม ประกอบด้วยคอมพิวเตอร์ทั้งหมด 30 เครื่อง สามารถรองรับการทำงานระบบมัลติมีเดียชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ และติดตั้งหูฟังไว้สำหรับทุกเครื่อง แต่เนื่องจากในช่วงทำการทดลองอยู่ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การใช้สถานที่จึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามมาตรการ DMHT-RC (เว้นระยะห่าง สวมหน้ากาก ล้างมือ คัดกรองวัดไข้ลดการแออัด และทำความสะอาด) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อทำการทดลองแบ่งเป็นภาคเช้า และภาคบ่ายครั้งละ 15 เครื่อง นั่งสลับ 1 เครื่อง เว้น 1 เครื่อง แผนผังการจัดห้องเรียนแสดงดังภาพ ภาพที่ 3.2

ภาพที่ 3.2 แผนผังการจัดห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ โรงเรียนบ้านบางคราม

3.2 วันและเวลาในการทดสอบประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยได้นำชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปทดสอบหาประสิทธิภาพ 3 ขั้นตอน ระหว่างภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

ตารางที่ 3.5 กำหนดวันและเวลาในการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบภาคสนาม

การทดสอบประสิทธิภาพ	วัน/เดือน/ปี	เวลา
แบบเดี่ยว	9 สิงหาคม 2564	09.00 น. – 11.00 น.
แบบกลุ่ม	16 สิงหาคม 2564	09.00 น. – 11.00 น.
แบบภาคสนาม	6 กันยายน 2564	09.00 น. – 11.00 น. 13.00 น. – 15.00 น.

3.3 ขั้นตอนการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

3.3.1 การเตรียมความพร้อมของนักเรียน ผู้วิจัยได้จัดเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนที่จะทำการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยการอธิบายขั้นตอนวิธีการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ การฝึกทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์ และการใช้ลิงค์เชื่อมโยงในชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

3.3.2 ขั้นตอนก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาอังกฤษ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการในการทดสอบหาประสิทธิภาพแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบภาคสนาม ดังนี้

1) กำหนดเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยการกำหนดให้นักเรียน 1 คน ต่อคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง จำนวน 30 เครื่อง

2) ปฐมนิเทศนักเรียน โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและมีการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาอังกฤษ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พร้อมทั้งแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้ แจกคู่มือการเรียนรู้ แบบฝึกปฏิบัติ และเน้นย้ำให้นักเรียนปฏิบัติตามมาตรฐาน DMHT-RC (เว้นระยะห่าง สวมหน้ากาก ล้างมือ คัดกรองวัดไข้ ลดการแออัด และทำความสะอาด) ตลอดระยะเวลาในการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

3.3.3 ขั้นตอนการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาอังกฤษ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แสดงดังตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์	การรวบรวมข้อมูล
ขั้นที่ 1 ประเมินก่อนเรียนของนักเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยการทำแบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อนำมาทดสอบหาค่าที่
ขั้นที่ 2 ศึกษาบทเรียนจากชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์	-
ขั้นที่ 3 ทำกิจกรรมระหว่างเรียน โดยนักเรียนทำแบบฝึกปฏิบัติ กิจกรรมท้ายบทเรียน และตรวจสอบคำตอบ	เก็บแบบฝึกปฏิบัติ เพื่อนำมาหาค่าประสิทธิภาพ E_1
ขั้นที่ 4 ประเมินหลังเรียนของนักเรียน หลังจากทำกิจกรรมระหว่างเรียนครบทุกหัวเรื่อง โดยการทำแบบทดสอบหลังเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน เพื่อนำมาหาค่าประสิทธิภาพ E_2 และการทดสอบค่าที่

3.3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยได้

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ (1) เก็บข้อมูลจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และการทำกิจกรรมระหว่างเรียน (2) การสัมภาษณ์แบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม และ (3) การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนในภาคสนาม

1) การเก็บข้อมูลจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และทำกิจกรรมระหว่างเรียน จากการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ในการทดสอบแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบภาคสนาม

2) การสัมภาษณ์แบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม เมื่อนักเรียนได้ทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยวและแบบกลุ่มจากชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักเรียน จำนวน 3 คน ในการทดลองแบบเดี่ยว แล้วนำมาปรับปรุง และในการทดลองแบบกลุ่ม จำนวน 6 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

3) การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน หลังจากทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน จำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์จากนักเรียนกลับคืนมา จำนวน 30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล 3 ประเด็น ดังนี้ (1) การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ (2) การวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และ (3) การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

4.1 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 ดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556, น. 10)

$$\text{สูตรที่ 1 } E_1 = \frac{\left(\frac{\sum X}{N} \right)}{A} \times 100$$

เมื่อกำหนดให้

E_1	คือ	ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ
$\sum X$	คือ	คะแนนรวมของการทำกิจกรรมระหว่างเรียน
N	คือ	จำนวนนักเรียน (กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด)
A	คือ	คะแนนเต็มกิจกรรมระหว่างเรียนรวมกัน

$$\text{สูตรที่ 2 } E_2 = \frac{\left(\frac{\sum F}{N} \right)}{B} \times 100$$

เมื่อกำหนดให้

E_2	คือ	ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์
$\sum F$	คือ	คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
N	คือ	จำนวนนักเรียน (กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด)
B	คือ	คะแนนเต็มแบบทดสอบหลังเรียน

4.2 การวิเคราะห์ความก้าวหน้าของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ (William Sealy and David Wechsler อ้างใน Glass, V. and Hopkins, Kenneth D., 1987, pp. 217-220 และ pp. 240-242) แล้วนำมาวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}} \quad \text{เมื่อ } df = n - 1$$

เมื่อกำหนดให้

t	คือ	ค่านัยสำคัญ
n	คือ	จำนวนนักเรียน
D	คือ	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคน

4.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

เป็นการวิเคราะห์จากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยการนำคะแนนที่ได้มาจากการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean - \bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation - S.D.) โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.3.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\text{การหาค่าคะแนนเฉลี่ย} \quad \bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อกำหนดให้

\bar{X}	คือ	คะแนนเฉลี่ย
$\sum x$	คือ	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
f	คือ	จำนวนนักเรียนที่ตอบคำถามในแต่ละข้อคำถาม
N	คือ	จำนวนคะแนนหรือจำนวนตัวอย่าง

วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนจากการทำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กำหนดช่วงค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของริคเคอร์ (Likert Rating Scale) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	แปลผลเป็น	เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	แปลผลเป็น	เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	แปลผลเป็น	เห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	แปลผลเป็น	เห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	แปลผลเป็น	เห็นด้วยน้อยที่สุด

4.3.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation - S.D.) โดยใช้สูตร ดังนี้

(Lafferty Peter and Rowe Julian, 1995)

$$\text{สูตร S.D.} = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

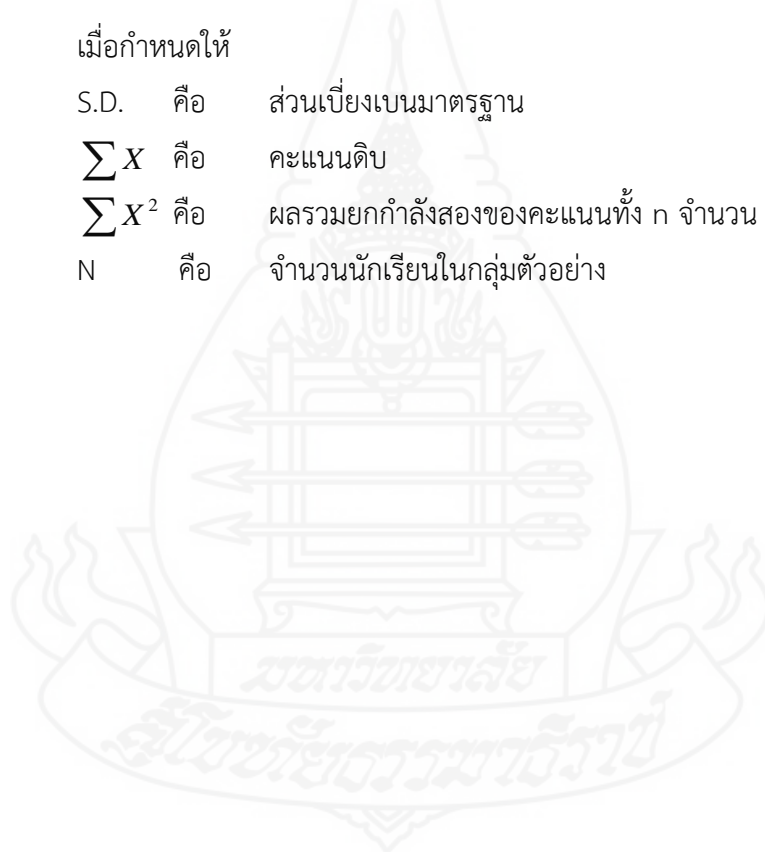
เมื่อกำหนดให้

S.D. คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ คือ คะแนนดิบ

$\sum X^2$ คือ ผลรวมยกกำลังสองของคะแนนทั้ง n จำนวน

N คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา
นาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่าย
พรดิสนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ซึ่งได้มาจากการเก็บข้อมูลจากแบบทดสอบก่อนเรียน
แบบทดสอบหลังเรียน แบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน
แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ผลการทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้
ทางอิเล็กทรอนิกส์ ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน และ ตอนที่ 3
ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียน

ตอนที่ 1 การทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

การทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์
วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ มี 3 ขั้นตอน คือ การทดลองแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบ
ภาคสนาม ดังตารางที่ 4.1 – 4.3

1.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่อง
ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ โดยคละกันระหว่างนักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับดี จำนวน 1 คน ระดับ
ปานกลาง จำนวน 1 คน และระดับต่ำ จำนวน 1 คน รวมทั้งหมดจำนวน 3 คน โดยใช้สูตรการหา
ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 การทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ในการทดสอบแบบเดี่ยว

(n = 3)

ทดสอบประสิทธิภาพ	ร้อยละของคะแนน	ร้อยละของคะแนน	E_1/E_2
	กิจกรรมระหว่างเรียน (E_1)	ทดสอบหลังเรียน (E_2)	
แบบเดี่ยว	60.42	63.33	60.42/63.33

จากตารางที่ 4.1 พบว่า การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาอังกฤษ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว คือ $E_1/E_2 = 60.42/63.33$ ซึ่งยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

หลังจากการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักเรียน จำนวน 3 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์ (รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ในภาคผนวก ข หน้า 214) หลังจากสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้นำชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์มาปรับปรุง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 สรุปผลการสัมภาษณ์นักเรียนในการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว

สัมภาษณ์	ปรับปรุง
1. นักเรียนสับสนกับลำดับขั้นตอนการเข้าสู่เนื้อหาของบทเรียน	1. ครูผู้สอนมีการอธิบายลำดับขั้นตอนการเข้าสู่เนื้อหาของบทเรียน โดยรวมในห้องอีกครั้ง
2. เสียงดนตรีประกอบรบกวนสมาธิในการเรียน และการทำแบบฝึกหัด	2. ปรับเสียงดนตรีให้เป็นเพลงบรรเลงเบาๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อความเพลิดเพลินและเพิ่มสมาธิในการเรียน

หลังจากที่ได้ดำเนินการปรับปรุงชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ผู้วิจัยได้นำ ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ไปทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม

1.2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาอังกฤษ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ซึ่งทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม โดยคละกัน ระหว่างนักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับดี จำนวน 2 คน ระดับปานกลาง จำนวน 2 คน และระดับต่ำ จำนวน 2 คน รวมทั้งหมดจำนวน 6 คน โดยใช้สูตรการหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ในการทดสอบแบบกลุ่ม ($n = 6$)

ทดสอบประสิทธิภาพ	ร้อยละของคะแนน	ร้อยละของคะแนน	E_1/E_2
	กิจกรรมระหว่างเรียน (E_1)	ทดสอบหลังเรียน (E_2)	
แบบกลุ่ม	69.79	70.00	69.79/70.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาอังกฤษ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ในการทดสอบแบบกลุ่มมีประสิทธิภาพ คือ $E_1/E_2 = 69.79/70.00$ ซึ่งยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

หลังจากการทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักเรียนจำนวน 6 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์ (รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ในภาคผนวก ข หน้า 214) หลังจากสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้นำชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์มาปรับปรุง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 สรุปผลการสัมภาษณ์นักเรียนในการทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม

สัมภาษณ์	ปรับปรุง
1. เนื้อหาที่เป็นตัวหนังสือมีมากเกินไปทำให้ไม่น่าสนใจ	1. สรุปเนื้อหาใจความให้กระชับยิ่งขึ้น
2. เสียงบรรยายเบาและไม่ค่อยชัด	2. ปรับระดับเสียงบรรยายให้เพิ่มระดับมากขึ้น และเพิ่มความชัดเจนของเสียง

หลังจากที่ได้ดำเนินการปรับปรุงชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ผู้วิจัยได้นำชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ไปทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนามต่อไป

1.3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาอังกฤษ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ โดยคละกันระหว่างนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับดี จำนวน 14 คน ระดับปานกลาง จำนวน 14 คน และระดับต่ำ จำนวน 11 คน รวมทั้งหมดจำนวน 30 คน โดยใช้สูตรการหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ในการทดสอบแบบภาคสนาม ($n = 30$)

ทดสอบประสิทธิภาพ	ร้อยละของคะแนน	ร้อยละของคะแนน	E_1/E_2
	กิจกรรมระหว่างเรียน (E_1)	ทดสอบหลังเรียน (E_2)	
แบบภาคสนาม	79.79	80.00	79.79/80.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนามของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ มีประสิทธิภาพ คือ $E_1/E_2 = 79.79/80.00$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตอนที่ 2 ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ (n = 30)

หน่วยที่ 3	คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน		คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน		t - test
	M	SD	M	SD	
ภาคสนาม	4.94	1.45	8.00	2.00	20.63

$P < .05$, $df = n-1 = 29$, $t = 1.699^*$

จากตารางที่ 4.6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ จากการทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม จำนวน 30 คน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในการทดสอบภาคสนาม ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ทางอิเล็กทรอนิกส์
(n = 30)

ข้อที่	รายการ	M	SD	แปลความหมาย
ด้านองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์				
1	คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนทราบวิธีในการเรียน	4.47	.68	เห็นด้วยมาก
2	แบบทดสอบก่อนเรียนช่วยให้นักเรียนได้ตรวจสอบความรู้เดิมของตนเอง	4.37	.49	เห็นด้วยมาก
3	การเข้าใช้งานโปรแกรมชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ทำได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก	4.80	.41	เห็นด้วยมากที่สุด
4	ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาสาระ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ มากขึ้น	4.33	.48	เห็นด้วยมาก
5	แบบฝึกปฏิบัติช่วยให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้ ความจำ และความเข้าใจที่ได้เรียนมา	4.40	.62	เห็นด้วยมาก
6	กิจกรรมในแบบฝึกปฏิบัติมีความหลากหลาย	4.60	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
7	แบบทดสอบหลังเรียนช่วยให้นักเรียนได้รู้ความก้าวหน้าทางการเรียนของตนเอง	4.77	.43	เห็นด้วยมากที่สุด
8	สรุปบทเรียนได้ชัดเจน เข้าใจง่าย	4.50	.57	เห็นด้วยมากที่สุด
ด้านการออกแบบชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์				
9	คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้เข้าใจง่าย	4.33	.55	เห็นด้วยมาก
10	การแนะนำบทเรียนช่วยให้นักเรียนเรียนได้ง่ายขึ้น	4.43	.63	เห็นด้วยมาก
11	สัดส่วน พื้นที่ว่าง การจัดวางองค์ประกอบหน้าจอเหมาะสม	4.73	.45	เห็นด้วยมากที่สุด
12	สีพื้นในการออกแบบหน้าจอสบายตา	4.63	.56	เห็นด้วยมากที่สุด
13	ภาพประกอบตรงตามเนื้อหาในบทเรียน สวยงาม และดึงดูดความสนใจได้ดี	4.57	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
14	ภาพเคลื่อนไหวการสาธิตทำท่าเข้าใจง่าย และสามารถปฏิบัติตามได้	4.80	.41	เห็นด้วยมากที่สุด
15	ขนาดตัวอักษรเหมาะสมและสีตัวอักษรสบายตา	4.60	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
16	เสียงบรรยายมีความชัดเจน	4.77	.43	เห็นด้วยมากที่สุด
17	เสียงประกอบช่วยเพิ่มความสนใจในบทเรียนมากขึ้น	4.83	.38	เห็นด้วยมากที่สุด

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	M	SD	แปลความหมาย
ด้านประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์				
18	นักเรียนชอบเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์	4.83	.38	เห็นด้วยมากที่สุด
19	การเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบมีระเบียบวินัยและมีความซื่อสัตย์	4.23	.63	เห็นด้วยมาก
20	การเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้	4.23	.43	เห็นด้วยมาก
21	การเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยี	4.57	.50	เห็นด้วยมากที่สุด
22	การเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.47	.51	เห็นด้วยมาก
เฉลี่ย		4.56	.50	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($M = 4.56$, $SD = .50$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 22 ข้อ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

ระดับเห็นด้วยมากที่สุด 13 ข้อคำถาม ได้แก่ (1) การเข้าใช้งานโปรแกรมชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ทำได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก (2) กิจกรรมในแบบฝึกปฏิบัติมีความหลากหลาย (3) แบบทดสอบหลังเรียนช่วยให้นักเรียนได้รู้ความก้าวหน้าทางการเรียนของตนเอง (4) สรุปบทเรียนได้ชัดเจน เข้าใจง่าย (5) สัดส่วน พื้นที่ว่าง การจัดวางองค์ประกอบหน้าจอเหมาะสม (6) พื้นในการออกแบบหน้าจอสบายตา (7) ภาพประกอบตรงตามเนื้อหาในบทเรียน สวยงาม และดึงดูดความสนใจได้ดี (8) ภาพเคลื่อนไหวการสาธิตท่ารำเข้าใจง่าย และสามารถปฏิบัติตามได้ (9) ขนาดตัวอักษรเหมาะสมและสีตัวอักษรสบายตา (10) เสียงบรรยายมีความชัดเจน (11) เสียงประกอบช่วยเพิ่มความสนใจในบทเรียนมากขึ้น (12) นักเรียนชอบเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และ (13) การเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะ การใช้เทคโนโลยี โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เสียงประกอบช่วยเพิ่มความสนใจในบทเรียนมากขึ้น และนักเรียนชอบเรียนด้วย

ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ ($M = 4.83, SD = .38$) รองลงมา คือ การเข้าใช้งานโปรแกรมชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ทำได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก และภาพเคลื่อนไหวการสาธิตทำท่าเข้าใจง่ายและสามารถปฏิบัติตามได้ ($M = 4.80, SD = .41$)

ระดับเห็นด้วยมาก 9 ข้อคำถาม ได้แก่ (1) คู่มือการใช้ชุดการเรียนช่วยให้นักเรียนทราบวิธีในการเรียน (2) แบบทดสอบก่อนเรียนช่วยให้นักเรียนได้ตรวจสอบความรู้เดิมของตนเอง (3) ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาสาระ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ มากขึ้น (4) แบบฝึกปฏิบัติช่วยให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้ ความจำ และความเข้าใจที่ได้เรียนมา (5) คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนเข้าใจง่าย (6) การแนะนำบทเรียนช่วยให้นักเรียนเรียนได้ง่ายขึ้น (7) นักเรียนมีความรับผิดชอบมีระเบียบวินัยและมีความซื่อสัตย์ (8) การเรียนด้วยชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ และ (9) การเรียนด้วยชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเรียนด้วยชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบมีระเบียบวินัยและมีความซื่อสัตย์ และการเรียนด้วยชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ($M = 4.23, SD = .43$)

บทที่ 5

รายละเอียดต้นแบบชิ้นงาน

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพทลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ รายละเอียดของต้นแบบชิ้นงาน มีดังนี้

ภาคที่ 1 คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์

1. คำนำ
2. สารบัญ
3. รายละเอียดสาระวิชานาฏศิลป์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
4. คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์
5. บทบาทของครูและนักเรียน
6. สิ่งที่ครูและนักเรียนต้องเตรียม
7. การจัดห้องเรียน
8. ส่วนประกอบของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

ภาคที่ 2 รายละเอียดของชุดการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์

1. หน้าแรกของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์
2. หน้าหลักของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์
3. วิธีการเรียน
4. วัตถุประสงค์การเรียนรู้
5. แบบทดสอบก่อนเรียน
6. เมนูบทเรียน
7. สรุบบทเรียน
8. แบบทดสอบหลังเรียน
9. ผู้จัดทำ

ภาคที่ 3 คู่มือการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์

1. คำนำ
2. สารบัญ
3. การเตรียมตัวของนักเรียน

4. บทบาทของนักเรียน
5. ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์
6. ขั้นตอนการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

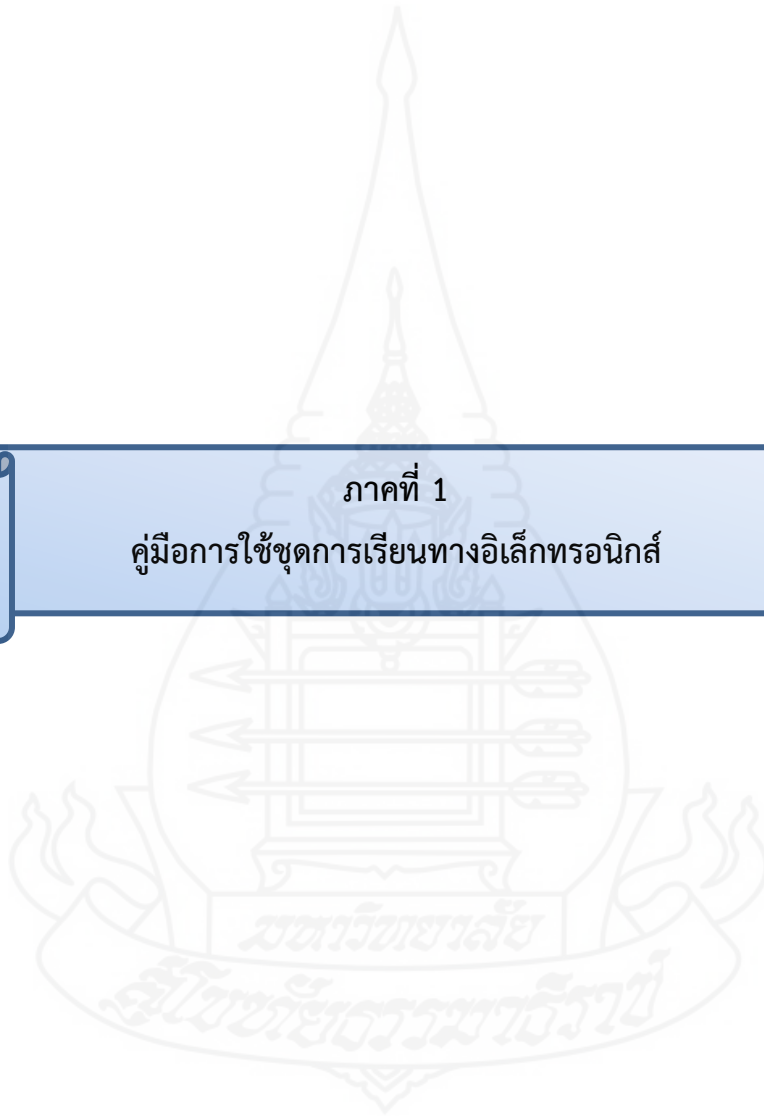
ภาคที่ 4 แบบฝึกปฏิบัติ

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แบบฝึกปฏิบัติ
3. แนวตอบแบบฝึกปฏิบัติ
4. แบบทดสอบหลังเรียน
5. เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ภาคที่ 1

คู่มือการใช้ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์

คู่มือการใช้

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

(สำหรับผู้สอน)

คำนำ

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ รายวิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพหลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ เป็นคู่มือสำหรับผู้สอน เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์แล้วเข้าใจเรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์มากยิ่งขึ้น ซึ่งชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์นี้ ได้ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพ ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว

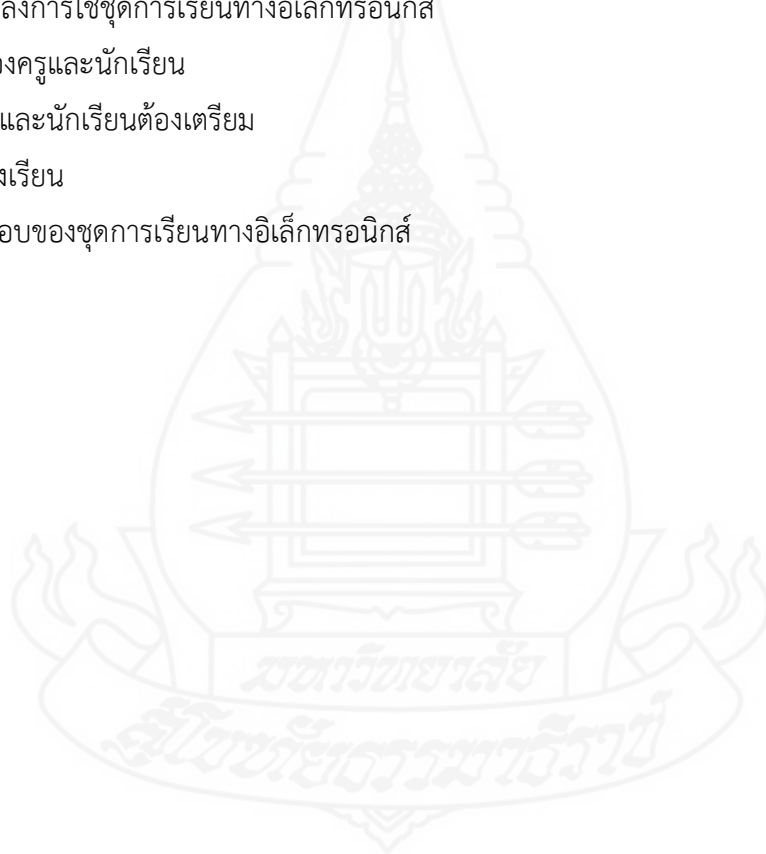
ผู้จัดทำชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนอย่างมาก หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้จัดทำขอน้อมรับ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

นางสาวบัณฑิตา ราชบัณฑิตย์
ผู้จัดทำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
รายละเอียดสาระวิชานาฏศิลป์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	86
คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์	88
- ก่อนการใช้ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์	88
- ระหว่างการใช้ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์	88
- หลังการใช้ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์	89
บทบาทของครูและนักเรียน	90
สิ่งที่ผู้สอนและนักเรียนต้องเตรียม	91
การจัดห้องเรียน	92
ส่วนประกอบของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์	93

รายละเอียดสาระวิชานาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและฝึกทักษะพื้นฐานภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ความหมายของภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ประโยชน์ของภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และประเภทของภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ซึ่งจำแนกออกเป็น ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด ภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออิริยาบถ และภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ ภายใน

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษา “พื้นฐานภาษาท่า” แล้ว ผู้เรียนสามารถอธิบายความหมายของภาษาท่า ประโยชน์ของภาษาท่า และจำแนกประเภทของภาษาท่าได้ถูกต้อง
2. หลังจากศึกษา “ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด” แล้ว ผู้เรียนสามารถบอกชื่อท่า อธิบายท่ารำ และปฏิบัติภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูดได้ถูกต้อง
3. หลังจากศึกษา “ภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออิริยาบถ” แล้ว ผู้เรียนสามารถบอกชื่อท่า อธิบายท่ารำ และปฏิบัติภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออิริยาบถได้ถูกต้อง
4. หลังจากศึกษา “ภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน” แล้ว ผู้เรียนสามารถบอกชื่อท่า อธิบายท่ารำ และปฏิบัติภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายในได้ถูกต้อง

รายชื่อหน่วยการเรียนรู้

หน่วยที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏศิลป์

หน่วยที่ 2 สนุกกับนาฏยศัพท์

หน่วยที่ 3 ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

หน่วยที่ 4 การแสดงนาฏศิลป์

หน่วยที่ 5 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับละคร

หน่วยที่ 6 ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงละคร

หน่วยที่ 7 แนวทางการจัดการด้านการแสดง

หน่วยที่ 3 ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

ตอนที่ 3.1 พื้นฐานภาษาท่าทางนาฏศิลป์

เรื่องที่ 3.1.1 ความหมายของภาษาท่าทางนาฏศิลป์

เรื่องที่ 3.1.2 ประโยชน์ของภาษาท่าทางนาฏศิลป์

เรื่องที่ 3.1.3 ประเภทของภาษาท่าทางนาฏศิลป์

ตอนที่ 3.2 ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด

เรื่องที่ 3.2.1 ทำฉัน,เรา

เรื่องที่ 3.2.2 ทำเธอ,ท่าน

เรื่องที่ 3.2.3 ทำไป

เรื่องที่ 3.2.4 ทำมา

ตอนที่ 3.3 ภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออริยาบถ

เรื่องที่ 3.3.1 ทำยืน

เรื่องที่ 3.3.2 ทำเดิน

เรื่องที่ 3.3.3 ทำนอน

เรื่องที่ 3.3.4 ทำนั่ง

ตอนที่ 3.4 ภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน

เรื่องที่ 3.4.1 ทำรัก

เรื่องที่ 3.4.2 ทำยิ้ม,ดีใจ

เรื่องที่ 3.4.3 ทำเศร้า

เรื่องที่ 3.4.4 ทำเงิน,อาย

คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

1. ก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

1. การใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ผู้สอนต้องศึกษาคู่่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยละเอียด
2. ตรวจสอบสื่อชุดการเรียนรู้ที่บันทึกไว้ลงในเครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ที่ได้บรรจุเนื้อหาสาระต่าง ๆ เสนอในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์
3. จัดชั้นเรียนในลักษณะ 1 คน ต่อ 1 เครื่อง และผู้สอนจะต้องจัดเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน
4. ผู้สอนต้องมีทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์เบื้องต้น เพื่อจะได้ใช้งานในชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น
5. จัดเตรียมคู่มือการเรียนรู้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์และแบบฝึกปฏิบัติให้พร้อม

2. ระหว่างการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

2.1 ปฐมนิเทศนักเรียน โดยชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ รายวิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พร้อมทั้งแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้ และแจกคู่มือการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้แก่นักเรียน

2.2 ดำเนินการสอน โดยให้นักเรียนประกอบกิจกรรมให้ครบทั้ง 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทดสอบก่อนเรียน โดยนักเรียนต้องทำแบบทดสอบก่อนเรียนแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบจำนวน 10 ข้อ จากหน้าจอคอมพิวเตอร์ ในเวลา 10 นาที จากนั้นให้นักเรียนทุกคนแจ้งผลคะแนนทดสอบก่อนเรียนแก่ผู้สอนทุกคน โดยที่ผู้สอนจะเป็นผู้เรียกชื่อนักเรียนทีละคนตามลำดับ

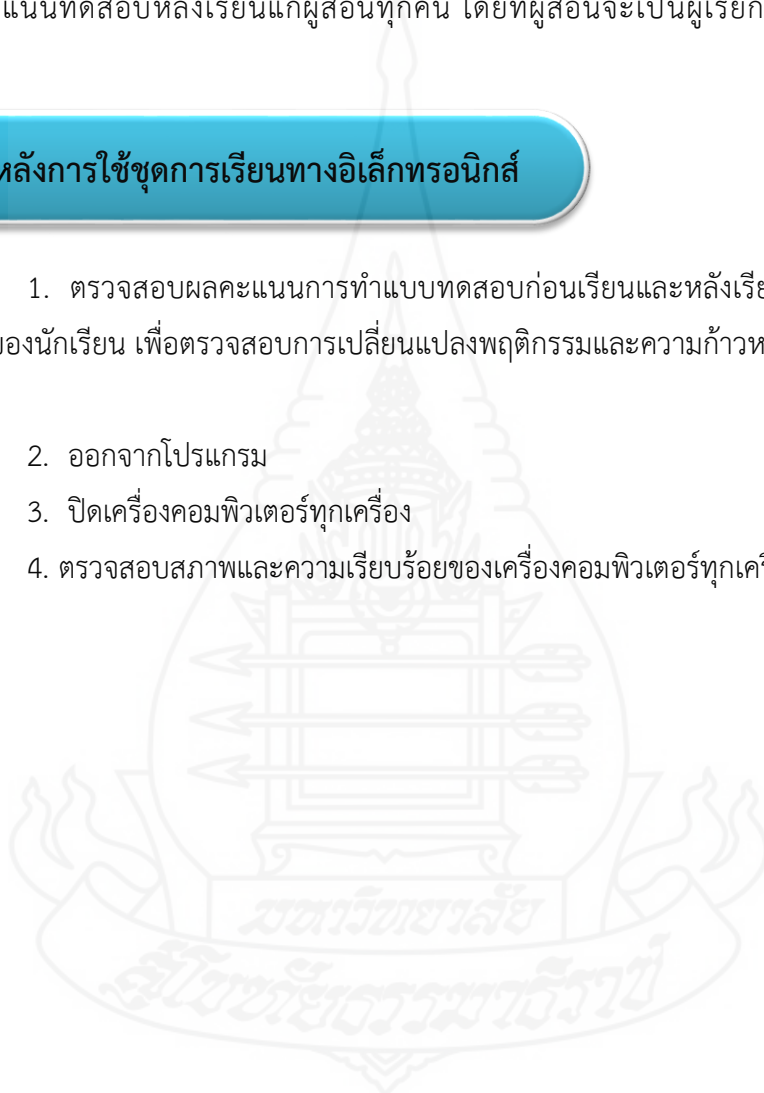
ขั้นที่ 2 ศึกษาบทเรียน โดยให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาสาระในบทเรียนจากชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับขั้นตอน

ขั้นที่ 3 ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนทำแบบฝึกปฏิบัติท้ายหน่วยการเรียนรู้ หลังจากศึกษาเนื้อหาจบในแต่ละตอน และตรวจคำตอบเสร็จแล้วให้นักเรียนแจ้งผลคะแนนการทำแบบฝึกปฏิบัติแก่ครูผู้สอน โดยที่ผู้สอนจะเรียกชื่อนักเรียนทีละคนตามลำดับ

ขั้นที่ 4 ทดสอบหลังเรียน โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบจำนวน 10 ข้อ จากหน้าจอคอมพิวเตอร์ ในเวลา 10 นาที จากนั้นให้นักเรียนทุกคนแจ้งผลคะแนนทดสอบหลังเรียนแก่ผู้สอนทุกคน โดยที่ผู้สอนจะเป็นผู้เรียกชื่อนักเรียนทีละคนตามลำดับ

3. หลังการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

1. ตรวจสอบผลคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และคะแนนแบบฝึกปฏิบัติของนักเรียน เพื่อตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน
2. ออกจากโปรแกรม
3. ปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเครื่อง
4. ตรวจสอบสภาพและความเรียบร้อยของเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเครื่อง

บทบาทของผู้สอนและนักเรียน

1. บทบาทของผู้สอน

การสอนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ผู้สอนมีบทบาท ดังนี้

1. กำกับการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง
2. กำกับดูแลการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์
3. ให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียน ในกรณีที่นักเรียนเกิดปัญหาในหรือข้อสงสัยในระหว่างเรียน และการใช้คอมพิวเตอร์
4. ตรวจสอบการทำกิจกรรมระหว่างเรียนของนักเรียน
5. ประเมินผลคะแนนการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน

2. บทบาทของนักเรียน

ผู้สอนต้องชี้แจงให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับบทบาทของนักเรียนในการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

1. นักเรียนต้องมีทักษะพื้นฐานการใช้งานคอมพิวเตอร์เบื้องต้น
2. ศึกษาเนื้อหาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วยความตั้งใจ
3. ปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียนด้วยความตั้งใจและอย่างเต็มความสามารถ
4. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน และแบบฝึกปฏิบัติท้ายบทอย่างเต็มความสามารถ ด้วยความตั้งใจ และรอบคอบ
5. ไม่ควรรบกวนการเรียนรู้ และสมาธิของผู้อื่น

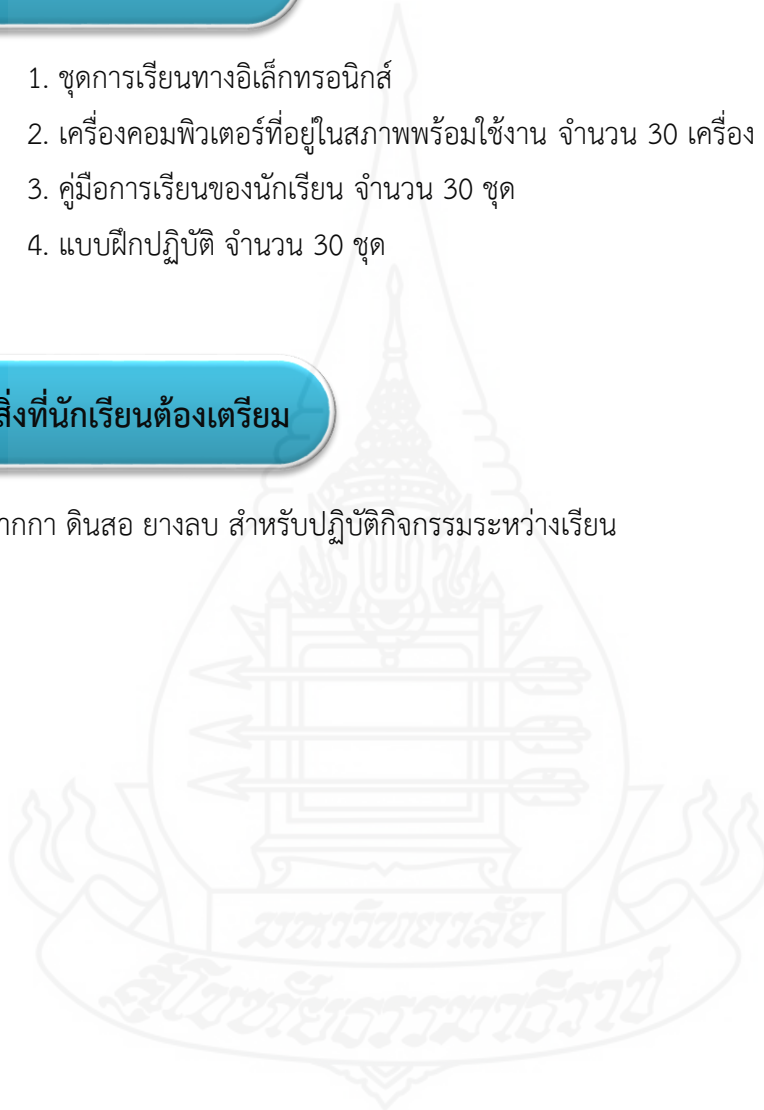
สิ่งที่ผู้สอน และนักเรียนต้องเตรียม

1. สิ่งที่คุณสอนต้องเตรียม

1. ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์
2. เครื่องคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน จำนวน 30 เครื่อง
3. คู่มือการเรียนของนักเรียน จำนวน 30 ชุด
4. แบบฝึกปฏิบัติ จำนวน 30 ชุด

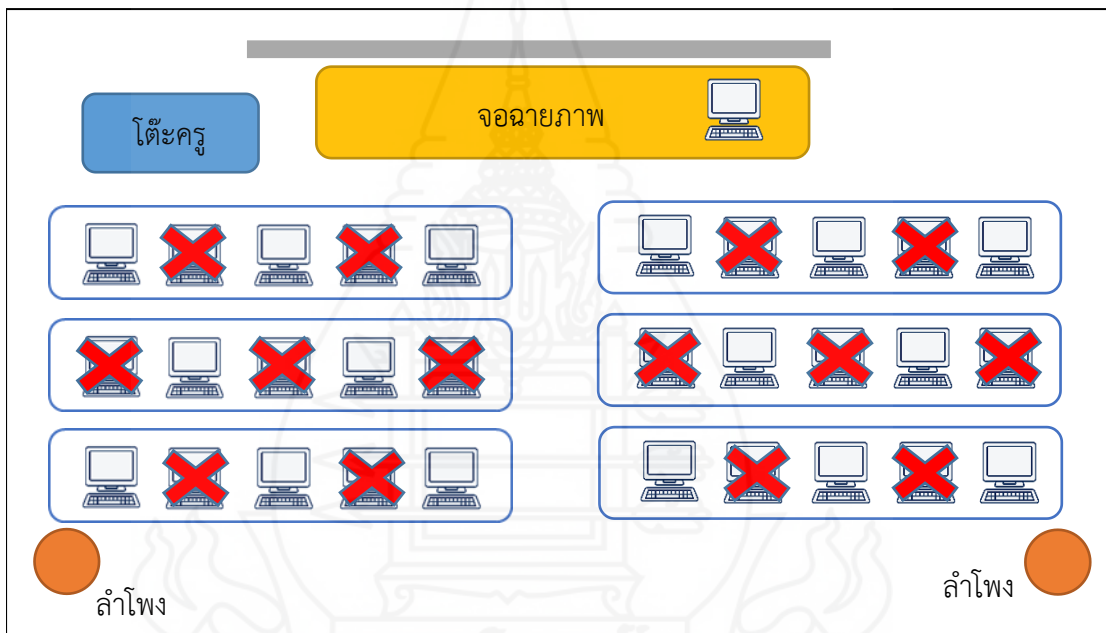
2. สิ่งที่คุณนักเรียนต้องเตรียม

ปากกา ดินสอ ยางลบ สำหรับปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน

การจัดห้องเรียน

เนื่องจากในช่วงทำการทดลองอยู่ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การใช้สถานที่จึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามมาตรการ DMHT-RC (เว้นระยะห่าง สวมหน้ากาก ล้างมือ คัดกรองวัดไข้ ลดการแออัด และทำความสะอาด) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อทำการทดลองแบ่งเป็นภาคเช้าและภาคบ่ายครั้งละ 15 เครื่อง นั่งสลับ 1 เครื่องเว้น 1 เครื่อง การจัดห้องเรียนให้จัดตามแผนผังการจัดห้องเรียน ดังภาพที่ 5.1

ภาพที่ 5.1 แผนผังการจัดห้องเรียน

ส่วนประกอบของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ รายวิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุদিনนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย (1) วิธีการเรียน (2) วัตถุประสงค์ (3) แบบทดสอบก่อนเรียน (4) เนื้อหาบทเรียน (5) กิจกรรมระหว่างเรียน (6) แบบทดสอบหลังเรียน และ (7) ผู้จัดทำ

1. วิธีการเรียน

เป็นการแนะนำขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และแนะนำปุ่มต่าง ๆ ในบทเรียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถทำตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง

2. วัตถุประสงค์

เป็นการแสดงวัตถุประสงค์ของการเรียนจากชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็น วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม จำนวน 4 ข้อ

3. แบบทดสอบก่อนเรียน

เป็นขั้นตอนการทดสอบก่อนเรียน โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนแบบปรนัยชนิด เลือกตอบจำนวน 10 ข้อ จากหน้าจอคอมพิวเตอร์ เมื่อเสร็จแล้วให้แจ้งผลคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียนแก่ผู้สอน โดยที่ผู้สอนจะอ่านรายชื่อ นักเรียนที่ละคนตามลำดับ

4. เนื้อหาบทเรียน

เป็นรายการสำหรับให้นักเรียนเข้าศึกษาบทเรียน โดยแบ่งเป็น 4 บท ได้แก่

บทที่ 1 พื้นฐานภาษาท่าทางนาฏศิลป์

บทที่ 2 ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด

บทที่ 3 ภาษาท่าที่แสดงกิริยาการหรืออริยาบถ

บทที่ 4 ภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน

5. กิจกรรมระหว่างเรียน

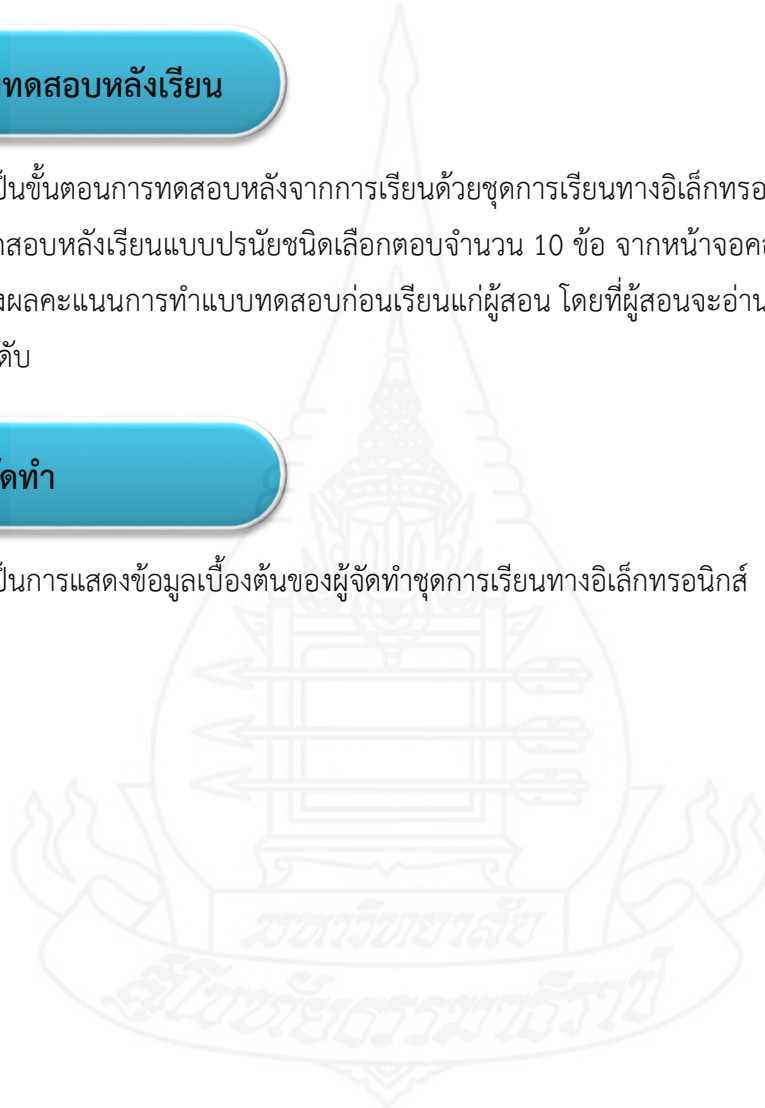
เป็นขั้นตอนที่นักเรียนทำกิจกรรมระหว่างเรียนในแบบฝึกปฏิบัติ หลังจากเรียนจบในแต่ละบทเรียน แล้วตรวจคำตอบจากแนวคำตอบท้ายแบบฝึกปฏิบัติ

6. แบบทดสอบหลังเรียน

เป็นขั้นตอนการทดสอบหลังจากการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 10 ข้อ จากหน้าจอคอมพิวเตอร์ เมื่อเสร็จแล้วให้แจ้งผลคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียนแก่ผู้สอน โดยที่ผู้สอนจะอ่านรายชื่อนักเรียนที่ละคนตามลำดับ

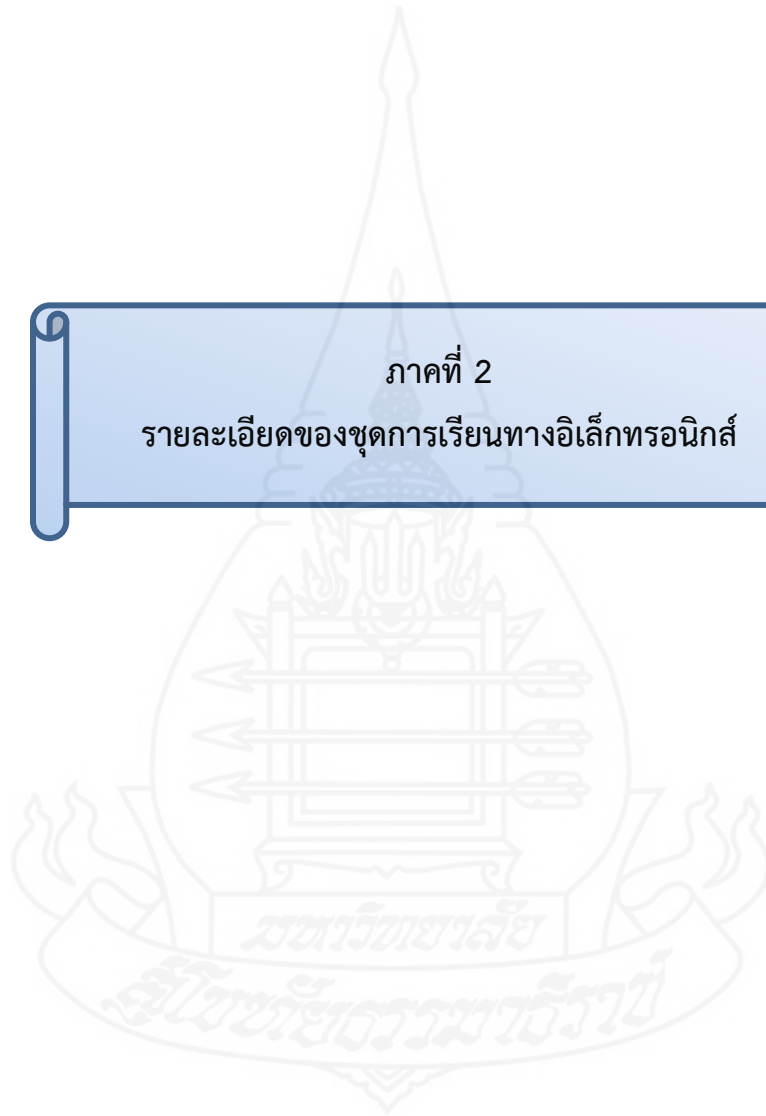
7. ผู้จัดทำ

เป็นการแสดงข้อมูลเบื้องต้นของผู้จัดทำชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

ภาคที่ 2

รายละเอียดของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

เรื่อง	หน้า
หน้าแรกของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์	97
หน้าเมนูหลักของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์	97
วิธีการเรียน	98
วัตถุประสงค์	99
แบบทดสอบก่อนเรียน	100
หน้าเมนูบทเรียน	101
1) บทเรียนพื้นฐานภาษาท่าทางนาฏศิลป์	102
2) แบบฝึกหัดพื้นฐานภาษาท่าทางนาฏศิลป์	103
3) บทเรียนภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด	107
4) แบบฝึกหัดภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด	109
5) บทเรียนภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออิริยาบถ	112
6) แบบฝึกหัดภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออิริยาบถ	114
7) บทเรียนภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน	117
8) แบบฝึกหัดภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน	119
แบบทดสอบหลังเรียน	122
ผู้จัดทำ	123

หน้าแรกของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

หน้าหลักของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

วิธีการเรียน

แผนงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นานูศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ชัย

วิธีการเรียน

1. อ่านวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนทั้งหมด
2. ทำความเข้าใจขั้นตอนในการใช้บทเรียนและปุ่มต่างๆที่ใช้ในบทเรียน
3. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
4. ศึกษาเนื้อหาในแต่ละหน่วยแล้วทำแบบฝึกทักษะในแต่ละหน่วยให้ครบทุกหน่วย
5. ทำแบบทดสอบหลังเรียน
6. ออกจากบทเรียน

แผนงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นานูศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ชัย

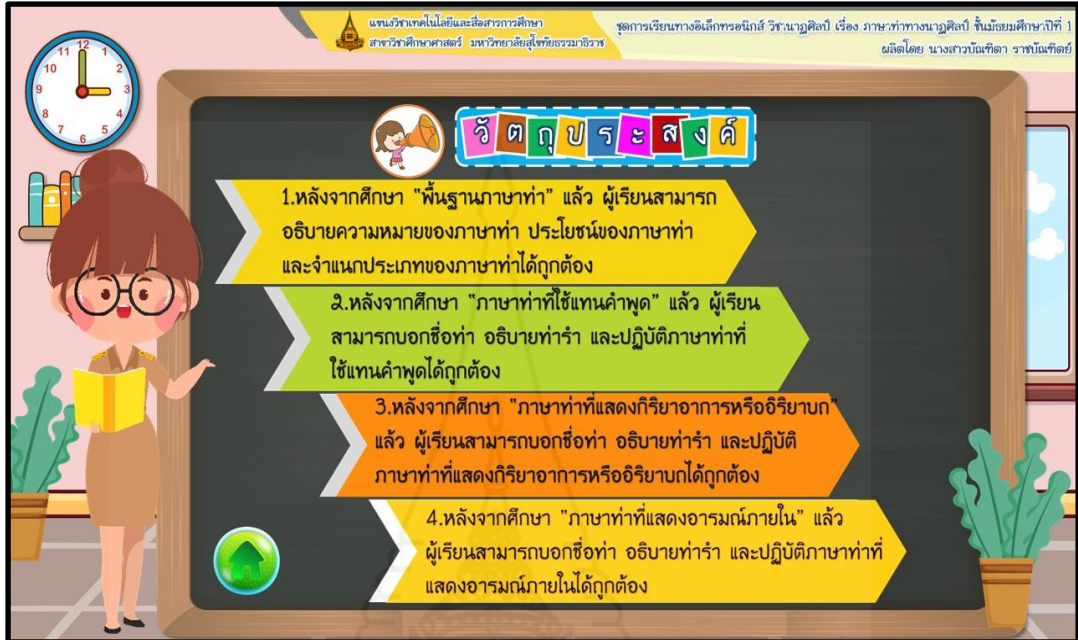
วิธีการเรียน

- กลับรายการ
- หน้าหลัก
- หน้าถัดไป
- ย้อนกลับ
- กดปิด
- หน้าสไลด์ปัจจุบัน
- ปุ่มต่างๆในบทเรียน
- ปิด

วัตถุประสงค์

แผนผังของหน่วยและสื่อการเรียนการสอน
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา ภาษาศาสตร์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ชัย

วัตถุประสงค์

- 1.หลังจากศึกษา "พื้นฐานภาษาท่า" แล้ว ผู้เรียนสามารถ อธิบายความหมายของภาษาท่า ประโยชน์ของภาษาท่า และจำแนกประเภทของภาษาท่าได้ถูกต้อง
- 2.หลังจากศึกษา "ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด" แล้ว ผู้เรียนสามารถบอกชื่อท่า อธิบายท่าท่า และปฏิบัติภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูดได้ถูกต้อง
- 3.หลังจากศึกษา "ภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออริยาบถ" แล้ว ผู้เรียนสามารถบอกชื่อท่า อธิบายท่าท่า และปฏิบัติภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออริยาบถได้ถูกต้อง
- 4.หลังจากศึกษา "ภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน" แล้ว ผู้เรียนสามารถบอกชื่อท่า อธิบายท่าท่า และปฏิบัติภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายในได้ถูกต้อง

แบบทดสอบก่อนเรียน

18:29 พ.จ. 7 ม.ค. แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ม.1 - Google Forms
<https://docs.google.com>

แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่องภาษาท่าทาง

คำถาม การตอบกลับ การตั้งค่า คะแนนรวม 10

แบบทดสอบก่อนเรียน ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์
 โรงเรียนบ้านบางคราม สพป.กระบี่
 *ทำแบบทดสอบแค่ครั้งเท่านั้น

ชื่อ-นามสกุล
 ชื่อความถูกต้องแม่นยำ

1. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไม่ถูกต้อง *

ก. ศิลปะการแสดงที่ใช้ในการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ชมและตัวละครด้วยท่าทางและเสียงการรำ

ข. แสดงให้เห็นว่า ความรู้สึกผ่านท่าทาง

ค. การสื่อสารในการละครด้วยคำพูด

ง. การเลียนแบบท่าทางที่มาจากธรรมชาติ

2. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ มีประโยชน์ในด้านใดต่อผู้ชมการแสดง *

ก. ช่วยสื่อความหมายของท่าระรำระหว่างผู้ชมและผู้แสดง ให้เข้าใจได้ตรงกัน

ข. ช่วยให้ผู้ชมเข้าใจถึงอารมณ์ของนักแสดง

ค. ช่วยให้ผู้ชมเข้าใจถึงเรื่องราวของละคร

ง. ช่วยให้ผู้ชมเข้าใจถึงคุณค่าของศิลปะนาฏศิลป์

หน้าเมนูบทเรียน

บทเรียนที่ 1 พื้นฐานภาษาท่าทางนาฏศิลป์

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวบัณฑิตา ราชนันท์ศิลป์

พื้นฐานภาษาท่า

แบบฝึกหัด
พื้นฐานภาษาท่า

ความหมายของภาษาท่า

ประโยชน์ของภาษาท่า

ประเภทของภาษาท่า

ปิด

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวบัณฑิตา ราชนันท์ศิลป์

ความหมายของภาษาท่า

ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ เป็นการนำท่าทางต่างๆ และสีหน้าที่มีอยู่ตาม
 ธรรมชาติ เช่น คำพูด กิริยาอาการ อารมณ์ ความรู้สึก มาประดิษฐ์เป็น
 ท่าทางที่มีความหมายแทนคำพูด ให้สอดคล้องกับจังหวะเพลงและการขับ
 ร้อง โดยปรุงแต่งและพัฒนาให้เกิดความงดงามตามแบบนาฏศิลป์ไทย เช่น
 ฉัน เธอ ท่าน ไป มา รัก ชื่นชม หอม ดม เสียใจ เป็นต้น ในการแสดง
 นาฏศิลป์ได้นำเอาท่าทางเป็นธรรมชาติเหล่านั้นมาพัฒนา ประดิษฐ์ขึ้นเป็น
 ท่าทางที่สวยงามขึ้น เรียกว่า "ภาษาท่าทางนาฏศิลป์"

ปิด

แผนวิชาภาษาไทยและสื่อการเรียนการสอน
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ศิลป์

ประโยชน์ของภาษาท่า

การเรียนรู้ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ มีประโยชน์ประโยชน์ต่อตัวผู้แสดง และมีประโยชน์ต่อผู้ชมการแสดง ดังนี้

1. ช่วยพัฒนาการแสดงนาฏศิลป์ไทยให้มีความสวยงามถูกต้อง ได้มาตรฐาน
2. ช่วยสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้แสดงและผู้ชม เมื่อเรียกและใช้ภาษาท่าต่าง ๆ
3. เป็นแนวทางในการประดิษฐ์ท่าร้ายรำของการแสดงนาฏศิลป์ชุดต่างๆ

ปิด

แผนวิชาภาษาไทยและสื่อการเรียนการสอน
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ศิลป์

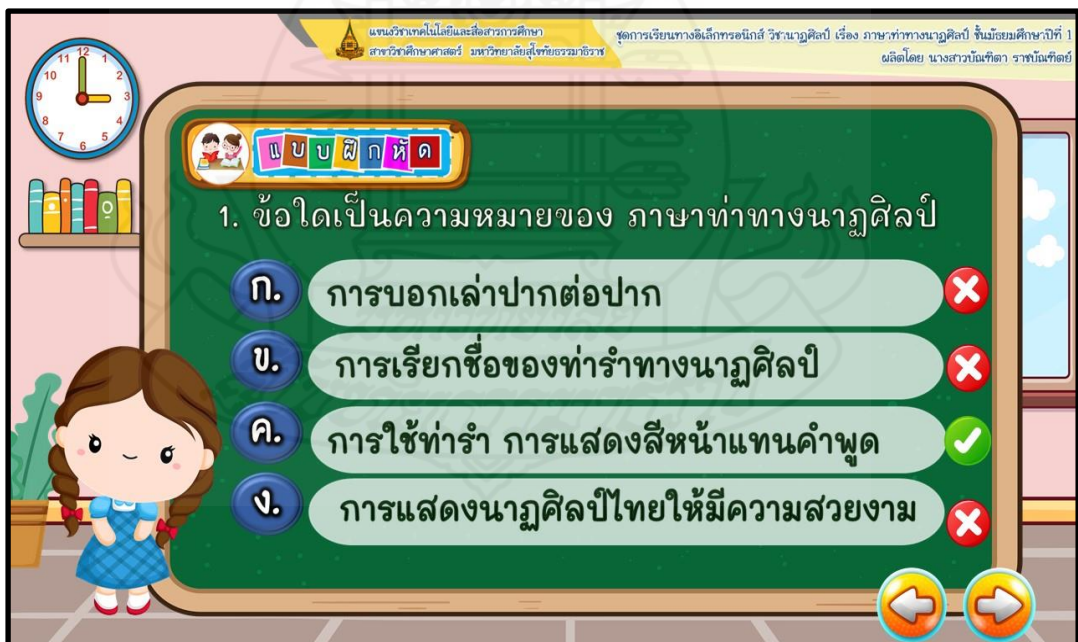
ประเภทของภาษาท่า

ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทย เป็นท่าทางที่ประดิษฐ์ขึ้นจากการเลียนแบบธรรมชาติของมนุษย์ จำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ

- 1) ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด เช่น ปฎิเสธ เรียก ไป มา รับส่ง ฉันทน์ เธอ ท่าน
- 2) ภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออริยาบถ เช่น ยืน เดิน นอน นั่ง ไหว้ แอบ แผลงกาย
- 3) ภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน เช่น ดีใจ เสียใจ โกรธ รัก เสร้า อาย คิดถึง

ปิด

แบบฝึกหัดพื้นฐานภาษาท่าทางนาฏศิลป์

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ศัลย์

แบบฝึกหัด

2. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทย

- ก. ทำให้มีผู้ชมเยอะขึ้น ✓
- ข. พัฒนาการแสดงนาฏศิลป์ไทยให้มีความสวยงาม ✗
- ค. สื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกันระหว่างผู้แสดงและผู้ชม ✗
- ง. เป็นแนวทางในการประดิษฐ์ท่าร้ายรำของการแสดงนาฏศิลป์ชุดต่างๆ ✗

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ศัลย์

แบบฝึกหัด

3. ข้อใดไม่ใช่ประเภทของภาษาท่าทางนาฏศิลป์

- ก. ภาษาท่าที่ใช้บอกเวลา ✓
- ข. ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด ✗
- ค. ภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน ✗
- ง. ภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออิริยาบถ ✗

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ชัย

แบบฝึกหัด

4. “ท่าแอบ” จัดอยู่ในภาษาท่าทางนาฏศิลป์ประเภทใด

- ก. ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด
- ข. ภาษาท่าที่เลียนแบบสัตว์
- ค. ภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน
- ง. ภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออิริยาบถ

← →

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ชัย

จบบทเรียน
แล้วคะคนเก่ง

ปิด

บทเรียนที่ 2 ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ศิลป์

ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด

ทำฉัน , ตัวเรา

ทำเธอ , ท่าน

ทำไป

ทำมา

แบบฝึกหัด
ภาษาท่าที่
ใช้แทนคำพูด

ปิด

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ศิลป์

ทำฉัน , ตัวเรา

ทำฉัน,ตัวเรา เป็นภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด มีความหมายแสดงถึงตัวผู้พูดเอง
ลักษณะท่า ทำฉัน,ทำตัวเรา คือ ใช้มือซ้ายจับหงายที่หว่างอก มือขวาเท้าสะเอว หรือจับหลัง

ปิด

มูบสาริตทำรำ

แพรวพราวเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ชุดการเรียนรู้ทางศิลปกรรมศาสตร์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิชา ราชาโณทัย

ท่าเธอ , ท่าน

ท่าน เป็นภาษาท่าที่ใช้
แทนคำพูด มีความหมายแสดงถึงผู้ที่
กำลังพูดด้วยที่มีอาวุโสกว่าหรือศักดิ์
สูงกว่า

ลักษณะท่า ท่าน คือ
แบมือตั้งตะแคงไปข้างหน้านิ้วเหยียดตั้ง
ให้ปลายมือไปสู่ผู้ที่กล่าวถึง

ปิด

มูมสาริตทำรำ

แพรวพราวเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ชุดการเรียนรู้ทางศิลปกรรมศาสตร์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิชา ราชาโณทัย

ท่าไป

ท่าไป เป็นภาษาท่าที่ใช้
แทนคำพูด เช่น กำลังจะไป หรือไล่ให้ไป
ลักษณะท่าไป คือ ศีรษะเอียง
ตรงข้ามกับมือ ใช้มือใดมือหนึ่งจับหาง
ระดับไหล่แล้วหมุนข้อมือเป็นจีบคว่ำลง
หักข้อมือ ปลอยจีบออกเป็นวง

ปิด

มูมสาริตทำรำ

แพรวพราวเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ชุดการเรียนรู้ทางศิลปกรรมศาสตร์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิชา ราชาโณทัย

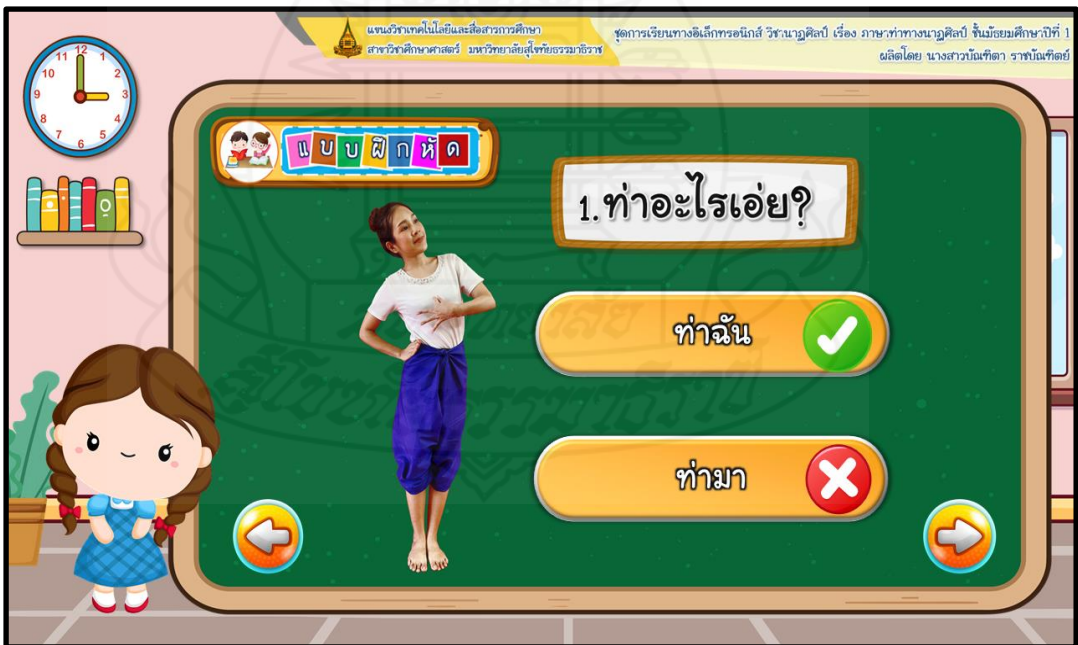

ท่ามา

ท่ามา,เรียก เป็นภาษาท่าที่ใช้
แทนคำพูด เช่น เรียกให้มานี่
ลักษณะท่า ท่ามา,เรียก คือ
เอียงหัวตรงข้ามกับมือที่เรียก
ปาดมือกรีดนิ้วจับเข้ามาหาตัวระดับ
ข้างหน้า

ปิด

มูมสาริตทำรำ

แบบฝึกหัดภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ชัย

แบบฝึกหัด

๑. ทำอะไรเอ่ย?

ทำท่า

ทำไป

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ชัย

แบบฝึกหัด

๓. "แบมมอตังตะแดงไปข้างหน้า นิ้วเหยียดตั้งให้ปลายมือไปสู่ผู้ที่กล่าวถึง" คือ คำอธิบายท่ารำตรงกับภาพใด

ก. ข.

ค. ง.

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ชัย

แบบฝึกหัด

4. "ปาดมือ กรีดนิ้วจีบเข้ามาหาตัว ระดับข้างหน้า หัวเอียงตรงข้ามกับมือที่เรียก" คือคำอธิบายท่ารำตรงกับภาพใด

ก. ❌

ข. ✅

ค. ❌

ง. ❌

← →

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ชัย

จบบทเรียนแล้วคะคนเก่ง

ปิด

บทเรียนที่ 3 ภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออิริยาบถ

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา: นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ศิลป์

ภาษาท่าที่ใช้แสดงกิริยาอาการ

ทำยืน
ทำเดิน
ทำนอน
ทำนั่ง

แบบฝึกหัด
ภาษาท่าที่แสดง
กิริยาอาการ

ปิด

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา: นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ศิลป์

ทำยืน

ทำยืน เป็นภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออิริยาบถในการยืนของตัวละคร
ลักษณะทำยืน คือ เท้าขวายืนเต็มเท้า เท้าซ้ายวางเหลื่อมเท้าขวา เชิดปลายเท้าขึ้น ส้นเท้าซ้ายจะอยู่กึ่งกลางเท้าขวา งอเข่าเล็กน้อยมือขวาจับระดับหัวเข่ามัด มือซ้ายทอด ลำแขนตั้งที่หน้าขา

บุบสาริตทำรำ

ปิด

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางกวนปิ่นชิตา ราชบัณฑิตย

มুমสาริตทำรำ

ทำเดิน

ทำเดิน เป็นภาษาท่าที่แสดงกิริยา
อาการหรืออิริยาบถในการเดินของตัวละคร
ลักษณะท่าของทำเดิน คือ
มือทั้งสองจับคว่ำข้างลำตัว เท้าซ้ายยกเท้า
ไปด้านหน้า มือขวาคลายจับออกเป็นตั้งวง
ระดับชายพก มือซ้ายคลายจับออก
ตั้งลำแขนข้างลำตัว

ปิด

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางกวนปิ่นชิตา ราชบัณฑิตย

มুমสาริตทำรำ

ทำนอน

ทำนอน เป็นภาษาท่าที่
แสดงกิริยาอาการหรืออิริยาบถ
ในการนอนของตัวละคร
ลักษณะทำนอน คือ
นั่งในท่าพับเพียบ วางแขนทั้ง
สองข้างเฉียงลำตัว แขนซ้าย
เหยียดตั้ง แขนขวาหย่อนลง
เล็กน้อย และก้มใบหน้าลง

ปิด

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางกวนปิ่นชิตา ราชบัณฑิตย

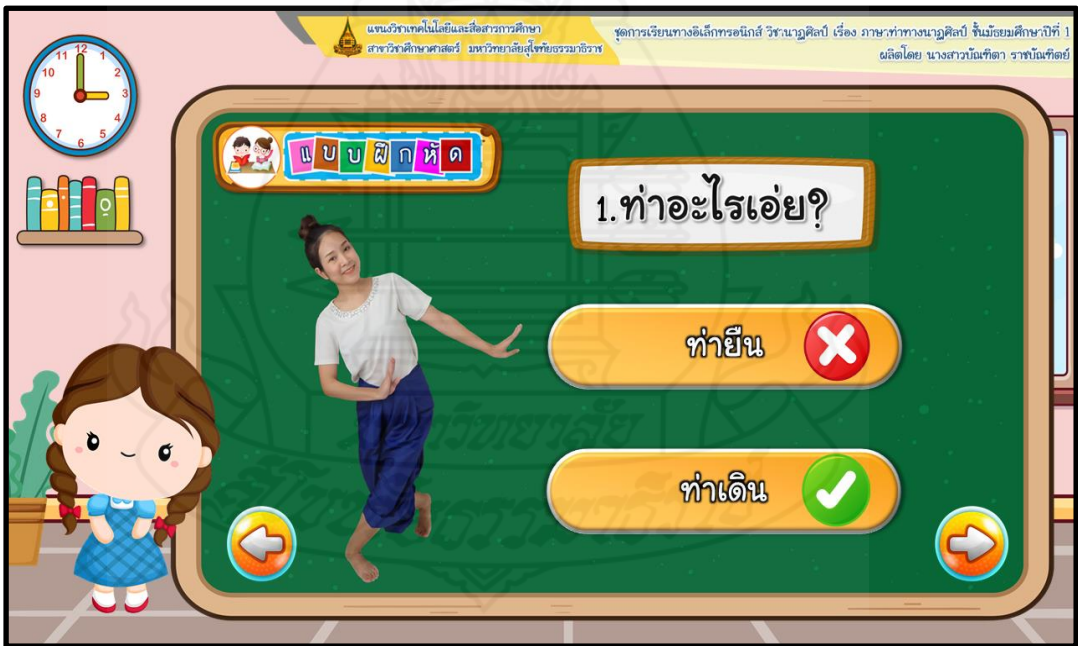
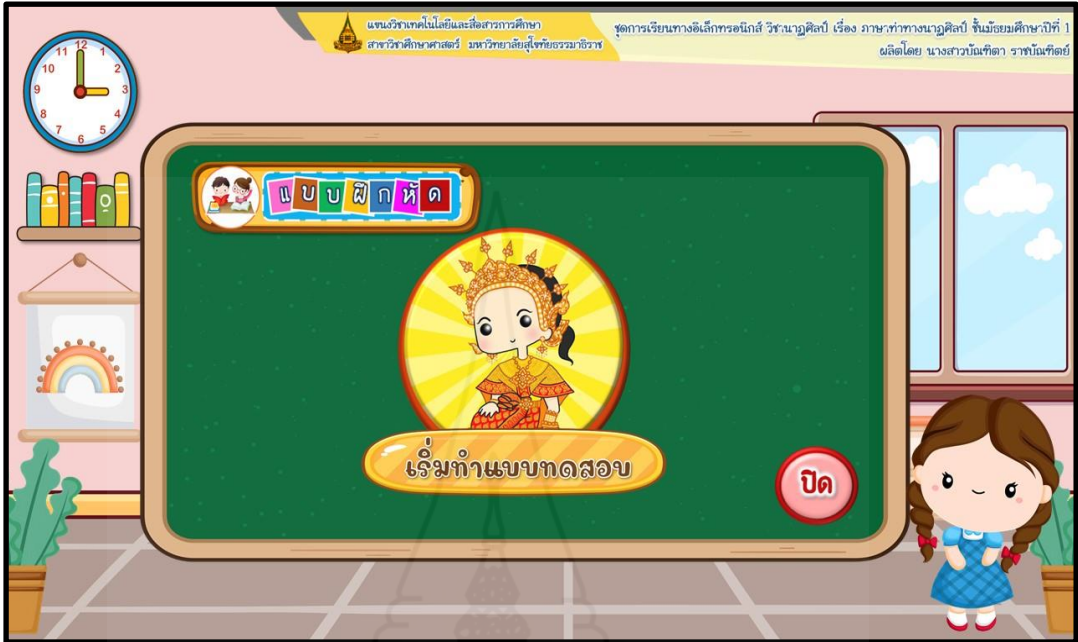

มুমสาริตทำรำ

ทำนั่ง

ทำนั่ง เป็นภาษาท่าที่แสดง
กิริยาอาการหรืออิริยาบถในการนั่ง
ของตัวละคร
ลักษณะทำนั่ง คือ นั่งพับ
เพียบราบกับพื้น พับขาไปด้านขวาเซ็ด
ปลายเท้าทั้งสองข้าง ศีรษะเอียงข้าง
ขวา มือขวาวางชิดต้นขา มือซ้ายวาง
ตรงเข่าขวา นั่งตัวตรง

ปิด

แบบฝึกหัดภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออริยาบท

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ศิลป์

แบบฝึกหัด

๒. ทำอะไรเอ่ย?

ทำนอน ✓

ทำนั่ง ✗

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ศิลป์

แบบฝึกหัด

3. “นั่งพับเพียบราบกับพื้น พับขาไปด้านขวา เท้าขวาวางซ้อน
เท้าซ้าย เชิดปลายเท้าทั้งสองข้าง” คือคำอธิบายท่ารำตรงกับภาพใด

ก. ✗

ข. ✗

ค. ✗

ง. ✓

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ศิลป์

แบบฝึกหัด

4. "มือขวาจับหงายที่ชายพก มือซ้ายแบ่มือวางบนหน้าขาซ้าย เหยียดแขนตึง ยืนด้วยเท้าขวา" คือคำอธิบายท่ารำตรงกับภาพใด

ก.

ข.

ค.

ง.

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ศิลป์

จบบทเรียน
แล้วคะคนเก่ง

ปิด

บทเรียนที่ 4 ภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน

แผนผังบทเรียนภาษาไทยและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวบัณฑิตา ราชนันท์ศิลป์

ภาษาท่าที่ใช้แสดงกิริยาอาการ

ทำรัก

ทำยิ้ม, ดีใจ

ทำเศร้า, เสียใจ

ทำเขิน, อาย

แบบฝึกหัด
ภาษาท่าที่แสดง
อารมณ์ภายใน

ปิด

แผนผังบทเรียนภาษาไทยและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวบัณฑิตา ราชนันท์ศิลป์

ทำรัก

ทำรัก เป็นภาษาท่าที่แสดง
อารมณ์ภายในที่แสดงถึงความรัก
การบอกรัก
ลักษณะท่ารัก คือ ใช้มือ
ทั้งสองแบคว่าไขว้แขนทาบฐานไหล่ตั้ง
ปลายนิ้วทั้งสองข้าง

ปิด

บุบสาธิตท่ารำ

แผนวิชาภาษาไทยและสื่อการเรียนการสอน
สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒราชบุรี

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวโศกธิดา ราชโณทัย

บุบสาธิตกำรำ

ทำยิ้ม,ดีใจ

ทำยิ้ม,ดีใจ เป็นภาษาท่าที่แสดง
อารมณ์ภายใน ที่แสดงถึงความดีใจของ
ตัวละคร

ลักษณะทำยิ้ม,ดีใจ คือ มือซ้าย
ครีดยีบให้ปลายนิ้วอยู่ใกล้มุมปาก
อมยิ้มเล็กน้อย มือขวาจับสังหลัง

ปิด

แผนวิชาภาษาไทยและสื่อการเรียนการสอน
สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒราชบุรี

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวโศกธิดา ราชโณทัย

บุบสาธิตกำรำ

ทำเศร้า,เสียใจ

ทำเศร้า,เสียใจ เป็นภาษาท่าที่
แสดงอารมณ์ภายในที่แสดงถึงอาการ
เศร้าโศกเสียใจของตัวละคร

ลักษณะทำเศร้า,เสียใจ คือ มือ
ทั้งสองแบคคว่ำ แขนไขว้ทับกันระดับ
หน้าท้อง ค้มหน้าลงเล็กน้อย ไบหน้า
เศร้าหมอง

ปิด

แผนวิชาภาษาไทยและสื่อการเรียนการสอน
สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒราชบุรี

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวโศกธิดา ราชโณทัย

บุบสาธิตกำรำ

ทำเป็น,อาย

ทำเป็น,อาย เป็นภาษาท่าที่
แสดงอารมณ์ภายในที่แสดงถึงการเป็น
อายของตัวละคร

ลักษณะทำเป็น,อาย คือ ใช้มือข้าง
ใดข้างหนึ่งวางตะแคง มืออีกข้างจับสัง
หลังหรือจับหงายขวาพัก เอียงไบหน้า
ตามมือที่ตะ ไบหน้าอมยิ้มเล็กน้อย

ปิด

แบบฝึกหัดภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ชัย

แบบฝึกหัด

๒. ทำอะไรเอ่ย?

ทำอ้าย

ทำดีใจ

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ชัย

แบบฝึกหัด

๓. "มือทั้งสองแบคว่า แขนไขว้ทับกันระดับหน้าท้อง ก้มหน้าลงเล็กน้อย โบกหน้าเศร้าหมอง" คือคำอธิบายท่ารำตรงกับภาพใด

ก. ข.

ค. ง.

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา: นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษากำทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ชัย

แบบฝึกหัด

4. "มือซ้ายกรีดจีบให้ปลายนิ้วอยู่ใกล้มุมปาก อมยิ้มเล็กน้อย มือขวาจีบส่งหลัง" คือคำอธิบายท่ารำตรงกับภาพใด

ก. ❌ ข. ❌

ค. ✔️ ง. ❌

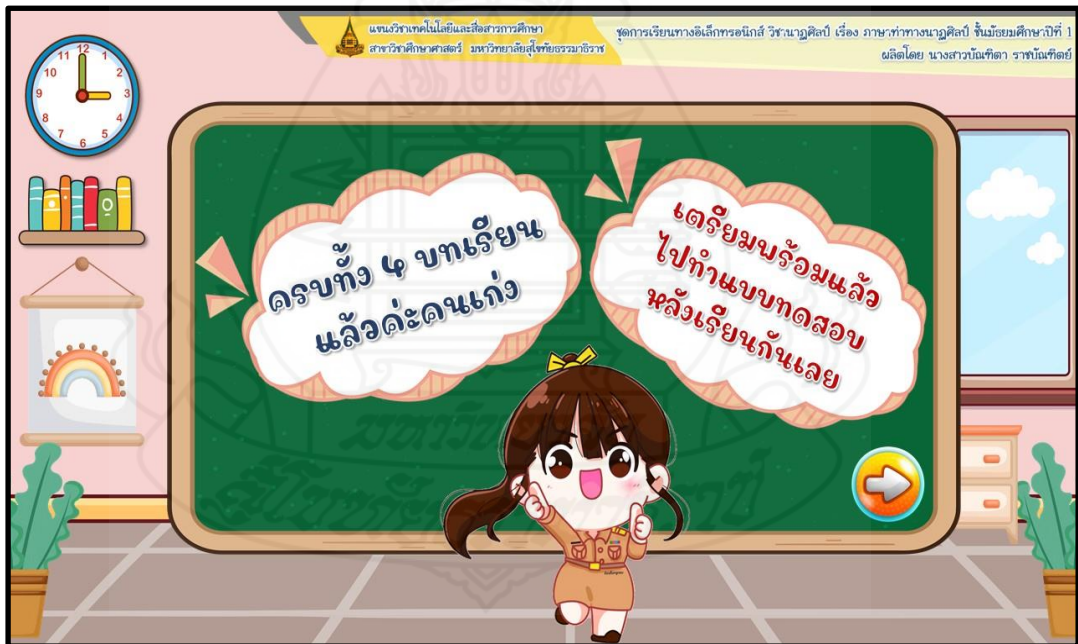

แผนวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา: นาฏศิลป์ เรื่อง ภาษากำทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวนันทิลา ราชนันท์ชัย

ครบทั้ง 4 บทเรียน แล้วค่ะคุณเก่ง

เตรียมพร้อมแล้วไปทำแบบทดสอบหลังเรียนกันเลย

แบบทดสอบหลังเรียน

16:30 พ.จ. 7 ต.ค. 16%

แบบทดสอบหลังเรียน เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผลิตโดย นางสาวบัณฑิตา ราชนันต์ศิลป์

แบบทดสอบ หลังเรียน

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์
เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบทดสอบหลังเรียน เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์

โรงเรียนบ้านบางคราม สทป.กระบี่
*ทำแบบทดสอบแค่ 1 ครั้งเท่านั้น

✉ balitoey.34@gmail.com (อีเมลเชิงศรี) สลับบัญชี

*จำเป็น

ชื่อ-นามสกุล *

คำตอบของคุณ

1. ข้อความใดกล่าวถึงความหมายของภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไม่ถูกต้อง *

1 คะแนน

ก. ศิลปะการแสดงที่ใช้การพูด ในการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ชมและตัวละคร

ข. แสดงอารมณ์ ความรู้สึกผ่านการร้องประกอบท่อนเพลง

ค. การสื่อสาร โดยการแสดงท่าทางตามจังหวะดนตรี

ง. การเลียนแบบท่าทางจากธรรมชาติ มาประดิษฐ์เป็นท่าทางที่สวยงาม

2. ใครนำความรู้เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไปใช้ประโยชน์ได้น้อยที่สุด *

1 คะแนน

ก. เจนนี่นำไปพัฒนาลีลาการรำของตนเอง

ข. นุ่นไปชมการแสดง โชนทำให้มีความเข้าใจความหมายของท่ารำยิ่งขึ้น

ค. โชนนำไปเป็นแบบในการวาดรูป

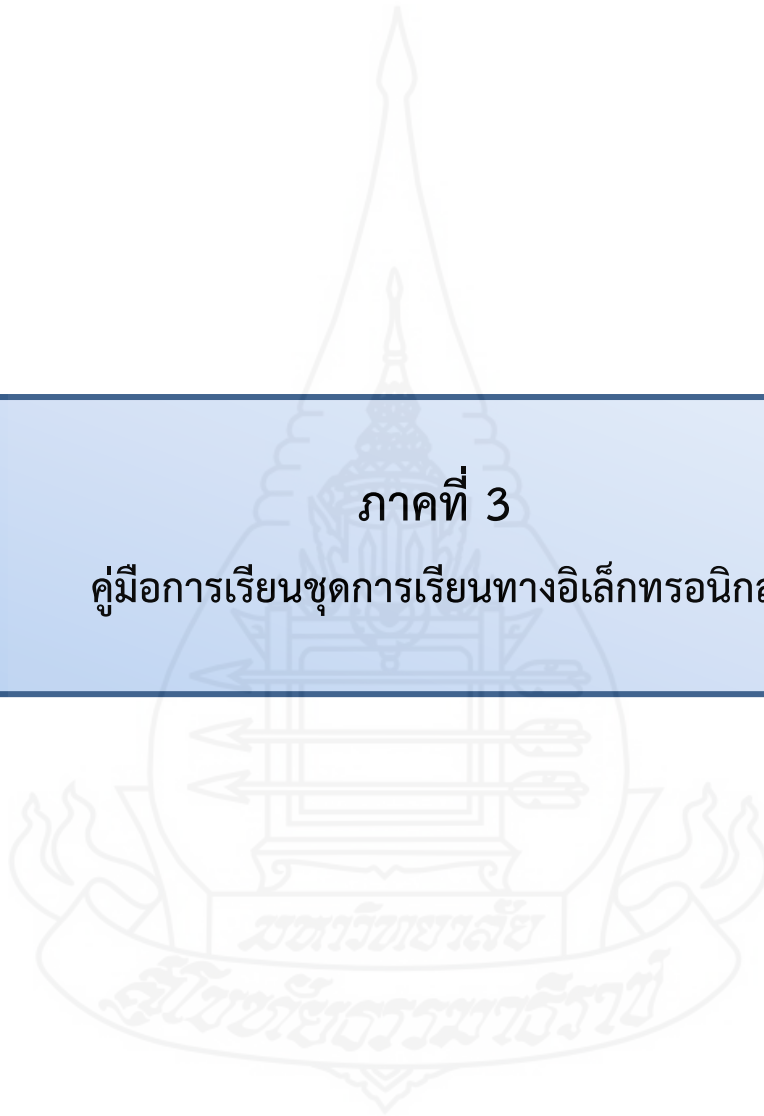
ง. อ้อมนำไปประดิษฐ์ทำประติมากรรมเพื่อมอบให้กับคะแนน

ผู้จัดทำ

ภาคที่ 3

คู่มือการเรียนรู้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

คำนำ

คู่มือการเรียนรู้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นเอกสารที่ใช้ประกอบการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจขั้นตอนและวิธีการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ควรใช้คู่มือการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น หากเกิดข้อบกพร่องประการใด ผู้จัดทำขออ้อมรับเพื่อจะนำมาปรับปรุงพัฒนาต่อไป

นางสาวบัณฑิตา ราชบัณฑิตย์

ผู้จัดทำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การเตรียมตัวของนักเรียน	127
บทบาทของนักเรียน	127
ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์	128
ขั้นตอนการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์	129

การเตรียมตัว of นักเรียน

ในการศึกษาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพทลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ นักเรียนจะต้องเตรียมตัวในการศึกษาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

1. การเตรียมอุปกรณ์เสริม และเครื่องมือในการศึกษาในชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย

1.1 เครื่องคอมพิวเตอร์

1.2 ลำโพง หรือ ชุดหูฟัง

2. นักเรียนควรศึกษาคู่มือการเรียนรู้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างละเอียดทุกขั้นตอน ก่อนที่จะเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปด้วยความสะดวก เข้าใจเนื้อหาสาระ และเกิดประสิทธิภาพในการเรียนมากที่สุด

บทบาทของนักเรียน

1. นักเรียนต้องมีทักษะพื้นฐานการใช้งานคอมพิวเตอร์เบื้องต้น
2. ศึกษาเนื้อหาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วยความตั้งใจ
3. ปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียนด้วยความตั้งใจและอย่างเต็มความสามารถ
4. ทำแบบทดสอบ อย่างเต็มความสามารถและด้วยความตั้งใจ รอบคอบ
5. ไม่ควรรบกวนการเรียนของผู้อื่น

ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

ในการเรียนรู้ด้วยการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ มี 4 ขั้นตอน โดยที่นักเรียนจะต้องประกอบกิจกรรมให้ครบทั้ง 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทดสอบก่อนเรียน โดยนักเรียนต้องทำแบบทดสอบก่อนเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 10 ข้อ จากหน้าจอคอมพิวเตอร์ ในเวลา 10 นาที จากนั้นให้นักเรียนทุกคนแจ้งผลคะแนนทดสอบก่อนเรียนแก่ผู้สอนทุกคน โดยที่ผู้สอนจะเป็นผู้เรียกชื่อนักเรียนทีละคนตามลำดับ

ขั้นที่ 2 ศึกษาบทเรียน โดยให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาสาระในบทเรียนจากชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้เริ่มศึกษาเนื้อหาจากหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเรื่องพื้นฐานภาษาท่าทางนาฏศิลป์
2. ศึกษาเรื่องภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด
3. ศึกษาเรื่องภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออริยาบถ
4. ศึกษาเรื่องภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน

ขั้นที่ 3 ประกอบกิจกรรม โดยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน จำนวน 10 ข้อ เวลา 10 นาที เสร็จแล้วให้นักเรียนแจ้งผลคะแนนการทำแบบฝึกปฏิบัติแก่ผู้สอน โดยที่ผู้สอนจะเรียกชื่อนักเรียนทีละคนตามลำดับ ดังนี้

1. แบบฝึกหัดเรื่องพื้นฐานภาษาท่าทางนาฏศิลป์
2. แบบฝึกหัดเรื่องภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด
3. แบบฝึกหัดเรื่องภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออริยาบถ
4. แบบฝึกหัดเรื่องภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน

ขั้นที่ 4 ทดสอบหลังเรียน โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 10 ข้อ จากหน้าจอคอมพิวเตอร์ ในเวลา 10 นาที จากนั้นให้นักเรียนทุกคนแจ้งผลคะแนนทดสอบก่อนเรียนแก่ผู้สอนทุกคน โดยที่ผู้สอนจะเป็นผู้เรียกชื่อนักเรียนทีละคนตามลำดับ เวลา 10 นาที

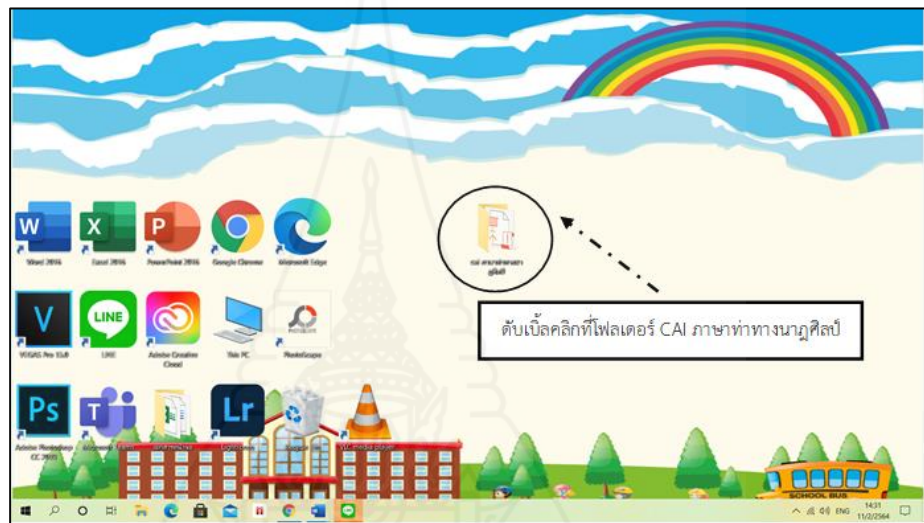
ขั้นตอนการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เปิดเครื่องคอมพิวเตอร์

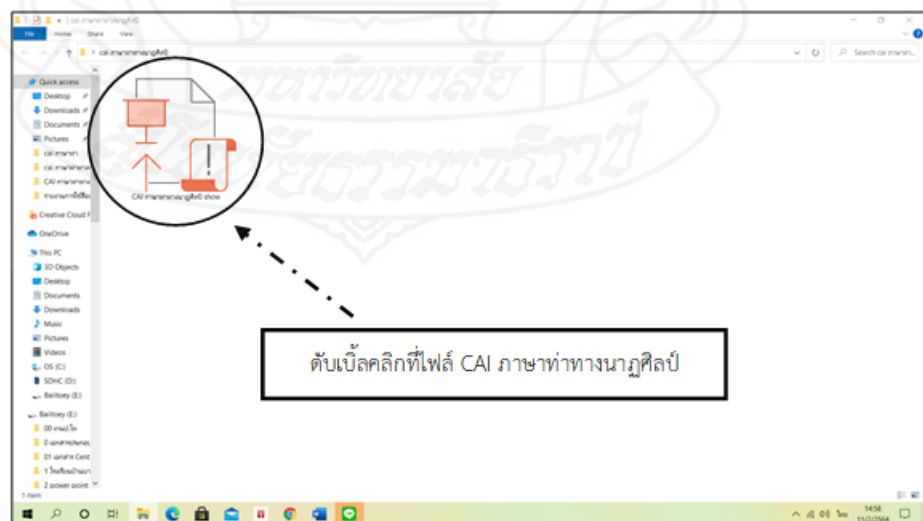
ขั้นตอนที่ 2 หน้าจอคอมพิวเตอร์ บนหน้าเดสก์ทอป ให้ดับเบิลคลิกที่ไฟล์เดออร์ CAI

ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

ภาพที่ 1 การเข้าใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

ขั้นตอนที่ 3 ดับเบิลคลิกที่ไฟล์ CAI ภาษาท่าทางนาฏศิลป์เพื่อเข้าสู่ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

ภาพที่ 2 การเปิดไฟล์ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

ขั้นตอนที่ 4 เมื่อนักเรียนดับเบิลคลิกที่ไฟล์ CAI ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ แล้ว จะพบกับ หน้าแรกซึ่งแสดงชื่อชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ ก่อนเข้าสู่บทเรียน ดังนี้

ภาพที่ 3 แสดงหน้าแรกของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์
ขั้นตอนที่ 5 คลิกที่ปุ่ม **เริ่มเรียน** เพื่อเข้าสู่บทเรียน

ขั้นตอนที่ 6 จะปรากฏหน้าเมนูหลักของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์

ภาพที่ 4 หน้าเมนูหลักของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์

ขั้นตอนที่ 7 คลิกที่ปุ่ม **จัดการเรียน** เพื่ออ่านทำความเข้าใจขั้นตอนการ เรียน และทำความเข้าใจกับปุ่มสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏในบทเรียน

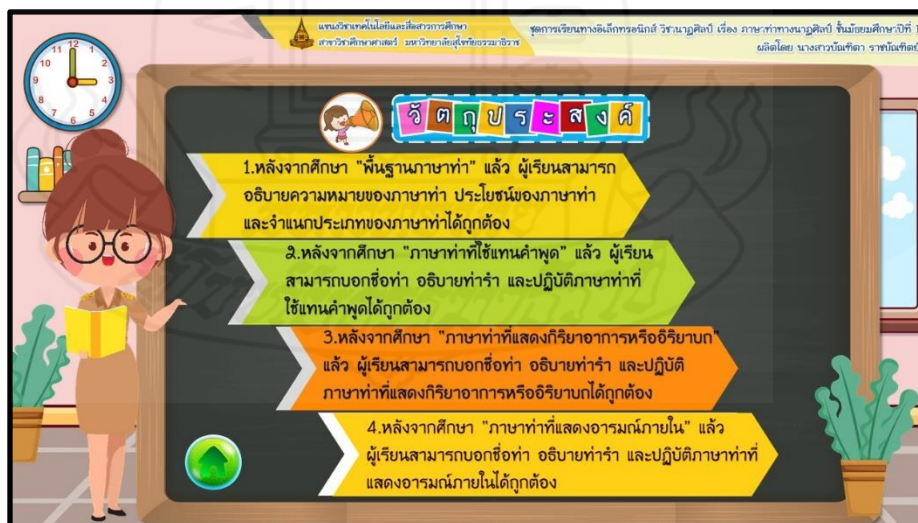

ภาพที่ 5 หน้าอธิบายวิธีการเรียน

ขั้นตอนที่ 8 คลิกที่ปุ่ม เพื่อเลื่อนไปอ่านหน้าถัดไป

ขั้นตอนที่ 9 คลิกที่ปุ่ม เพื่อกลับสู่หน้าเมนูหลัก

ขั้นตอนที่ 10 คลิกที่ปุ่ม **วัตถุประสงค์** เพื่ออ่านทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการเรียนจากชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

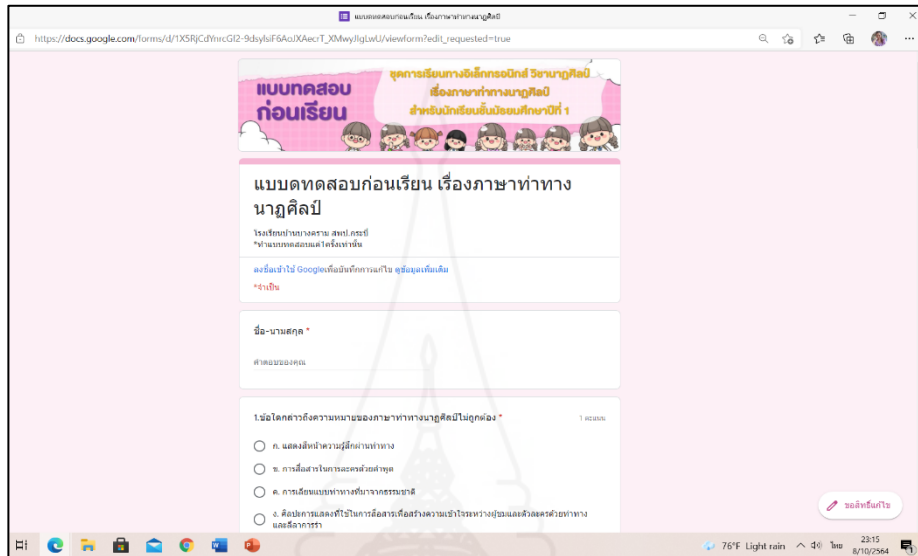

ภาพที่ 6 หน้าอธิบายวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 11 คลิกที่ปุ่ม เพื่อกลับสู่หน้าเมนูหลัก

ขั้นตอนที่ 12 คลิกที่ปุ่ม เพื่อทำแบบทดสอบก่อนเรียน

ขั้นตอนที่ 13 ให้คลิกที่ปุ่มเริ่มทำแบบทดสอบ จะปรากฏหน้าแบบทดสอบก่อนเรียนในกูเกิลฟอร์ม

แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่องภาษาท่าทาง นาฏศิลป์

โรงเรียนภาษาและนาฏศิลป์ จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อ-นามสกุล *

คำตอบของคุณ

โรงเรียนที่ท่านเรียนมีกิจกรรมนาฏศิลป์ใดบ้าง *

- ก. แสดงนิทานพื้นบ้านแก่ทาง
- ข. การสื่อสารในละครเวที
- ค. การแสดงนาฏศิลป์จากธรรมชาติ
- ง. ศิลปะการแสดงที่ใช้ในการสื่อสารเรื่องราวและแสดงด้วยท่าทางและเสียงดนตรี

คลิกที่นี่

ภาพที่ 6 หน้าแบบทดสอบก่อนเรียนจากกูเกิลฟอร์ม

ขั้นตอนที่ 14 นักเรียนพิมพ์ชื่อนาม-สกุล แล้วทำแบบทดสอบก่อนเรียนจนครบทั้ง 10 ข้อ ให้กดส่ง จะปรากฏหน้าสรุปคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน

ขั้นตอนที่ 15 นักเรียนกดปุ่ม X มุมด้านบนสุดทางขวามือ เพื่อกลับสู่ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์อีกครั้ง แล้วคลิกที่ปุ่ม เพื่อกลับสู่หน้าเมนูหลัก

ภาพที่ 7 กลับสู่หน้าชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

ขั้นตอนที่ 16 คลิกปุ่ม **เนื้อหาบทเรียน** เพื่อเข้าสู่หน้าจอเนื้อหาบทเรียน

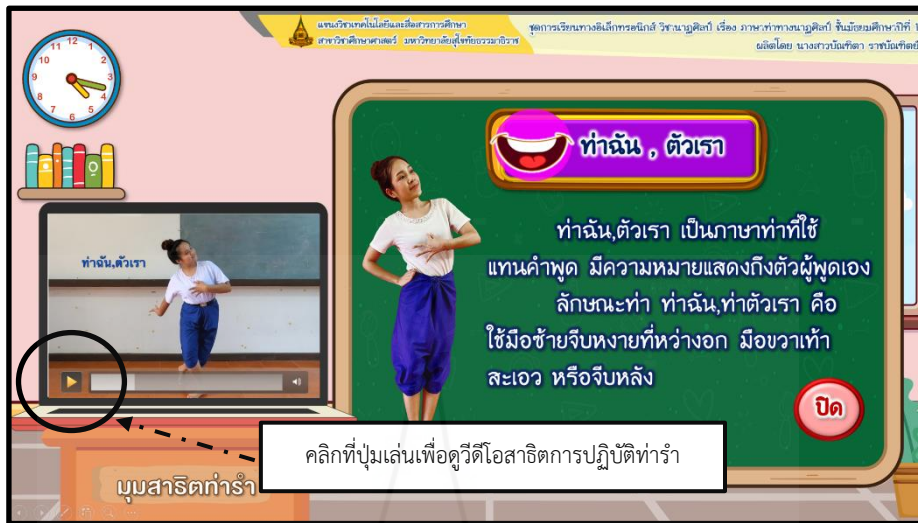
ภาพที่ 8 หน้าเมนูหลักเนื้อหาบทเรียน

ขั้นตอนที่ 17 เริ่มศึกษาเนื้อหาบทเรียนโดยให้คลิกที่ปุ่มแต่ละบทเรียน เรียงตามลำดับจากบทที่ 1 – 4

ภาพที่ 9 หน้าเมนูเนื้อหาบทเรียน

ขั้นตอนที่ 18 ศึกษาเนื้อหาบทเรียน โดยคลิกเลือกแต่ละหัวเรื่อง เพื่อเข้าศึกษาเนื้อหาบทเรียน

ภาพที่ 10 หน้าเนื้อหาบทเรียน

ขั้นตอนที่ 19 เมื่อศึกษาเนื้อหาจบ คลิกที่ปุ่ม **ปิด** เพื่อกลับสู่หน้าเมนูเนื้อหาบทเรียน เพื่อศึกษาเนื้อหาถัดไป

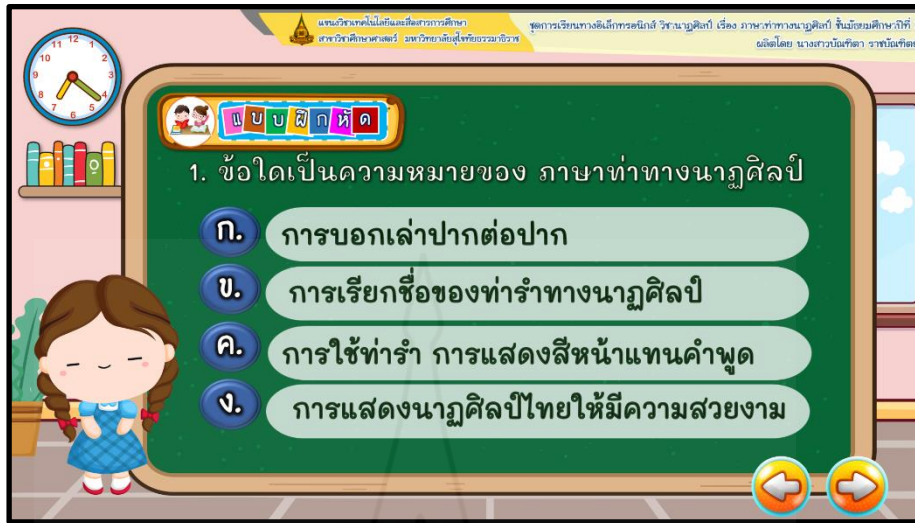
ขั้นตอนที่ 20 ศึกษาเนื้อหาในบทเรียนเสร็จครบทุกหัวเรื่องแล้ว ให้คลิกที่ปุ่ม เพื่อทำแบบฝึกหัดท้ายบท

ภาพที่ 10 หน้าเริ่มแบบฝึกหัดท้ายบท

ขั้นตอนที่ 21 คลิกที่ปุ่ม **เริ่มทำแบบทดสอบ** เพื่อเริ่มทำแบบฝึกหัด

ขั้นตอนที่ 22 ให้นักเรียนคลิกตัวเลือก **ก. ข. ค. ง.** หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด หรือเลือกตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุด หากตอบถูกจะขึ้นสัญลักษณ์ ตอบผิดจะขึ้นสัญลักษณ์

ภาพที่ 11 หน้าตัวอย่างแบบฝึกหัดท้ายบท แบบที่ 1

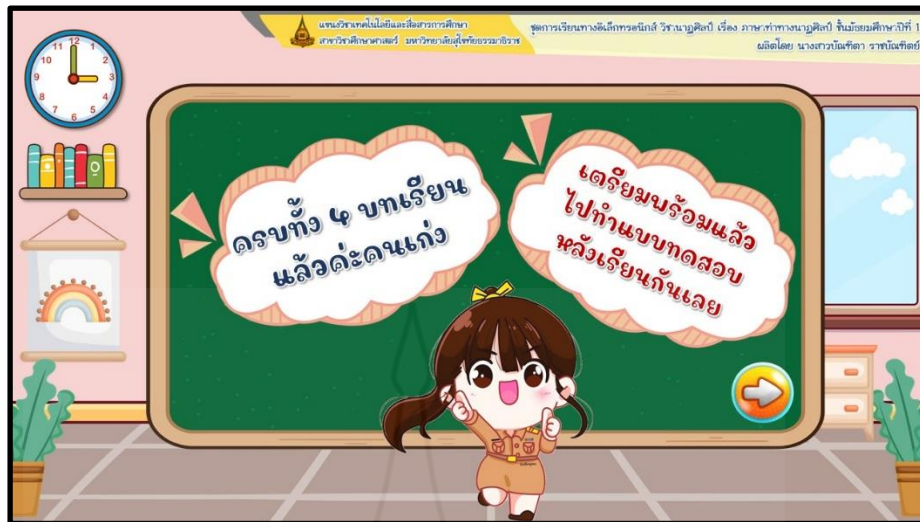

ภาพที่ 12 หน้าตัวอย่างแบบฝึกหัดท้ายบท แบบที่ 2

ขั้นตอนที่ 23 กดปุ่ม เพื่อทำข้อต่อไป กดปุ่ม เพื่อย้อนกลับไปทำข้อก่อนหน้า
เมื่อทำแบบทดสอบจนครบทุกข้อแล้วกด เพื่อกลับสู่เมนูหลักเนื้อหาบทเรียน

ขั้นตอนที่ 24 คลิกเลือกบทเรียนลำดับถัดไป แล้วทำตามลำดับขั้นตอนที่ 18-23 จนครบทั้ง 4 บทเรียน

ขั้นตอนที่ 25 หลังจากศึกษาครบทุกบทเรียน ทำแบบฝึกหัดครบทุกหน่วยการเรียนรู้แล้ว จะปรากฏหน้าข้อความให้เตรียมพร้อมทำแบบทดสอบหลังเรียน ให้กดปุ่ม เพื่อไปยังหน้าทำแบบทดสอบหลังเรียน

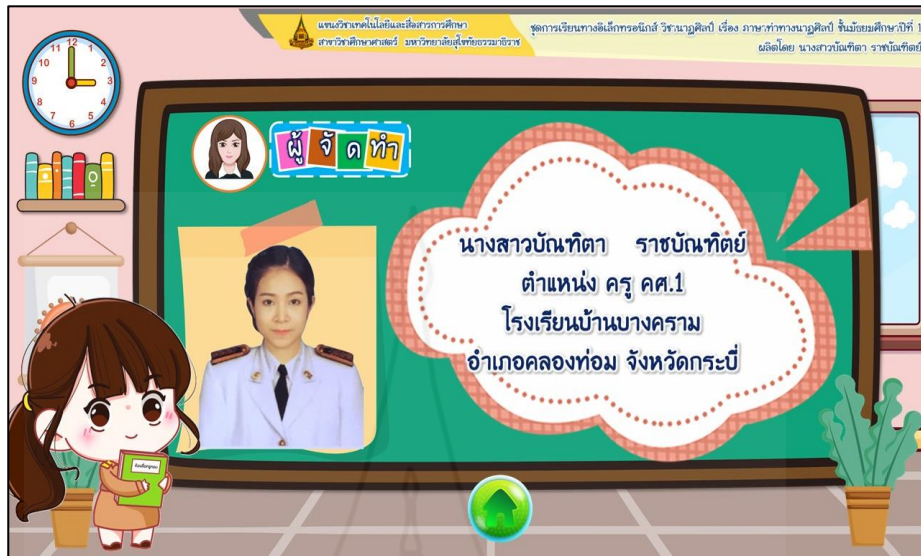
ภาพที่ 13 หน้าข้อความให้เตรียมพร้อมทำแบบทดสอบหลังเรียน

ขั้นตอนที่ 26 ให้คลิกเลือกปุ่ม **เริ่มทำแบบทดสอบ** เพื่อทำแบบทดสอบหลังเรียน จะปรากฏหน้าแบบทดสอบหลังเรียนในกูเกิลฟอร์ม

ภาพที่ 14 หน้าแบบทดสอบหลังเรียนจากกูเกิลฟอร์ม

ขั้นตอนที่ 27 ให้นักเรียนทำตามขั้นตอนที่ 14-15 จากนั้นปรากฏหน้าเมนูหลักของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

ขั้นตอนที่ 28 คลิกเลือกปุ่ม **ผู้จัดทำ** เพื่อทราบข้อมูลเบื้องต้นของผู้สอน

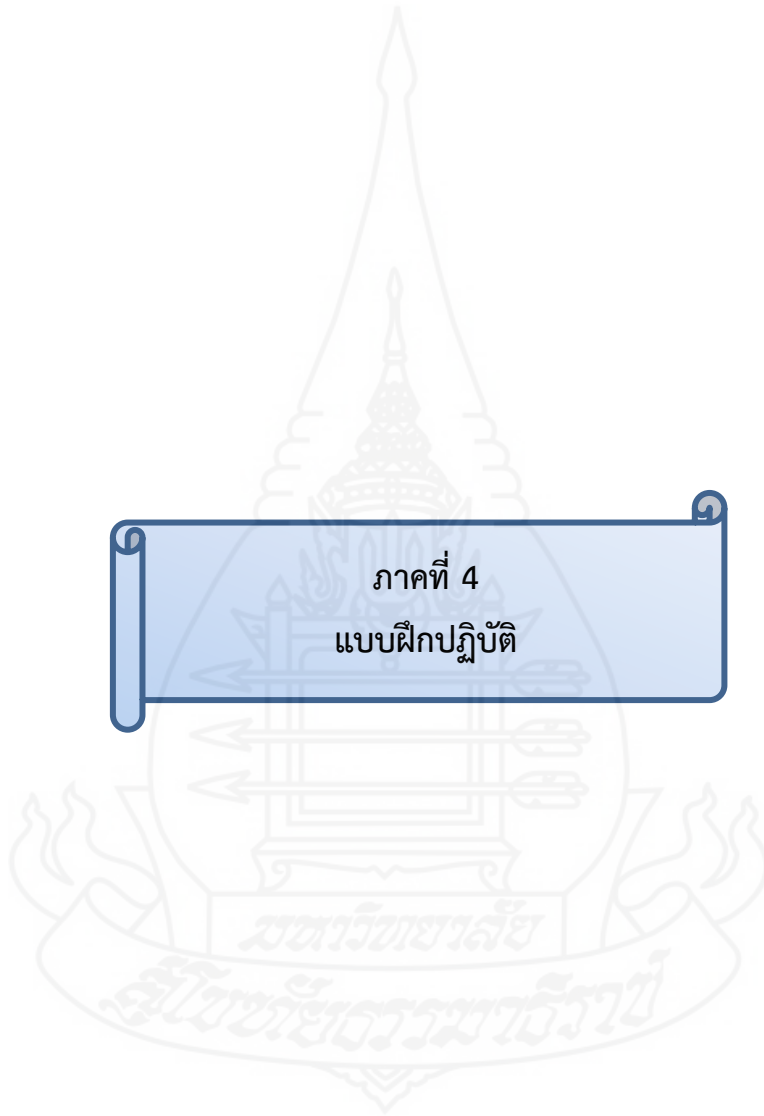

ภาพที่ 15 หน้าข้อมูลผู้จัดทำ

ขั้นตอนที่ 29 คลิกที่ปุ่ม **ออกจบบทเรียน** เมื่อต้องการออกจากบทเรียน

ภาคที่ 4
แบบฝึกปฏิบัติ

แบบทดสอบก่อนเรียน

วิชานาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

คำสั่ง

1. ให้นักเรียน x เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
2. ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวมเป็น 10 คะแนน
3. ใช้เวลาทำข้อสอบ 10 นาที

1. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ไม่ถูกต้อง
 - ก. แสดงสีหน้าความรู้สึกผ่านท่าทาง
 - ข. การสื่อสารในการละครด้วยคำพูด
 - ค. การเลียนแบบท่าทางที่มาจากธรรมชาติ
 - ง. ศิลปะการแสดงที่ใช้ในการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ชมและตัวละครด้วยท่าทางและลีลาการรำ
2. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ มีประโยชน์ในด้านใดต่อผู้ชมการแสดง
 - ก. เป็นแนวทางในการประดิษฐ์ท่ารำ
 - ข. ช่วยให้นักแสดงสามารถรำได้อย่างถูกต้อง
 - ค. ช่วยพัฒนาการแสดงนาฏศิลป์ไทยให้มีความสวยงาม
 - ง. ช่วยสื่อความหมายของท่ารำระหว่างผู้ชมและผู้แสดง ให้เข้าใจได้ตรงกัน
3. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์สามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภท ข้อใดไม่ถูกต้อง
 - ก. ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด
 - ข. ภาษาท่าที่เลียนแบบสิ่งรอบตัว
 - ค. ภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน
 - ง. ภาษาท่าเลียนแบบแสดงกิริยาอาการ
4. ภาษาท่าใดไม่ได้จัดอยู่ในประเภทภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน
 - ก. ท่ารัก
 - ข. ท่าเสียใจ
 - ค. ท่าปฏิเสธ
 - ง. ท่าเขินอาย

5. “ใช้มือซ้ายจับหงายที่หว่างอก มือขวาทำสะเอว หรือจับหลัง” จากข้อความ หมายถึงท่าใด

- ก. ท่ามา
- ข. ท่าไป
- ค. ท่าท่าน
- ง. ท่าฉัน,ท่าตัวเรา

6. “ท่าไป” ของภาษาท่า มีลักษณะอย่างไร

- ก. มือซ้ายจับหงายที่หว่างอก
- ข. แขนมืองัดตะแคงไปข้างหน้า
- ค. มือใดมือหนึ่งจับหงายแล้วม้วนมือลงให้เป็นจับคว่ำ
- ง. มือใดมือหนึ่งจับหงายแล้วม้วนมือลงให้เป็นจับคว่ำ คลายมือจับออกไปเป็นตั้งวง

7. จากภาพ ตรงกับภาษาท่าใด

- ก. ท่ายืน
- ข. ท่าแอบ
- ค. ท่าเดิน
- ง. ท่ามองหา

8. “มือขวาจับหงายที่ชายพก มือซ้ายแบมือวางบนหน้าขาซ้าย เขยียดแขนตั้ง ศีรษะเอียงซ้าย กัดไหล่ซ้าย ยืนขาเหยียดตรง” จากข้อความข้างต้น ตรงกับภาษาท่าใด

- ก. ท่ายืน
- ข. ท่าเดิน
- ค. ท่าแอบ
- ง. ท่ามองหา

9. ภาพใดตรงกับภาษาท่า “ท่ารัก”

ค.

ง.

10. หากนักเรียนกำลังรู้สึกเขินอาย ควรทำท่าใด

ก.

ข.

ค.

ง.

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

ข้อที่	คำตอบ
1	ข
2	ง
3	ข
4	ค
5	ง
6	ง
7	ค
8	ก
9	ข
10	ก

แบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง พื้นฐานภาษาท่าทางนาฏศิลป์

วิชานาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

คำสั่ง

1. ให้นักเรียน x เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
2. แบบทดสอบชุดนี้มีจำนวน 4 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวมเป็น 4 คะแนน
3. ใช้เวลาทำข้อสอบ 4 นาที

1. ข้อใดเป็นความหมายของ ภาษาท่าทางนาฏศิลป์
 - ก. การบอกเล่าปากต่อปาก
 - ข. การเรียกชื่อของท่าทางนาฏศิลป์
 - ค. การใช้ท่ารำ การแสดงสีหน้าแทนคำพูด
 - ง. การแสดงนาฏศิลป์ไทยให้มีความสวยงาม
2. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทย
 - ก. ทำให้มีผู้ชมเยอะขึ้น
 - ข. พัฒนาการแสดงนาฏศิลป์ไทยให้มีความสวยงาม
 - ค. สื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกันระหว่างผู้แสดงและผู้ชม
 - ง. เป็นแนวทางในการประดิษฐ์ท่ารำรำของการแสดงนาฏศิลป์ชุดต่างๆ
3. ข้อใดไม่ใช่ประเภทของภาษาท่าทางนาฏศิลป์
 - ก. ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด
 - ข. ภาษาท่าที่ใช้ในการบอกเวลา
 - ค. ภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน
 - ง. ภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออริยาบถ
4. “ท่าแอบ” จัดอยู่ในภาษาท่าทางนาฏศิลป์ประเภทใด
 - ก. ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด
 - ข. ภาษาท่าที่เลียนแบบสัตว์
 - ค. ภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน
 - ง. ภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออริยาบถ

เฉลยแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้
เรื่อง พื้นฐานภาษาท่าทางนาฏศิลป์

ข้อที่	คำตอบ
1	ค
2	ก
3	ข
4	ง

แบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด

วิชานาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

คำสั่ง

1. ให้นักเรียนเขียนเติมคำตอบที่ถูกต้องที่สุด หรือเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด
 2. แบบทดสอบชุดนี้มีจำนวน 4 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวมเป็น 4 คะแนน
 3. ใช้เวลาทำข้อสอบ 4 นาที
-

1

จากภาพนี้คือท่าอะไรเอ่ย ?

คำตอบ

.....

2

จากภาพนี้คือท่าอะไรเอ่ย ?

คำตอบ

.....

3

“แบมือตั้งตะแคงไปข้างหน้า นิ้วเหยียดตั้งให้ปลายมือไปสู่ผู้ที่กล่าวถึง” คือคำอธิบายท่ารำตรงกับภาพใด

ก.

ข.

ค.

ง.

4

“ปาดมือ กรีดนิ้วจิบเข้ามาหาตัว ระดับข้างหน้า หัวเอียงตรงข้ามกับมือที่เรียก” คือคำอธิบายท่ารำตรงกับภาพใด

ก.

ข.

ค.

ง.

เฉลยแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้
เรื่อง ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด

1. ตอบ ทำฉัน,ตัวเรา
2. ตอบ ทำไป
3. ตอบ ค.
4. ตอบ ข.

แบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออริยาบท
 วิชานาฏศิลป์
 เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำสั่ง

1. ให้นักเรียนเขียนเติมคำตอบที่ถูกต้องที่สุด หรือเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด
2. แบบทดสอบชุดนี้มีจำนวน 4 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวมเป็น 4 คะแนน
3. ใช้เวลาทำข้อสอบ 4 นาที

1

จากภาพนี้คือท่าอะไรเอ่ย ?

คำตอบ

2

จากภาพนี้คือท่าอะไรเอ่ย ?

คำตอบ

3

“นั่งพับเพียบราบกับพื้น พับขาไปด้านขวา เท้าขวาวางซ้อน
เท้าซ้าย เียดปลายเท้าทั้งสองข้าง” คือคำอธิบายท่ารำตรงกับ
ภาพใด

ก.

ข.

ค.

ง.

4

“มือขวาจับหงายที่ซ้ายพัก มือซ้ายแบมือวางบนหน้าขาซ้าย
เหยียดแขนตั้ง ยืนด้วยเท้าขวา” คือคำอธิบายท่ารำตรงกับ
ภาพใด

ก.

ข.

ค.

ง.

เฉลยแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้
เรื่อง ภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออิริยาบถ

1. ตอบ ท่าเดิน
2. ตอบ ท่านอน
3. ตอบ ง.
4. ตอบ ก.

แบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน
 วิชานาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

คำสั่ง

1. ให้นักเรียนเขียนเติมคำตอบที่ถูกต้องที่สุด หรือเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด
2. แบบทดสอบชุดนี้มีจำนวน 4 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวมเป็น 4 คะแนน
3. ใช้เวลาทำข้อสอบ 4 นาที

1

จากภาพนี้คือท่าอะไรเอ่ย ?

คำตอบ

.....

2

จากภาพนี้คือท่าอะไรเอ่ย ?

คำตอบ

.....

3

“มือทั้งสองแบคว่ำ แขนไขว้ทับกันระดับหน้าท้อง ก้มหน้าลง เล็กน้อย ใบหน้าเศร้าหมอง” คือคำอธิบายท่ารำตรงกับภาพใด

ก.

ข.

ค.

ง.

4

“มือซ้ายกรีดจีบให้ปลายนิ้วอยู่ใกล้มุมปาก อมยิ้มเล็กน้อย มือขวาจีบส่งหลัง” คือคำอธิบายท่ารำตรงกับภาพใด

ก.

ข.

ค.

ง.

เฉลยแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้
เรื่อง ภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน

1. ตอบ ทำรัก
2. ตอบ ทำอาย
3. ตอบ ข.
4. ตอบ ค.

แบบทดสอบหลังเรียน

วิชานาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

คำสั่ง

1. ให้นักเรียน x เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
2. ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวมเป็น 10 คะแนน
3. ใช้เวลาทำข้อสอบ 10 นาที

1. ข้อความใดกล่าวถึงความหมายของภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไม่ถูกต้อง
 - ก. การสื่อสารโดยการแสดงท่าทางตามจังหวะดนตรี
 - ข. แสดงอารมณ์ ความรู้สึกผ่านการร้องประกอบทำนองเพลง
 - ค. การเลียนแบบท่าทางที่มาจากธรรมชาติ มาประดิษฐ์เป็นท่าทางที่สวยงาม
 - ง. ศิลปะการแสดงที่ใช้การพูดในการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ชมและตัวละคร
2. ใครนำความรู้เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไปใช้ประโยชน์ได้**น้อยที่สุด**
 - ก. โบนำไปเป็นแบบในการวาดรูป
 - ข. เจนนี่นำไปพัฒนาลีลาการรำของตนเอง
 - ค. อ้อมนำไปประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลงเพื่อสอบเก็บคะแนน
 - ง. นุ่นไปชมการแสดงโขนทำให้มีความเข้าใจความหมายของท่ารำยิ่งขึ้น
3. ภาษาท่าแสดงกิริยาอาการหรืออิริยาบถข้อใดถูกต้องทั้งหมด
 - ก. ท่าเดิน / ท่ารัก
 - ข. ท่าไป / ท่าเศร้า
 - ค. ท่านั่ง / ท่ายิ้ม
 - ง. ท่ายืน / ท่านอน
4. “ท่าท่าน” เป็นภาษาท่าที่อยู่ในประเภทใด
 - ก. ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด
 - ข. ภาษาท่าที่เลียนแบบสิ่งรอบตัว
 - ค. ภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน
 - ง. ภาษาท่าแสดงกิริยาอาการหรืออิริยาบถ

5. หากต้องการท่าท่าที่แสดงถึงตัวผู้พูดเอง หรือตัวเอง ควรใช้ภาษาท่าใด

ก.

ข.

ค.

ง.

6. “ปาดมือ กรีดนิ้วจิบเข้ามาหาตัวระดับข้างหน้า” เป็นลักษณะท่าตรงกับท่าใด

ก. ท่าไป

ข. ท่ามา

ค. ท่าท่าน

ง. ท่าฉัน, เรา

7. คำอธิบายลักษณะท่าใด สัมพันธ์กับภาพ

ก. พับเพียบราบกับพื้น พับขาไปด้านขวาเชิดปลายเท้าทั้งสองข้าง

ข. จีบคว่ำทั้งสองมือ ก้าวเท้าซ้าย จากนั้นเอียงขวา ปล่อยมือจิบทั้งสองเป็นตั้งวง

ค. ลำตัวตะแคงข้างเหยียดขาตรง แขนขวาดั้งฉากมือแนบข้างหู มือซ้ายเหยียดแนบข้างลำตัว

ง. ยืนด้วยเท้าขวา เท้าซ้ายวางเหลื่อมไว้ เชิดปลายนิ้วเท้าซ้าย มือขวาจิบหงายที่ชายพก มือซ้ายแบมือวางบนหน้าขาซ้าย

8. “มือทั้งสองจีบคว่ำข้างลำตัว เท้าซ้ายยกเท้าไปด้านหน้า เท้าขวาเปิดส้น มือขวาคลายจีบออกเป็นตั้งวงระดับชายพก มือซ้ายคลายจีบออกตั้งลำแขนข้างลำตัว กัดไหล่และเอียงศีรษะตรงข้ามกับเท้าที่ก้าว ทำสลับกันทั้งซ้ายและขวา” จากข้อความข้างต้น ตรงกับภาษาท่าใด

ก. ทำนั่ง

ข. ทำยืน

ค. ทำเดิน

ง. ทำนอน

9. ใช้มือทั้งสองแบคว่ำ แขนไขว้ทับกันระดับหน้าท้อง ก้มหน้าลงเล็กน้อย เป็นการแสดงอารมณ์อะไร

ก. รัก

ข. ดีใจ

ค. เขินอาย

ง. เศร้าโศก

10. พระเอกบอกรักนางเอก ควรใช้ภาษาท่าใด

ก.

ข.

ค.

ง.

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยที่ 1 เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

ข้อที่	คำตอบ
1	ข
2	ก
3	ง
4	ก
5	ค
6	ข
7	ง
8	ค
9	ง
10	ก

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาชุดการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพทลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยและพัฒนา

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพทลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

1.2.2 เพื่อศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์

1.2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนจากชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพทลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

1.3.2 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3.3 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ในระดับเห็นด้วยมาก

1.4 การดำเนินการวิจัย

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพุดินนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 89 คน จาก 3 โรงเรียน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนบ้านบางคราม และโรงเรียนบ้านพุดเตยที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 39 คน ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

1.4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภท ได้แก่

1) ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ รายวิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพุดินนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่

2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแบบคู่ขนาน เพื่อวัดความก้าวหน้าทางการเรียน หลังจากการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบทดสอบวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ แบบทดสอบมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.43 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.47 และค่าความเชื่อมั่นระหว่าง 0.24 - 0.65

3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบมาตรประเมินค่า จำนวน 22 ข้อ แบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 1 ข้อ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 3 ประเภท ได้ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว

1.4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ คือ (1) ห้องปฏิบัติการศูนย์ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ของโรงเรียนบ้านบางคราม ประกอบด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน 30 เครื่อง แต่เนื่องจากในช่วงทำการทดลองอยู่ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การใช้สถานที่จึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามมาตรการ DMHT-RC (เว้นระยะห่าง สวมหน้ากาก ล้างมือ คัดกรองวัดไข้ ลดการแออัด และทำความสะอาด) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อทำการทดลองแบ่งเป็นภาคเช้า และภาคบ่ายครั้งละ 15 เครื่อง นั่งสลับ 1 เครื่องเว้น 1 เครื่อง (2) วันและเวลาในการทดสอบประสิทธิภาพใช้เวลา 3 วัน คือวันที่ 9 สิงหาคม 2564, 16 สิงหาคม 2564 วันละ 2 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 09.00-11.00 น. และ

6 กันยายน 2564 จำนวน 4 ชั่วโมง แบ่งเป็น 2 รอบ รอบเช้าตั้งแต่เวลา 09.00-11.00 น. และรอบบ่าย 13.00-15.00 น. (3) ขั้นตอนการเรียนรู้ ประกอบด้วย การทดสอบก่อนเรียน ศึกษาเนื้อหา ทำแบบฝึกปฏิบัติ และทดสอบหลังเรียน (4) ผู้วิจัยได้เก็บคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบฝึกปฏิบัติ มาวิเคราะห์ข้อมูล และ (5) ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักเรียนในการทดสอบแบบเดี่ยว และแบบกลุ่ม และสอบถามนักเรียนโดยการใช้แบบสอบถามความคิดเห็นในการทดสอบแบบภาคสนาม

1.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการหาค่า ประสิทธิภาพ E_1/E_2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่

1.5 ผลการวิจัย

จากการวิจัยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1.5.1 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ มี ประสิทธิภาพ คือ 79.79/80.00 ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 80/80

1.5.2 ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเกณฑ์เท่ากับ 4.94 และคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 8.00 มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.5.3 ผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ในภาพรวม อยู่ในระดับ เห็นด้วยมากที่สุด ($M = 4.56, SD = .50$)

2. อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา นาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามกระบวนการวิจัยพบว่า ค่า $E_1/E_2 = 79.79/80.00$ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้ผ่านการสร้างและพัฒนาอย่างมีระบบ สอดคล้องกับ ชัยยงค์ พรหม

วงศ์ (2556, น. 7) ได้กล่าวว่า การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ (Development testing) เป็นการนำชุดการเรียนรู้ไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อปรับปรุงแล้วนำไปทดลองสอนจริง (Trail Run)

2.1.1 การผลิตชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์มีกระบวนการผลิต ตรวจสอบและปรับปรุงอย่างเป็นระบบ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์และออกแบบเนื้อหา ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข เป็นการนำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาพัฒนาเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้นักเรียนเข้าถึงเนื้อหาได้อย่างรวดเร็วที่สุด ซึ่งเนื้อหาที่มีความสมบูรณ์และชัดเจนทั้งอักษร ภาพ และเสียง ทำให้ผู้เรียนสนุกสนานไปกับการเรียน ไม่รู้สึกเบื่อหน่าย เกิดความสนใจในการเรียน และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้มีการออกแบบชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ในด้านองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ (1) เนื้อหาสาระ ประกอบด้วย คำอธิบายรายวิชา การเขียนวัตถุประสงค์ การเขียนแนวคิด และการเขียนเนื้อหา ซึ่งประกอบด้วยความนำ ส่วนอธิบายเนื้อหา ส่วนขยายเนื้อหา และสรุปเนื้อหา โดยได้มีการลำดับเนื้อหาสำหรับการเรียนตั้งแต่พื้นฐานที่ควรรู้ในเรื่องภาษาท่าทาง นาฏศิลป์ไปจนถึงรายละเอียดของแต่ละประเภท โดยแยกเนื้อหาออกเป็น ส่วน ๆ สรุปย่อใจความสำคัญเพื่อให้เด็กเรียนทำความเข้าใจได้ง่าย ซึ่งตรงกับหลักการของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2553, น. 454) เกี่ยวกับขั้นตอนการผลิตชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ที่กล่าวไว้ว่า การวิเคราะห์และออกแบบลำดับเนื้อหาอย่างเป็นลำดับขั้นตอน และมีการสรุปหัวเรื่องย่อในแต่ละหัวเรื่อง ช่วยเพิ่มความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น และง่ายต่อการจดจำ (2) ภาพที่ใช้ประกอบในเนื้อหาสาระ เป็นภาพสาธิตท่ารำที่ตรงกับเนื้อหาแต่ละหัวเรื่อง ภาพการ์ตูน มีการเคลื่อนไหว มีสีสันสดใส สามารถสร้างความสนใจของเด็กนักเรียนได้เป็นอย่างดี (3) ภาพเคลื่อนไหว มีลักษณะเป็นวิดีโอสาธิตการปฏิบัติท่ารำ แสดงการอธิบายเนื้อหาในแต่ละหัวเรื่อง ช่วยให้นักเรียนได้เห็นภาพขั้นตอนการปฏิบัติท่ารำแต่ละท่า สามารถปฏิบัติตามได้ และ (4) เสียงบรรยาย มีการบรรยายประกอบภาพเคลื่อนไหวทุกเนื้อหาสาระช่วยให้นักเรียนเข้าใจดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้รวดเร็วมากขึ้น และมีเสียงดนตรีช่วยเพิ่มความสนใจ และความผ่อนคลายขณะเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

จากการสังเกตจะเห็นได้ว่า ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการออกแบบเป็นสื่อประสม มีภาพ เสียง วิดีทัศน์ และตัวอักษรบรรยายเนื้อหาที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวัตถุประสงค์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์นั้น ทำให้นักเรียนสนใจอยากเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีความเข้าใจเนื้อหาสาระในบทเรียน จากการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน พบว่า ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ช่วยให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาสาระ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ มากขึ้นในระดับเห็นด้วยมาก ($M = 4.33$) ซึ่งในประเด็นนี้สอดคล้องกับ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2540, น. 117) ที่กล่าวว่า เนื้อหาสาระในชุดการสอนรายบุคคล เป็นความรู้และประสบการณ์ที่ได้ผ่านการวิเคราะห์แล้วมาปรุงแต่งให้เหมาะแก่การศึกษาด้วยตนเอง ด้วยการใช้องค์ความรู้ แนวคิดระหว่างเรียน (Concurrent Organizer) เนื้อหาในชุดการสอนรายบุคคลจำแนกเป็นหัวข้อ

ย่อย และหัวข้อตามลำดับความยากง่าย และความเหมาะสมในด้านอื่น ๆ ในส่วนของภาพประกอบพบว่า ภาพประกอบตรงตามเนื้อหาในบทเรียน สวยงาม และดึงดูดความสนใจได้ดี ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($M = 4.57$) สอดคล้องกับ ศันศินีย์ สังสรรค์อนันต์ (2558, น.33) ที่กล่าวว่า ภาพประกอบยังสามารถช่วยให้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความสวยงาม น่าสนใจ และน่าติดตามในการอ่านเนื้อหาเรื่องนั้น และนักเรียนชอบเรียนด้วยชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($M = 4.83$)

2.1.2 การออกแบบหน้าจอที่มีการจัดวางข้อความและรูปภาพเป็นส่วนและเหมาะสม การออกแบบหน้าจอ ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบหน้าจอ ประกอบด้วย เมนูหลักและเมนูเนื้อหาในแต่ละส่วน ครอบคลุม (1) มีความสมดุลระหว่างการใช้ภาพประกอบเพื่อสร้างความสนใจ (2) รูปแบบตัวอักษรอ่านง่าย มองเห็นได้ชัด สีสบายตา เหมาะสมกับของวัยนักเรียน และ (3) การใช้ปุ่มข้อความหรือแถบข้อความมีความชัดเจน ดูน่าสนใจ สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน และเข้าใจง่าย การเข้าสู่เนื้อหาในแต่ละหน้า ไม่มีความซับซ้อน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธพร หอมยี่ง (2550) ที่กล่าวว่า การออกแบบหน้าจอคอมพิวเตอร์จะช่วยดึงดูดความสนใจของนักเรียน การเข้าใช้เมนูหลัก และเมนูรองที่สะดวกและง่ายต่อการใช้ และการเชื่อมโยงแต่ละหน้า ทำให้นักเรียนสามารถศึกษาได้รวดเร็ว เป็นไปตามลำดับขั้นที่กำหนดไว้

จากการสังเกตจะเห็นได้ว่า นักเรียนสามารถศึกษาบทเรียน มีการสอบถามผู้สอนบ้างในบางครั้ง มีความสนใจ และเพลิดเพลินในการเรียนจากชุดการเรียน จากการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า การออกแบบหน้าจอของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ในเรื่องสัดส่วนพื้นที่ว่าง การจัดวางองค์ประกอบหน้าจอมีความเหมาะสม ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($M = 4.73$) สีพื้นในการออกแบบหน้าจอสบายตา ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($M = 4.63$) และขนาดตัวอักษรเหมาะสมและสีตัวอักษรสบายตา ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($M = 4.60$) ซึ่งในประเด็นนี้สอดคล้องกับ ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2545, น. 160-166) ที่กล่าวว่า การออกแบบหน้าจอเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ประสบผลสำเร็จ ถ้าหากมีการออกแบบที่สวยงาม มีผลทำให้นักเรียนมีความสนใจ มีการปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาและกิจกรรมต่างๆ ภายในชุดการเรียนที่ปรากฏบนจอคอมพิวเตอร์

2.1.3 การทำกิจกรรมระหว่างเรียน ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบ หลังจากทำให้นักเรียนได้ทำการศึกษาในแต่ละหัวข้อเรื่องแล้ว จะต้องกลับออกมาทำกิจกรรมระหว่างเรียนทันที เพื่อเป็นการทบทวน ฝึกฝน และทดสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนหลังผ่านการเรียนมาแล้ว ซึ่งจะทำให้ นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการเรียนทันที ซึ่งในประเด็นนี้สอดคล้องกับ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2540, น. 119) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนจากชุดการสอนรายบุคคล เป็น

การกระทำที่คาดหวังให้นักเรียนต้องทำในระหว่างเรียนประเด็นต่างๆ ของบทเรียน เมื่อทำกิจกรรมแล้ว ก็ตรวจสอบคำตอบจากเฉลยหรือแนวตอบ

จากการสังเกตเห็นได้ว่า การทำกิจกรรมระหว่างเรียน ทำให้นักเรียนมีโอกาสนในการศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ช่วยในการทบทวนและทดสอบความรู้ความเข้าใจในการเรียน หลังผ่านการเรียนมาแล้ว นักเรียนสามารถตอบคำถามในแบบฝึกปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ในการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า การเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในระดับเห็นด้วยมาก ($M = 4.47$) และแบบฝึกปฏิบัติช่วยให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้ ความจำ และความเข้าใจที่ได้เรียนมา ในระดับเห็นด้วยมาก ($M = 4.40$) สอดคล้องกับ วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2555, น. 13) ที่กล่าวว่า แบบฝึกปฏิบัติมีความสำคัญ ช่วยให้ผู้เรียนทบทวนสิ่งที่เรียนผ่านมาแล้ว

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลให้นักเรียนทำคะแนนกิจกรรมระหว่างเรียนและคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน เป็นไปตามเกณฑ์การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ที่กำหนดไว้ ทำให้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ เหมาะสมที่จะใช้ในการเรียนการสอนต่อไป

2.2 ความก้าวหน้าของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

จากการวิจัยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นจากเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เกิดจาก (1) การศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบสื่อประสม และ (2) การทำแบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียนของนักเรียน

2.2.1 การศึกษาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบสื่อประสม เป็นการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความสามารถ ความสนใจ และสามารถทบทวนความรู้ได้ตลอดเวลา การศึกษาบทเรียน เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ประกอบด้วย เนื้อหาสาระ ภาพการสาธิตท่ารำ ภาพเคลื่อนไหว วิดิทัศน์สาธิตการปฏิบัติท่ารำ เสียงบรรยาย และเสียงดนตรีประกอบ ทำให้นักเรียนสนใจเรียนในบทเรียนอย่างต่อเนื่อง เกิดความความเข้าใจในเนื้อหา และมีทักษะในการฝึกปฏิบัติท่ารำ ส่งผลให้นักเรียนสามารถทำคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนได้สูงกว่าแบบทดสอบก่อนเรียน สอดคล้องกับ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523, น. 121) ที่กล่าวว่า สื่อประสม ช่วยเร้าความสนใจของนักเรียนที่กำลังศึกษา เพราะสื่อประสมจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนด้วยตนเอง และแสดงความคิดเห็น ฝึกตัดสินใจ และหาความรู้ด้วยตนเอง

2.2.2 การทำกิจกรรมระหว่างเรียน เป็นการทำให้แบบฝึกปฏิบัติหลังจากที่นักเรียนได้เรียนในเนื้อหาสาระจากหัวเรื่องแต่ละเรื่องแล้ว นักเรียนจะต้องทำแบบฝึกปฏิบัติ เพื่อทบทวนความรู้ที่ได้เรียนผ่านมา ตรวจสอบความเข้าใจ และสามารถกลับไปทบทวนบทเรียนได้อีกครั้งเมื่อทราบบจุดที่ไม่เข้าใจ เนื่องจากแบบฝึกปฏิบัติมีลักษณะคล้ายกับแบบทดสอบวัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน จึงช่วยให้นักเรียน (1) สามารถปรับปรุงตนเอง สามารถทบทวนความรู้เดิม ได้รับประสบการณ์ตรงจากการเรียนทันที (2) มีความมั่นใจในตนเองและได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง (3) สามารถตรวจสอบตนเองและประเมินตนเองได้ และ (4) เกิดการกระตือรือร้นในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนสามารถทำคะแนนทดสอบหลังเรียนได้สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2546, น. 204) ที่กล่าวว่า กิจกรรมช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของนักเรียนหลังจากได้ศึกษาส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดของเรื่องแล้ว

2.3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($M = 4.56$) ซึ่งมากกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.83$) ได้แก่ นักเรียนชอบเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และเสียงประกอบช่วยเพิ่มความสนใจในบทเรียนมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นบทเรียนแบบสื่อผสมซึ่งประกอบด้วย เนื้อหาสาระ ภาพการสาธิตท่ารำ ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์สาธิตการปฏิบัติท่ารำ เสียงบรรยาย และเสียงดนตรีประกอบ จึงทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียนได้ง่าย มีกิจกรรมระหว่างการเรียนรู้ที่หลากหลาย ช่วยทบทวนความจำและเพิ่มพูนความรู้ สามารถตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของตนเองได้ทันทีหลังจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวเอง ตัดสินใจด้วยตัวเอง มีความรับผิดชอบ และซื่อสัตย์ต่อผลการเรียนของตนเอง จากเหตุที่กล่าวมา จึงทำให้นักเรียนชอบเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ สอดคล้องกับ บุญแก้ว ควรหาเวช (2545, น. 110) ที่กล่าวว่า เสียงประกอบนอกจากจะช่วยให้เด็กเกิดความสนใจในการเรียนแล้ว ยังช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินในระหว่างการเรียนรู้ ช่วยให้นักเรียนผ่อนคลาย มีสมาธิเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

3. ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรตตินา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

3.1.1 การเข้าเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ครูควรทำคลิปสั้น ๆ แนะนำขั้นตอนการเข้าเรียนให้นักเรียนได้ชมก่อนเริ่มเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เห็นภาพรวมของขั้นตอนในการเรียนทั้งหมด ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ (1) ทำแบบทดสอบก่อนเรียน (2) ศึกษาเนื้อหาในบทเรียนจากชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ (3) ทำกิจกรรมท้ายบทเรียนจากแบบฝึกปฏิบัติ (4) ทำแบบทดสอบหลังเรียน และ (5) ทำแบบสอบถามความคิดเห็นหลังจากการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

3.1.2 การจัดเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์ พบว่า ครูควรจัดเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์จำนวน 30 เครื่อง พร้อมติดตั้งชุดหูฟังไว้ทุกเครื่อง ให้นักเรียนได้ใช้ฝึกปฏิบัติชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ 1 เครื่อง ต่อ 1 คน โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในห้องปฏิบัติการแต่ละเครื่องได้ติดตั้งชุดหูฟัง และสามารถทำงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่เป็นมัลติมีเดียได้เป็นอย่างดี

3.1.3 การเตรียมความพร้อมของนักเรียน พบว่า (1) ควรจัดเตรียมความพร้อมของนักเรียนโดยการแนะนำการฝึกทักษะการใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์ และ การใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การใช้ชุดการเรียนรู้ การใช้ปุ่มเชื่อมโยงต่าง ๆ (2) ควรให้นักเรียนทดลองเปิดเข้าใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อทำความเข้าใจรูปแบบการใช้งานปุ่มเชื่อมโยงต่าง ๆ ก่อนเริ่มทำการทดลองจริง

3.1.4 การเตรียมความพร้อมของผู้สอน พบว่า ในการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครูควรดำเนินการ ดังนี้ (1) ตรวจสอบเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเครื่อง (2) ทำการติดตั้งชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องให้พร้อม และทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์จนเกิดความชำนาญ (3) ติดตั้งอุปกรณ์หูฟัง (4) ศึกษาคู่มือของครู (5) แจกคู่มือชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และชุดแบบฝึกปฏิบัติให้แก่ นักเรียน และ (6) อธิบายวิธีการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์แก่นักเรียน

3.1.5 การนำไปใช้ การวิจัยครั้งนี้ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นเนื้อหาพื้นฐานของการเรียนวิชานาฏศิลป์ ในระดับชั้นมัธยมศึกษา

ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพทลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ ดังนั้น ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์วิชาภาษาอังกฤษ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ จึงสามารถนำไปใช้แก่นักเรียนได้ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอื่นในจังหวัดกระบี่ได้

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 เนื้อหาสาระ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเนื้อหาวิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ มาสร้างชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์โดยเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาด้านพุทธิพิสัย ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทดลองพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ในเนื้อหาถัดไปเพื่อวัดทักษะพิสัยของผู้เรียน โดยอาจให้นักเรียนถ่ายคลิปทำท่าส่งผ่านเครือข่ายสังคม แล้วนำมาทดสอบประสิทธิภาพว่าทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่

3.2.2 กิจกรรม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยออกแบบกิจกรรมในลักษณะกิจกรรมเดียวเป็นการเรียนรายบุคคล พบว่า นักเรียนที่มีพื้นฐานและทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์ สามารถที่จะศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ ในชุดการเรียนรู้เป็นได้อย่างดี ประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น แต่ปัญหาที่พบในการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ จะเกิดขึ้นกับนักเรียนที่ไม่มีความชำนาญในการใช้งานคอมพิวเตอร์ ดังนั้น ในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป ควรให้นักเรียนได้ทดลองปฏิบัติเป็นคู่ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างรูปแบบการเรียนรายบุคคล และการเรียนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน แล้วนำมาทดสอบประสิทธิภาพว่าการเรียนด้วยรูปแบบใดที่ส่งผลให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนสูงกว่ากัน

3.2.3 รูปแบบของชุดการเรียนรู้ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์แบบออฟไลน์ในการวิจัยครั้งต่อไปควรพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์แบบผ่านเครือข่าย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2544). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2547). *หนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. นนทบุรี: ชุมชนสหกรณ์และการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จรรยา ชะอุ่มวงศ์. (2558). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องทัศนศิลป์สะท้อนชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์. (2540). *ชุดการสอนรายบุคคล*. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการศึกษาพัฒนาสรร*. หน่วยที่ 4. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2523). *การศึกษาตามอัธยาศัยและการสื่อสารมวลชน*. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อทางการศึกษา*. หน่วยที่ 10. นนทบุรี. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- _____. (2542). *สื่อการสอนกับนักเรียนมัธยมศึกษา*. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับมัธยมศึกษา*. หน่วยที่ 1. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2546). *การผลิตชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์*. กรุงเทพฯ: เอ็มพันธ์.

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2553.) สื่ออิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคมสำหรับการศึกษารูปนัย. ใน *ประมวลสารະชุตวิชาสื่ออิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคมเพื่อการศึกษา*. หน่วยที่ 12. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปากร*, ศึกษาศาสตร์. 5,3: 7-20.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). *80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). นนทบุรี: พีบาลานซ์ดีไซด์แอนปริ้นติ้ง.
- จิตติมา กุลณาวรณ. (2555). *ผลการใช้ชุดการสอนวิชานาฏศิลป์หน่วยการเรียนรู้เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาท่าตามแนวคิดทฤษฎีการปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพฯ.
- ณัฐสา แฉมิง. (2559). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง อักษรควบ อักษรนำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนาวาวิทย์ จังหวัดปัตตานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2545). *Design e-learning : หลักการออกแบบและสร้างเว็บเพื่อการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ทักษิณา วิไลลักษณ์. (2551). *ออกแบบบทเรียน*. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปทุมธานี.
- ทิตินา เขมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธรรมจักร พรหมพวย. (2549). *การรับรู้เชิงสุนทรีย์และตีความหมายภาษาท่ารำในนาฏศิลป์ไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- บงกช นาคะไพฑูรย์ และคณะ. (2551). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องนาฏยศัพท์ และภาษาท่านาฏศิลป์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2545). *นวัตกรรมการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). นนทบุรี: เอสอาร์ พรินติ้ง.

- บุปผาชาติ อุปลัมภ์นรากร. (2546). *การจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์และการละคร ในหลักสูตรปริญญาตรี ของสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ตามที่คณะของอาจารย์และนักศึกษา.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ปองพจน์ ชาญโลหะ. (2547). *ชุดฝึกอบรมด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชาเทคนิคพื้นฐานของเครื่องบิน สำหรับพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินที่ได้เข้าทำงานใหม่ของสายการบินพาณิชย์ในประเทศไทย.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ปิยาวร ใจเที่ยง. (2558). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่องความหลากหลายของพืชและสัตว์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในสำนักงานเขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พัชรพร หอมยิ่ง. (2550). *ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ คณิตศาสตร์ เรื่องตัวประกอบของจำนวนนับ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขตพื้นที่การศึกษา สระบุรี เขต 2.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พิมพ์วดี จันทรโกศล และคณะ. (2557). *กระบวนการถ่ายทอดนาฏศิลป์ไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม.* มหาวิทยาลัยบูรพา, 10 (2), 50-61.
- เพราพรรณ เปลี่ยนผู้. (2542). *จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5).* กรุงเทพฯ: เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- มัลลิการ์ วงศ์ศิริวรรตน์. (2550). *การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาทำนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- รจนา สุนทรานนท์. (2548). *วิธีสอนและเทคนิคการสอนนาฏศิลป์ไทย.* ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- รัตนา มณีสิน. (2540). *สุนทรียทางนาฏศิลป์ไทย.* กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554.* (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์.
- รานี ชัยสงคราม. (2544). *นาฏศิลป์ไทยเบื้องต้น.* กรุงเทพฯ: องค์การค้าของคุรุสภา.
- รุจิ ศรีสมบัติ. (2545). *ร่ำวงมาตรฐาน.* กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- เรณู โกศินานนท์. (2544). *นาฏยศัพท์ ภาษาทำนาฏศิลป์ไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2546). *นาฏยศัพท์ ภาษาทำนาฏศิลป์ไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วาสนา ทวีกุลทรัพย์. (2540) ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการศึกษา
พัฒนสร. หน่วยที่ 4*. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2554). การประเมินและการทดสอบประสิทธิภาพสื่อการสอน. ใน *เอกสารการสอน
กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. หน่วยที่ 15. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2555). ชุดการสอน. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อการสอนการฝึกอบรม.
หน่วยที่ 13*. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิมลศรี อุปรมย์. (2553). *นาฏกรรมและการละคร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์. (2558). ชุดการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา
สื่อการศึกษาพัฒนสร. หน่วยที่ 7*. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศุภลักษณ์ พึ่งเพาะปลูก. (2558). *บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระศิลปะ รายวิชานาฏศิลป์
เรื่องฟ้อนเงี้ยว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลปลายบางวัด
สุนทรธรรมิการาม จังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.*
- สมปอง นกน้อย. (2550). *คุณลักษณะของครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทยตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร
ครูผู้สอน และนักศึกษาในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.*
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). *การแสดงทำทางนาฏศิลป์ระดับ
ประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2542). *การวัดและประเมินผลในชั้นเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สุนนมาลย์ นิมเนตพันธ์. (2555). *ดนตรี-นาฏศิลป์*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- สุมิตร เทพวงษ์. (2541). *นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สำหรับครูประถมและมัธยม*. กรุงเทพฯ: โอเดียน
สโตร์.
- สุรเชษฐ์ เวชพิทักษ์ และบุญเลิศ อรุณพิบูลย์. (2546). *การพัฒนาสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และ
เว็บไซต์เพื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ*. ปทุมธานี: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีแห่งชาติ.

- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2548). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ คำมูล และสุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2550). *การพัฒนาผลงานทางวิชาการสู่การเลื่อนวิทยฐานะ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- เสาวพร บุญช่วย. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ตามแนวการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อภิสิทธิ์พร แม่นวิเศษพงศ์. (2549). *การพัฒนาชุดการสอนเรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยเน้นกระบวนการปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- อมรรัตน์ บัวพัฒน์. (2558). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะนาฏยศัพท์ วิชานาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- อมรา กล้าเจริญ. (2542). *วิธีสอนนาฏศิลป์*. (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- อารีญา บุตรทา. (2554). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาศิลปะ (นาฏศิลป์) เรื่อง การใช้นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- Best, John W. and Kahn, James V. (1986). *Research in Education*. 5th ed. New Jersey: Prentice Hall.
- Glass, Gene V. and Hopkins, Kenneth D. (1984). *Statistical Methods in Educational and Psychology*. 2nd ed. New Jersey: Prentice-Hall.
- Lafferty, Peter and Rowe, Julain. (1995). *The Hutchison Dictionary of Science*. 2nd ed. Oxford. Great Britain. Helicon.
- Nitko, Anthony J. (1996). *Educational Assesment of student 2nd Edition* Prentice-Hall. New Jersey.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เขมณัฏฐ์ มิ่งศิริธรรม ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. นางสาวกิตินันท์ อะภัย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผลทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคผนวก ข

แบบประเมินคุณภาพชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC)
ระหว่างวัตถุประสงค์การเรียนรู้และแบบทดสอบก่อนเรียน
ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพทลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่

.....
คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าแบบทดสอบก่อนเรียนแต่ละข้อต่อไปนี้ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุไว้หรือไม่ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “คะแนนการพิจารณา”

คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
นักเรียนสามารถอธิบายการความหมายของภาษาท่าทาง	1. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของภาษาท่าที่ไม่ถูกต้อง ก. ศิลปะการแสดงที่ใช้ในการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ชมและตัวละครด้วยท่าทางและลีลาการรำ ข. แสดงสีหน้า ความรู้สึกผ่านท่าทาง ค. การสื่อสารในการละครด้วยคำพูด ง. การเลียนแบบท่าทางที่มาจากธรรมชาติ				
	2. เพราะเหตุใดจึงใช้ภาษาท่าในการแสดงนาฏศิลป์ ก. เพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ชัดเจน ข. เพื่อให้ชาวต่างประเทศชื่นชม ค. เพื่อให้เกิดความสวยงาม ง. เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน				
นักเรียนสามารถบอก	3. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ มีประโยชน์ในด้านใดต่อผู้ชมการแสดง				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความ	ผลการ พิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ประโยชน์ของ ภาษาท่าได้	<p>ก. ช่วยสื่อความหมายของท่าราระหว่างผู้ชมและผู้แสดง ให้เข้าใจได้ตรงกัน</p> <p>ข. เป็นแนวทางในการประดิษฐ์ท่ารำ</p> <p>ค. ช่วยพัฒนาการแสดงนาฏศิลป์ไทยให้มีความสวยงาม</p> <p>ง. ช่วยให้นักแสดงสามารถรำรำได้อย่างถูกต้อง</p>				
	<p>4. การแสดงใดที่มีการนำภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไปประยุกต์ใช้</p> <p>ก. โขน</p> <p>ข. ละครใบ้</p> <p>ค. ละครเวที</p> <p>ง. ละครโทรทัศน์</p>				
นักเรียน สามารถจำแนก ประเภทของ ภาษาท่าได้	<p>5. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์สามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภท ข้อใดไม่ถูกต้อง</p> <p>ก. ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด</p> <p>ข. ภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน</p> <p>ค. ภาษาท่าแสดงกิริยาอาการหรืออริยาบท</p> <p>ง. ภาษาท่าที่เลียนแบบสิ่งรอบตัว</p>				
	<p>6. ภาษาท่าใดไม่ได้จัดอยู่ในประเภทภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน</p> <p>ก. ท่าเสียใจ</p> <p>ข. ท่าปฏิเสธ</p> <p>ค. ท่ารัก</p> <p>ง. ท่าเขินอาย</p>				
	<p>7. ประเภทของภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ คือ ข้อใด</p> <p>ก. ท่ายิ้ม</p>				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความ	ผลการ พิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ข. ท่าผาลา ค. ท่าจันทร์ทรงกรด ง. ท่าสอดสร้อยมาลา				
นักเรียน สามารถบอกชื่อ ท่า อธิบายท่ารำ และปฏิบัติ ภาษาท่าที่ใช้ แทนคำพูดได้	8. “ใช้มือซ้ายจับหางที่หว่างอก มือขวาเท้า สะเอว หรือจับหลัง” หมายถึงท่าใด ก. ท่าเธอ, ท่าน ข. ท่าไป ค. ท่าฉัน, ท่าตัวเรา ง. ท่ามา				
	9. “ท่าไป” ของภาษาท่า ปฏิบัติอย่างไร ก. มือใดมือหนึ่งยื่นออกไปด้านหน้าจับหาง แล้วม้วนมือลงให้เป็นจับคว่ำ คลายมือจับ ออกไปเป็นตั้งวง ข. แบนมือตั้งตะแคงไปข้างหน้า ค. มือซ้ายจับหางที่หว่างอก ง. มือใดมือหนึ่งจับหางแล้วม้วนมือลงให้เป็น จับคว่ำ				
	10. ท่าเธอ, ท่าน สื่อความหมายว่าอย่างไร ก. สื่อถึงเพื่อน ข. สื่อถึงผู้ที่พบเจอทุกคน ค. สื่อถึงผู้ที่กำลังสนทนาด้วย ง. สื่อถึงผู้ที่กำลังสนทนาด้วย และมีอาวุธ กว่า				
นักเรียน สามารถบอกชื่อ ท่า อธิบายท่ารำ และปฏิบัติ ภาษาท่าที่แสดง	11. จากภาพ ตรงกับภาษาท่าใด ก. ท่ายืน ข. ท่ามองหา ค. ท่าเดิน ง. ท่าแอบ				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความ	ผลการ พิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
กิริยาอาการ หรืออธิบายได้	12. “มือขวาจับหางที่ซ้ายพก มือซ้ายแบมือวาง บนหน้าขาซ้าย เขียดแขนตั้ง ศีรษะเอียงซ้าย กอดไหล่ซ้าย ขาเหยียดตรง” จากข้อความข้างต้น ตรงกับภาษาท่าใด ก. ท่ายืน ข. ท่ามองหา ค. ท่าเดิน ง. ท่าแอบ				
	13. ในการปฏิบัติท่านอน ควรวางมือไว้ที่ใด ก. สะเอว ข. หน้าตัก ค. วางมือทั้งสองข้างข้างลำตัว ง. มือซ้ายข้างใบหู มือขวาข้างลำตัว				
นักเรียน สามารถบอกชื่อ ท่า อธิบายท่ารำ และปฏิบัติ ภาษาท่าที่แสดง อารมณ์ภายใน ได้	14. ภาพใดตรงกับภาษาท่า “ท่ารัก” ก. ข. ค. ง. 				
	15. หากนักเรียนกำลังรู้สึกเขินอาย ควรทำท่าใด ก. ข. 				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความ	ผลการ พิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ค. ง. 				

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญด้าน.....

แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC)
ระหว่างวัตถุประสงค์การเรียนรู้และแบบทดสอบหลังเรียน
ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนในเครือข่ายพรตตินา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่

.....
คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าแบบทดสอบก่อนเรียนแต่ละข้อต่อไปนี้ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุไว้หรือไม่ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “คะแนนการพิจารณา”

คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
นักเรียนสามารถอธิบายการความหมายของภาษาท่าได้	1. ข้อความใดกล่าวถึงความหมายของภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไม่ถูกต้อง ก. ศิลปะการแสดงที่ใช้การพูดในการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ชมและตัวละคร ข. แสดงอารมณ์ ความรู้สึกผ่านการร้องประกอบทำนองเพลง ค. การสื่อสารโดยการแสดงท่าทางตามจังหวะดนตรี ง. การเลียนแบบท่าทางจากธรรมชาติ มาประดิษฐ์เป็นท่าทางที่สวยงาม				
	2. บุคคลในข้อใดใช้ภาษาท่าในการสื่อความหมายได้ถูกต้อง ก. แมนปิดตาเมื่อรู้สึกตกใจ ข. กายขี้จุมูกเมื่อได้กลิ่นหอม ค. นายเอามือกุมท้องเมื่อรู้สึกปวดท้อง				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความ	ผลการ พิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ง. บอยหัวเราะเสียงดังเมื่อได้ดูฉากตลกในละคร				
นักเรียน สามารถบอก ประโยชน์ของ ภาษาทำได้	3. ใคนำความรู้เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไปใช้ประโยชน์ได้ น้อยที่สุด ก. เจนนี่นำไปพัฒนาลีลาการรำของตนเอง ข. นุ่นไปชมการแสดงโขนทำให้มีความเข้าใจความหมายของท่ารำยิ่งขึ้น ค. โบนำไปเป็นแบบในการวาดรูป ง. อ้อมนำไปประดิษฐ์ท่ารำประกอบเพลงเพื่อสอบเก็บคะแนน				
	4. เหตุใดนักเรียนจึงต้องเรียนรู้เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ก. เพื่อระดับความรู้ ข. เพื่อความเพลิดเพลิน ค. เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของไทย ง. เพื่อนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการประดิษฐ์ท่าทางในการแสดง				
นักเรียน สามารถจำแนก ประเภทของ ภาษาทำได้	5. ภาษาท่าแสดงกิริยาอาการหรืออริยาบถข้อใดถูกต้องทั้งหมด ก. ท่าเดิน / ท่ารัก ข. ท่าไป / ท่าเศร้า ค. ท่านั่ง / ท่ายิ้ม ง. ท่ายืน / ท่านอน				
	6. “ท่าท่าน” เป็นภาษาท่าที่อยู่ในประเภทใด ก. ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด ข. ภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน ค. ภาษาท่าที่เลียนแบบสิ่งรอบตัว ง. ภาษาท่าแสดงกิริยาอาการหรืออริยาบถ				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความ	ผลการ พิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
นักเรียน สามารถบอกชื่อ ท่า อธิบายท่ารำ และปฏิบัติ ภาษาท่าที่ใช้ แทนคำพูดได้	<p>7. หากต้องการท่าท่าที่แสดงถึงตัวผู้พูดเอง หรือ ตัวเอง ควรใช้ภาษาท่าใด</p> <p>ก. </p> <p>ข. </p> <p>ค. </p> <p>ง. </p>				
	<p>8. ภาษาท่าใดไม่จัดอยู่ในภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด</p> <p>ก. ท่าเรียก</p> <p>ข. ท่าตัวเรา</p> <p>ค. ท่าเธอ, ท่าน</p> <p>ง. ท่าเศร้า, เสียใจ</p>				
	<p>9. “ปาดมือ กรีดนิ้วจิบเข้ามาหาตัวระดับ ข้างหน้า” เป็นลักษณะท่าตรงกับท่าใด</p> <p>ก. ท่ามา</p> <p>ข. ท่าฉัน,เรา</p> <p>ค. ท่าไป</p> <p>ง. ท่าท่าน</p>				
นักเรียน สามารถบอกชื่อ ท่า อธิบายท่ารำ และปฏิบัติ ภาษาท่าที่แสดง	<p>10. ภาษาท่าใดต่างจากพวก</p> <p>ก. ท่ายิ้ม</p> <p>ข. ท่านั่ง</p> <p>ค. ท่าเดิน</p> <p>ง. ท่านอน</p>				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความ	ผลการ พิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
กิริยาอาการ หรืออธิบายได้	<p>11. คำอธิบายลักษณะท่าใด สัมพันธ์กับภาพ</p> <p>ก. จีบคว่ำทั้งสองมือ ก้าวเท้าซ้าย จากนั้นเอียงขวา ปลอมมือจีบทั้งสองเป็นตั้งวง</p> <p>ข. พับเพียบราบกับพื้น พับขาไปด้านขวาเข็ดปลายเท้าทั้งสองข้าง</p> <p>ค. ยืนด้วยเท้าขวา เท้าซ้ายวางเหลื่อมไว้เข็ดปลายนิ้วเท้าซ้าย มือขวาจีบหงายที่ชายพก มือซ้ายแบมือวางบนหน้าขาซ้าย</p> <p>ง. ลำตัวตะแคงข้างเหยียดขาตรงแขนขาตั้งฉากมือแนบข้างหู มือซ้ายเหยียดแนบข้างลำตัว</p>				
	<p>12. “มือทั้งสองจีบคว่ำข้างลำตัว เท้าซ้ายยกเท้าไปด้านหน้า เท้าขวาเปิดสัน มือขวาคลายจีบออกเป็นตั้งวงระดับชายพก มือซ้ายคลายจีบออกตั้งลำแขนข้างลำตัว กดไหล่และเอียงศีรษะตรงข้ามกับเท้าที่ก้าว ทำสลับกันทั้งซ้ายและขวา”</p> <p>จากข้อความข้างต้น ตรงกับภาษาท่าใด</p> <p>ก. ท่ายืน</p> <p>ข. ท่าเดิน</p> <p>ค. ท่านอน</p> <p>ง. ท่านั่ง</p>				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความ	ผลการ พิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
นักเรียน สามารถบอกชื่อ ท่า อธิบายท่ารำ และปฏิบัติ ภาษาท่าที่แสดง อารมณ์ภายใน ได้	13. ใช้มือทั้งสองแบคว่ำ แขนไขว้ทับกันระดับ หน้าท้อง ก้มหน้าลงเล็กน้อย เป็นการแสดง อารมณ์อะไร ก. รัก ข. เจ็บอาย ค. ดีใจ ง. เศร้าโศก				
	14. พระเอกบอกรักนางเอก ควรใช้ภาษาท่าใด ก. ข. ค. ง. 				
	15. ท่าใดจัดอยู่ในภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน ก. ท่าเรียก ข. ท่าเดินทาง ค. ท่าเศร้า, เสียใจ ง. ท่าสูญสิ้น, ตาย				

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้เชี่ยวชาญด้าน.....

แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัย
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา)
การพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนในเครือข่ายพรุดินนา เพศลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่

.....

คำชี้แจง โปรดประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ในด้านต่างๆตามความคิดของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องประเมิน

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
1. การออกแบบหน้าจอในบทเรียนของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์					
1.1 การออกแบบเมนูหลัก					
1.2 ปุ่มสัญลักษณ์เพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาที่มีความสะดวกในการใช้งาน					
1.3 สีของเมนูหลักมีความเหมาะสม					
1.4 ขนาดตัวอักษรของเมนูหลักมีความเหมาะสม					
2. ภาพเคลื่อนไหวประกอบชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์					
2.1 ภาพเคลื่อนไหวมีความชัดเจนสวยงาม					
2.2 ภาพเคลื่อนไหวมีความสอดคล้องกับเนื้อหา					
2.3 ภาพและเสียงมีความสอดคล้องกัน					

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
2.4 คุณภาพของเสียงบรรยายมีความเหมาะสม					
2.5 เสียงบรรยายมีความชัดเจน ฟังง่าย					
3. คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์					
4. คู่มือการเรียนรู้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์					
5. แบบฝึกปฏิบัติ					
5.1 แบบฝึกปฏิบัติอ่านแล้วเข้าใจง่าย					
5.2 แบบฝึกปฏิบัติมีความสอดคล้องกับเนื้อหา					

โดยภาพรวมท่านเห็นว่า ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพุดินนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ มีคุณภาพอยู่ในระดับใด

ดีมาก ดี ปานกลาง ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา

วันที่.....

แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัย
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา)
การพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนในเครือข่ายพรดิสนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่

คำชี้แจง โปรดประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ในด้านต่างๆ ตามความคิดของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องประเมิน

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
1. ด้านเนื้อหา					
1.1 เนื้อหา มีความสอดคล้องกับหัวเรื่อง					
1.2 เนื้อหา มีความชัดเจนเข้าใจง่าย					
1.3 เนื้อหา เหมาะสมกับนักเรียน					
1.4 เนื้อหา เป็นไปตามลำดับชั้นการเรียนรู้ รุ่ง่ายไปยาก					
1.5 เนื้อหา มีความถูกต้องเหมาะสม					
2. แบบฝึกหัด					
2.1 กิจกรรม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
2.2 กิจกรรม เหมาะสมกับนักเรียน					
3. แบบทดสอบ					
3.1 แบบทดสอบ ก่อนเรียน มีความสอดคล้องกับเนื้อหา					
3.2 คำถาม ในแบบทดสอบ ก่อนเรียน มีความชัดเจน					
3.3 คำถาม ในแบบทดสอบ ก่อนเรียน เข้าใจง่าย					
3.4 แบบทดสอบ หลังเรียน มีความสอดคล้องกับเนื้อหา					
3.5 คำถาม ในแบบทดสอบ หลังเรียน มีความชัดเจน					
3.6 คำถาม ในแบบทดสอบ หลังเรียน เข้าใจง่าย					

โดยภาพรวมท่านเห็นว่าเนื้อหาในการพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพุดินนาเพхла คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ มีคุณภาพอยู่ในระดับใด

ดีมาก

ดี

ปานกลาง

ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัย
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผลทางการศึกษา)
การพัฒนาชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนในเครือข่ายพรดิสนา เพขลา คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่

.....

คำชี้แจง โปรดประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ในด้านต่างๆ ตามความคิดของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องประเมิน

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
1. แบบทดสอบก่อนเรียน					
1.1 แบบทดสอบก่อนเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม					
1.2 คำถามในแบบทดสอบก่อนเรียนมีความชัดเจน					
1.3 คำถามในแบบทดสอบก่อนเรียนไม่ชี้แนะแนวคำตอบ					
1.4 ตัวเลือกในแบบทดสอบก่อนเรียนสามารถลวงผู้ทำแบบทดสอบได้					
1.5 ภาษาในแบบทดสอบก่อนเรียนอ่านแล้วเข้าใจง่าย					
1.6 แบบทดสอบก่อนเรียนตรงกับระดับพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย					
2. แบบทดสอบหลังเรียน					
2.1 แบบทดสอบหลังเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม					
2.2 คำถามในแบบทดสอบหลังเรียนมีความชัดเจน					
2.3 คำถามในแบบทดสอบหลังเรียนไม่ชี้แนะแนวคำตอบ					

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
2.4 ตัวเลือกในแบบทดสอบหลังเรียนสามารถลงผู้ทำแบบทดสอบได้					
2.5 ภาษาในแบบทดสอบหลังเรียนอ่านแล้วเข้าใจง่าย					
2.6 แบบทดสอบหลังเรียนตรงกับระดับพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย					
3. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นแบบคู่ขนาน					
4. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีความยากและง่ายเหมาะสมกับนักเรียน					

โดยภาพรวมท่านเห็นว่า ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในเครือข่ายพุดินนา เพхла คลองท่อมเหนือ จังหวัดกระบี่ มีคุณภาพอยู่ในระดับใด

ดีมาก ดี ปานกลาง ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผลทางการศึกษา

วันที่.....

ภาคผนวก ค

ตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (สร้างแบบทดสอบ)

ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	วัตถุประสงค์	พุทธพิสัย					
		ความจำ	ความเข้าใจ	การประยุกต์ใช้	การวิเคราะห์	การประเมินค่า	ความคิดสร้างสรรค์
1	นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของภาษาท่า ประโยชน์ของภาษาท่า และจำแนกประเภทของภาษาท่าได้ถูกต้อง		3	1			
2	นักเรียนสามารถบอกชื่อท่า อธิบายท่ารำ และปฏิบัติภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูดได้ถูกต้อง	1		1			
3	นักเรียนสามารถบอกชื่อท่า อธิบายท่ารำ และปฏิบัติภาษาท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออิริยาบถได้ถูกต้อง	2					
4	นักเรียนสามารถบอกชื่อท่า อธิบายท่ารำ และปฏิบัติภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ภายในได้ถูกต้อง	1		1			
	รวม	4	3	3	-	-	-

ภาคผนวก ง

ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

การวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ การวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ผู้วิจัยได้หาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ (p) ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ดังรายละเอียด ดังนี้

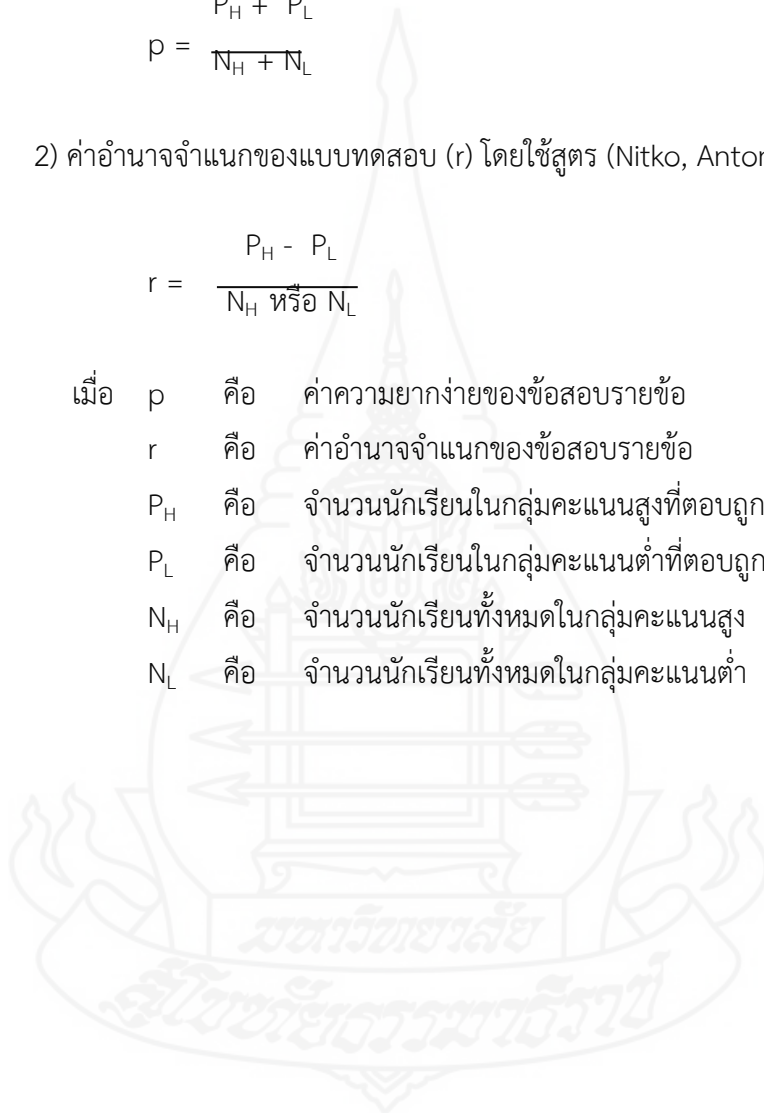
1) ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ (p) โดยใช้สูตร (Nitko, Antony J., 1996, pp. 310-313)

$$p = \frac{P_H + P_L}{N_H + N_L}$$

2) ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (r) โดยใช้สูตร (Nitko, Antony J., 1996, pp. 310-313)

$$r = \frac{P_H - P_L}{N_H \text{ หรือ } N_L}$$

เมื่อ p	คือ	ค่าความยากง่ายของข้อสอบรายข้อ
r	คือ	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อ
P_H	คือ	จำนวนนักเรียนในกลุ่มคะแนนสูงที่ตอบถูก
P_L	คือ	จำนวนนักเรียนในกลุ่มคะแนนต่ำที่ตอบถูก
N_H	คือ	จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มคะแนนสูง
N_L	คือ	จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มคะแนนต่ำ

ตารางที่ 2 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
 วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบทดสอบก่อนเรียน			วัตถุประสงค์ด้าน	แบบทดสอบหลังเรียน			วัตถุประสงค์ด้าน
ข้อ	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)		ข้อ	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	
1	0.50	0.47	เข้าใจ	1	0.80	0.40	เข้าใจ
2	0.50	0.20	ประยุกต์	2	0.80	0.40	ประยุกต์
3	0.43	0.20	เข้าใจ	3	0.80	0.27	เข้าใจ
4	0.43	0.20	เข้าใจ	4	0.80	0.40	เข้าใจ
5	0.50	0.20	ความจำ	5	0.80	0.27	ประยุกต์
6	0.50	0.20	ความจำ	6	0.80	0.27	ความจำ
7	0.50	0.20	ความจำ	7	0.80	0.40	ความจำ
8	0.47	0.40	ความจำ	8	0.80	0.40	ความจำ
9	0.50	0.20	ประยุกต์	9	0.80	0.40	ความจำ
10	0.43	0.20	ประยุกต์	10	0.80	0.27	ประยุกต์
แบบทดสอบก่อนเรียน ค่า p อยู่ระหว่าง 0.43 - 0.50 ค่า r อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.47				แบบทดสอบหลังเรียน ค่า p อยู่ระหว่าง 0.80 - 0.80 ค่า r อยู่ระหว่าง 0.27 - 0.40			

3) ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (r_n) โดยใช้สูตร คูเดอร์และริชาร์ดสัน หรือแบบ KR 20 (Kuder – Richardson Formula 20/KR20) ใช้สูตรดังนี้ (Frederic Kuder และ M.W. Richardson (1937) อ้างถึงใน Sax, Gilbert และ Newton, James W., 1997, pp. 278–280 และ Stanly, Julian C., 1971, p. 148)

$$r_n = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\Sigma pq}{S_t^2} \right)$$

- เมื่อ r_n คือ ค่าความเชื่อมั่น
 k คือ จำนวนข้อสอบในแบบทดสอบ
 p คือ สัดส่วนของนักเรียนที่ตอบข้อสอบในแต่ละข้อถูก
 q คือ สัดส่วนของนักเรียนที่ตอบข้อสอบในแต่ละข้อผิด
 pq คือ ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 Σ คือ เครื่องหมายแสดงผลบวกในที่นี้ Σpq เป็นผลบวกของ pq ทุกข้อ
 S_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนของนักเรียนที่ถูกทดสอบทั้งหมด

$$s_x^2 = \frac{\Sigma x^2}{N} - \left(\frac{\Sigma x}{N} \right)^2$$

ตารางที่ 3 ค่าความเชื่อมั่น (r_n) ของแบบทดสอบก่อนเรียน วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คนที่ / ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	X	X ²
1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	3	9
2	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	4	16
3	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	3	9
4	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	5	25
5	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0	4	16
6	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	3	9
7	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2	4
8	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	7	49
9	1	1	0	1	0	1	0	0	1	0	5	25
10	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	6	36
11	1	1	0	1	0	0	1	1	1	0	6	36
12	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	5	25
13	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	6	36
14	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	4	16
15	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	3	9
16	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	6	36
17	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1	4	16
18	1	1	1	0	1	1	0	0	1	0	6	36
19	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	4	16
20	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	3	9
21	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	7	49
22	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	4	16
23	1	0	0	1	1	0	0	0	1	1	5	25
24	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	6	36
25	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	4	16
26	0	0	1	1	0	1	1	1	1	0	6	36
27	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	7	49
28	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	5	25

คนที่ / ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	X	X ²
29	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	3	9
30	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	7	49
Σ	15	15	13	13	15	15	15	14	15	13	143	743
p	0.50	0.50	0.38	0.38	0.50	0.50	0.50	0.47	0.50	0.43		
q	0.50	0.50	0.62	0.62	0.50	0.50	0.50	0.53	0.50	0.57		
pq	0.25	0.25	0.24	0.24	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ = 0.24

ตารางที่ 4 ค่าความเชื่อมั่น (r_n) ของแบบทดสอบหลังเรียน วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คนที่ / ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	X	X ²
1	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	6	36
2	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	8	64
3	1	0	0	0	1	0	0	1	1	1	5	25
4	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	8	64
5	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	7	49
6	0	1	1	0	1	0	0	0	1	1	5	25
7	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	4	16
8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	9	81
10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
12	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	9	81
13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
14	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	7	49
15	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	6	36
16	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
17	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	6	36
18	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
19	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	7	49
20	1	1	0	1	1	0	0	1	0	1	6	36
21	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
22	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	8	64
23	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
24	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
25	1	0	0	0	0	1	1	1	0	1	5	25
26	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
27	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
28	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	8	64

คนที่ / ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	X	X ²
29	0	1	1	0	0	1	1	0	1	1	6	36
30	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
Σ	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	240	2036
p	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80		
q	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20		
pq	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ = 0.65

ภาคผนวก จ

ตารางคะแนนทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบภาคสนาม

การหาค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) มีดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2556, น. 10)

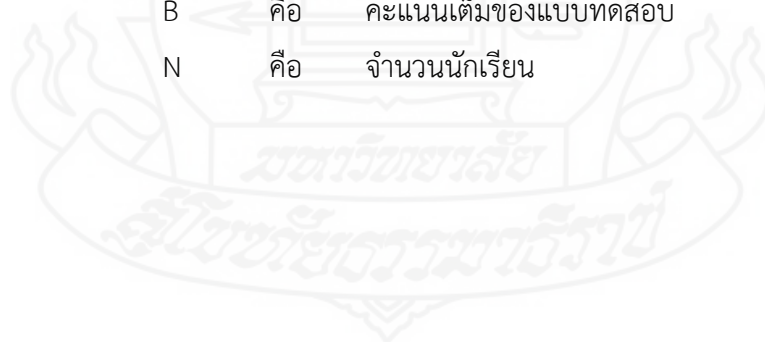
จากสูตร

$$E_1 = \frac{\sum X}{\frac{N}{A}} \times 100$$

เมื่อ E_1 คือ ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X$ คือ คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำกิจกรรม
 A คือ คะแนนเต็มของการทำกิจกรรม
 N คือ จำนวนนักเรียน

$$E_2 = \frac{\sum F}{\frac{N}{B}} \times 100$$

เมื่อ E_2 คือ ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum F$ คือ คะแนนรวมของแบบทดสอบ
 B คือ คะแนนเต็มของแบบทดสอบ
 N คือ จำนวนนักเรียน

ตารางที่ 5 คะแนนทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยวของนักเรียนจำนวน 3 คน ที่เรียนจากชุดการ
เรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ลำดับที่	คะแนนก่อนเรียน (10 คะแนน)	คะแนนระหว่างเรียน (16 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (10 คะแนน)
1	4	9	6
2	6	10	7
3	3	10	6
$\sum x$	13	29	19
ค่าเฉลี่ย	4.33	9.67	6.33
ประสิทธิภาพ		$E_1 = 60.42$	$E_2 = 63.33$

<p>แทนค่า</p> $\text{สูตร } E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$ $E_1 = \frac{29}{16} \times 100$ $= 60.42$	<p>แทนค่า</p> $\text{สูตร } E_2 = \frac{\sum F}{N} \times 100$ $E_2 = \frac{19}{10} \times 100$ $= 63.33$
$E_1/E_2 = 60.42/63.33$	

ตารางที่ 6 คะแนนทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่มของนักเรียนจำนวน 6 คน ที่เรียนจากชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ลำดับที่	คะแนนก่อนเรียน (10 คะแนน)	คะแนนระหว่างเรียน (16 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (10 คะแนน)
1	3	11	6
2	6	13	8
3	4	10	6
4	5	12	8
5	4	10	7
6	5	11	7
$\sum x$	27	67	42
ค่าเฉลี่ย	4.50	11.17	7.00
ประสิทธิภาพ		$E_1 = 69.79$	$E_2 = 70.00$

แทนค่า	แทนค่า
สูตร $E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$	สูตร $E_2 = \frac{\sum F}{B} \times 100$
$E_1 = \frac{67}{16} \times 100$	$E_2 = \frac{42}{10} \times 100$
$= 69.79$	$= 70.00$
$E_1/E_2 = 69.79/70.00$	

ตารางที่ 7 คะแนนทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยวของนักเรียนจำนวน 30 คน ที่เรียนจากชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ลำดับที่	คะแนนก่อนเรียน (10 คะแนน)	คะแนนระหว่างเรียน (16 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (10 คะแนน)
1	3	13	6
2	4	12	8
3	3	12	5
4	5	10	8
5	4	13	7
6	3	11	5
7	2	12	4
8	7	12	10
9	5	12	9
10	6	12	10
11	6	15	10
12	5	12	9
13	6	14	10
14	4	14	7
15	3	12	6
16	6	12	10
17	4	13	6
18	6	12	10
19	4	14	7
20	3	12	6
21	7	15	10
22	4	13	8
23	5	13	10
24	6	15	10
25	4	13	5
26	6	15	10

ลำดับที่	คะแนนก่อนเรียน (10 คะแนน)	คะแนนระหว่างเรียน (16 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (10 คะแนน)
27	7	13	10
28	5	13	8
29	3	12	6
30	7	12	10
ΣX	143	383	240
ค่าเฉลี่ย	4.77	12.77	8.00
ประสิทธิภาพ		$E_1 = 79.79$	$E_2 = 80.00$
แทนค่า		แทนค่า	
สูตร $E_1 = \frac{\Sigma X}{A} \times 100$		สูตร $E_2 = \frac{\Sigma F}{B} \times 100$	
$E_1 = \frac{383}{30} \times 100$		$E_2 = \frac{240}{10} \times 100$	
= 79.79		= 80.00	
$E_1/E_2 = 79.79/80.00$			

ตารางที่ 8 คะแนนความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนจากชุดการเรียนทาง
อิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ลำดับที่	คะแนนก่อนเรียน (10 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (10 คะแนน)	ความก้าวหน้า (D)	D ²
1	3	6	3	9
2	4	8	4	16
3	3	5	2	4
4	5	8	3	9
5	4	7	3	9
6	3	5	2	4
7	2	4	2	4
8	7	10	3	9
9	5	9	4	16
10	6	10	4	16
11	6	10	4	16
12	5	9	4	16
13	6	10	4	16
14	4	7	3	9
15	3	6	3	9
16	6	10	4	16
17	4	6	2	4
18	6	10	4	16
19	4	7	3	9
20	3	6	3	9
21	7	10	3	9
22	4	8	4	16
23	5	10	5	25
24	6	10	4	16
25	4	5	1	1
26	6	10	4	16

ลำดับที่	คะแนนก่อนเรียน (10 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (10 คะแนน)	ความก้าวหน้า (D)	D ²
27	7	10	3	9
28	5	8	3	9
29	3	6	3	9
30	7	10	3	9
รวม	143	240	97	335
ค่าเฉลี่ย	4.94	8.00		
ค่า SD	1.45	2.00		

แทนค่า

สูตร
$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ
$$\begin{aligned} \sum D &= 97 \\ n \sum D^2 &= 10,050 \\ (\sum D)^2 &= 9,409 \\ n - 1 &= 29 \end{aligned}$$

แทนค่าในสูตร

$$t = \frac{97}{\sqrt{\frac{10,050 - 9,409}{29}}}$$

$$t = 20.63$$

ภาคผนวก ฉ

ตารางแสดงค่าความถี่คะแนนความคิดเห็นของนักเรียน
ที่มีต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 9 ค่าความถี่คะแนนความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อคุณภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					M	SD
	5	4	3	2	1		
ด้านองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์							
1. คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนทราบวิธีการเรียน	17	10	3	-	-	4.47	.68
2. แบบทดสอบก่อนเรียนช่วยให้นักเรียนได้ตรวจสอบความรู้เดิมของตนเอง	14	16	-	-	-	4.37	.49
3. การเข้าใช้งานโปรแกรมชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ทำได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก	24	6	-	-	-	4.80	.41
4. ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาสาระ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ มากขึ้น	10	20	-	-	-	4.33	.48
5. แบบฝึกปฏิบัติช่วยให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้ความจำ และความเข้าใจที่ได้เรียนมา	14	14	2	-	-	4.40	.62
6. กิจกรรมในแบบฝึกปฏิบัติมีความหลากหลาย	18	12	-	-	-	4.60	.50
7. แบบทดสอบหลังเรียนช่วยให้นักเรียนได้รู้ความก้าวหน้าทางการเรียนของตนเอง	23	7	-	-	-	4.77	.43
8. สรุปบทเรียนได้ชัดเจน เข้าใจง่าย	16	13	1	-	-	4.50	.57
ด้านการออกแบบชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์							
9. คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้เข้าใจง่าย	11	18	1	-	-	4.33	.55
10. การแนะนำบทเรียนช่วยให้นักเรียนเรียนได้ง่ายขึ้น	15	13	2	-	-	4.43	.63
11. สัดส่วน พื้นที่ว่าง การจัดวางองค์ประกอบหน้าจอเหมาะสม	22	8	-	-	-	4.73	.45
12. สีพื้นในการออกแบบหน้าจอสบายตา	20	9	1	-	-	4.63	.56
13. ภาพประกอบตรงตามเนื้อหาในบทเรียน สวยงาม และดึงดูดความสนใจได้ดี	17	13	-	-	-	4.57	.50
14. ภาพเคลื่อนไหวการสาธิตท่ารำเข้าใจง่าย และสามารถปฏิบัติตามได้	24	6	-	-	-	4.80	.41
15. ขนาดตัวอักษรเหมาะสมและสีตัวอักษรสบายตา	18	12	-	-	-	4.60	.50
16. เสียงบรรยายมีความชัดเจน	23	7	-	-	-	4.77	.43

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					M	SD
	5	4	3	2	1		
17. เสียงประกอบช่วยเพิ่มความสนใจในบทเรียนมากขึ้น	25	5	-	-	-	4.83	.38
ด้านประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์							
18. นักเรียนชอบเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์	25	5	-	-	-	4.83	.38
19. การเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบมีระเบียบวินัยและมีความซื่อสัตย์	10	17	3	-	-	4.23	.63
20. การเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้	7	23	-	-	-	4.23	.43
21. การเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยี	17	13	-	-	-	4.57	.50
22. การเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	14	16	-	-	-	4.47	.51
เฉลี่ยรวม						4.56	.50

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์แบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบสอบถามความคิดเห็น

แบบสัมภาษณ์นักเรียนในการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม

ที่ใช้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

วิชานาฏศิลป์ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. บทเรียนของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

1.1 ปริมาณด้านเนื้อหา.....

.....

1.2 ความเข้าใจในเนื้อหา

.....

2. การออกแบบชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

2.1 ตัวอักษร

.....

2.2 ภาพเคลื่อนไหว

.....

2.3 เมนู

.....

2.4 ปุ่มสัญลักษณ์

.....

2.5 การเชื่อมโยงหน้าจอคอมพิวเตอร์

.....

2.6 สีพื้นของจอภาพ.....

.....

2.7 เสียงบรรยาย

.....

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์
 วิชาภาษาอังกฤษ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้
 ทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามความเป็นจริง

ระดับความคิดเห็น	5	เท่ากับ	เห็นด้วยมากที่สุด
	4	เท่ากับ	เห็นด้วยมาก
	3	เท่ากับ	เห็นด้วยปานกลาง
	2	เท่ากับ	เห็นด้วยน้อย
	1	เท่ากับ	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์					
1. คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนทราบวิธีในการเรียน					
2. แบบทดสอบก่อนเรียนช่วยให้นักเรียนได้ตรวจสอบความรู้เดิมของตนเอง					
3. การเข้าใช้งานโปรแกรมชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ทำได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก					
4. ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาสาระ เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ มากขึ้น					
5. แบบฝึกปฏิบัติช่วยให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้ ความจำ และความเข้าใจที่ได้เรียนมา					
6. กิจกรรมในแบบฝึกปฏิบัติมีความหลากหลาย					
7. แบบทดสอบหลังเรียนช่วยให้นักเรียนได้รู้ความก้าวหน้าทางการเรียนของตนเอง					
8. สรุปบทเรียนได้ชัดเจน เข้าใจง่าย					
ด้านการออกแบบชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์					
9. คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้เข้าใจง่าย					
10. การแนะนำบทเรียนช่วยให้นักเรียนเรียนได้ง่ายขึ้น					
11. สัดส่วน พื้นที่ว่าง การจัดวางองค์ประกอบหน้าจอเหมาะสม					

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
12. สีสันในการออกแบบหน้าจอสบายตา					
13. ภาพประกอบตรงตามเนื้อหาในบทเรียน สวยงาม และดึงดูดความสนใจได้ดี					
14. ภาพเคลื่อนไหวการสาธิตทำร่าเข้าใจง่าย และสามารถปฏิบัติตามได้					
15. ขนาดตัวอักษรเหมาะสมและสีตัวอักษรสบายตา					
16. เสียงบรรยายมีความชัดเจน					
17. เสียงประกอบช่วยเพิ่มความสนใจในบทเรียนมากขึ้น					
ด้านประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์					
18. นักเรียนชอบเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์					
19. การเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบมีระเบียบวินัยและมีความซื่อสัตย์					
20. การเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้					
21. การเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยี					
22. การเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวบัณฑิตา ราชบัณฑิตย์
วัน เดือน ปีเกิด	3 เมษายน 2534
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) (นาฏศิลป์และศิลปะการแสดงศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านบางคราม อ.คลองท่อม จ.กระบี่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
ตำแหน่ง	ครู

